

POZVÁNKA PRO HERCULA POIROTA

AGATHA CHRISTIEOVÁ

I
Spolucestující

Existuje, myslím, velmi známá anekdota o tom, jak mladý spisovatel, který chtěl, aby jeho vyprávění bylo hned na začátku hodně působivé a originální, aby strhlo a upoutalo pozornost i toho nejblažeovanějšího nakladatele, sestylizoval tuto větu:

„Krucinál!“ řekla vévodkyně.

Kupodivu tenhle můj příběh začíná hodně podobně. Jenže dáma, které uniklo toto zvolání, nebyla vévodkyně.

Bylo to někdy začátkem června. Měl jsem nějaké jednání v Paříži a vrátil se ranním vlakem do Londýna, kde jsem stále bydlel v společném bytě se svým starým přítelem, belgickým bývalým detektivem Herculem Poirotem.

Calaiský expres byl neobvykle prázdný – v mém kupé byla jen jedna spolucestující. Odešel jsem z hotelu trochu nakvap a právě jsem se přesvědčoval, zda jsem pobral všechny své věci, když se vlak dal do pohybu. Do té doby jsem si své spolucestující sotva všiml, ale teď mi byla její existence bouřlivě připomenuta. Vyskočila ze sedadla, spustila okno, vystrčila ven hlavu a v okamžiku ji zase stáhla se stručným, ale působivým zvoláním: „Krucinál!“

Tedy já jsem staromódní. Jsem toho názoru, že žena se má chovat žensky. Nesnáším moderní nervózní děvčata, která od rána do noci pouštějí džez, hulí jako komín a užívají slov, při nichž by se červenala trhovkyně z Billingsgate!

Vzhledl jsem a lehce se zamračil na hezkou nestoudnou tvářičku, nad níž trůnil parádní červený klobouček. Z obou stran pokrývaly uši husté chomáče černých kadeří. Odhadoval jsem, že je jí něco málo přes sedmnáct, ale na tváři měla nános pudru a rty nemožně rudé.

Nepřišla do rozpaků, změřila si mě také a významně se ušklíbala.

„Pro pána krále, já váženého pána pohoršila!“ poznamenala k neviditelnému posluchačstvu. „Omlouvám se za svá nevhodná slova! Nevhodná pro dámu a tak dále, ale, božínku, mám k tomu důvod! Víte, že jsem ztratila svou jedinou sestru?“

„Opravdu?“ řekl jsem zdvořile. „Jaká smůla.“

„On nás odsuzuje!“ zvolala dáma. „Naprosto nás odsuzuje – mě a mou sestru – a ji odsuzuje nespravedlivě, vždyť ji ani neviděl!“

Otevřel jsem ústa, ale předešla mě.

„Nic neříkejte! Nikdo mě nemá rád! Půjdu se radši utopit. Achichach. Jsem zlomená bytost.“

Skrýla se za velký francouzský humoristický časopis. Za chvíli jsem uviděl, jak po mně přes okraj kradmo pokukuje. Musel jsem se usmát a ona v okamžiku odhodila časopis a propukla v hlučný veselý smích.

„Věděla jsem, že nejste takovej ňouma, jak vypadáte,“ zvolala.

Její smích byl tak nakažlivý, že jsem se musel zasmát také, ačkoliv slovo „ňouma“ se mi příliš nelíbilo.

„No tak, a jsme přátelé!“ prohlásila ta prстоřeká slečna. „Řekněte, že litujete toho, co jste si o mé sestře myslel...“

„Strašně toho lituju!“

„Hodný chlapeček, hodný!“

„Nechte mě domluvit. Chtěl jsem dodat, že i když toho hrozně lituju, mohu se bez ní velmi dobře obejít.“ A lehce jsem se uklonil.

Ale ta nevypočitatelná dáma se zamračila a potřásla hlavou.

„Přestaňte. To je mi milejší, důstojné odsuzování! Ach, ten váš obličej! Nepatří k nám,“ říkal. A v tom jste

měl teda pravdu – ačkoliv, řeknu vám, dneska je to dost těžký poznat. Každý nedokáže rozlišit dámičku a dámu. Teď jsem vás, myslím, zase pohoršila! Vy jste mi ale vykopávka! Ne že by mi to vadilo. S takovejma jako vy se dá ještě vydržet. Já nesnáším jen dotěravce. To mě prostě chytne vztek.“

Potřásla důrazně hlavou.

„A jaká jste, když dostanete vztek?“ zeptal jsem se s úsměvem.

„To jsem učiněný ďábel! Nedejte na to, co říkám nebo co dělám! Málem jsem jednou jednoho chlápka oddělala. Na mou duši. Taky si to zasloužil.“

„Tak se, prosím vás, radši na mne nevztekejte,“ žádal jsem.

„To nebudu. Líbíte se mi – hned od první chvíle, jak jsem na vás koukla. Ale vypadal jste tak pohoršený, že jsem si vůbec nemyslela, že bychom se mohli spřátelit.“

„No a spřátelili jsme se. Povězte mi něco o sobě.“

„Jsem herečka. Ne – ne taková, jak si myslíte. Jsem na prknech od dětských let, už v šesti jsem na nich dělala – kotrmelce.“

„Promiňte, nerozumím,“ řekl jsem v rozpacích.

„Nikdy jste neviděl dětskou akrobacii?“

„Ach tak, už chápu!“

„Jsem rozená Američanka, ale většinu života jsem strávila v Anglii. Teď máme nový číslo...“

„My?“

„Sestra a já. Zpívání s tancem, komická vložka a trochu akrobacie. Je to docela nový nápad a pokaždé to chytí. Ponese to prašule...“

Moje nová známá se naklonila kupředu a horlivě vykládala, ale mnoho jejích výrazů mi bylo docela nesrozumitelných. Přesto jsem shledal, že můj zájem o ni roste. Zdála se mi být takovou podivnou směsí ženy a dítěte. Ačkoli byla naprosto světaznalá a schopná, jak sama řekla, se o sebe postarat, přece bylo něco podivně naivního v jejím jednostranném postoji k životu a v jejím upřímném odhodlání „někam to dotáhnout“.

Projeli jsme Amiensem. To jméno ve mně vyvolalo mnoho vzpomínek. Zdálo se, že má společnice vytušila, co se v mé mysli děje.

„Myslíte na válku?“

Přikývl jsem.

„Asi jste ji prodělal, že?“

„Pořádně. Jednou jsem byl raněn a po Sommě mě úplně propustili z armády. Jsem teď osobním tajemníkem jednoho poslance.“

„Pro pána krále! To musíte bejt chytřej!“

„To není ani třeba. Je s tím opravdu strašně málo práce. Obvykle to stačím za pár hodin denně. A je to také dost nudné. Nevím, co bych dělal, kdybych neměl ještě něco jiného.“

„Neříkejte, že sbíráte brouky!“

„Ne, ale bydlím s velmi zajímavým mužem. Je to Belgičan – bývalý detektiv. Zařídil se v Londýně jako soukromý detektiv a daří se mu velmi dobře. Je to opravdu báječný malý chlapík. Znovu a znovu dokázal, že měl pravdu v případech, kdy oficiální policie zklamala.“

Moje společnice naslouchala s rozšířenýma očima.

„No to je ale hrozně zajímavý. Já mám strašně ráda kriminální příběhy. Chodím do kina na každou detektivku. A když se stane nějaká vražda, to noviny zrovna hltám.“

„Pamatujete se na případ ve Stylesu?“ zeptal jsem se.

„Počkejte, to bylo s tou starou paní, co ji otrávil? Někde dole v Essexu?“

Přikývl jsem.

„To byl Poirotův první velký případ. Nebýt jeho, vrah by byl jistě unikl trestu. Byl to báječný kousek detektivní práce.“

Námět mě rozechřál a já rychle probral hlavní body případu, až jsem se dostal k vítěznému a neočekávanému rozuzlení. Dívka naslouchala jako očarovaná. Byli jsme tak zabráněni do vykládání, že vlak dojel na nádraží v Calais, než jsme si to uvědomili.

Sehnal jsem dva nosiče a vystoupili jsme na nástupiště. Má společnice natáhla ruku.

„Sbohem a příště si dám lepší pozor na jazyk.“

„Ale jistě mi dovolíte, abych se o vás na lodi postaral?“

„Možná že na lodi nebudu. Musím se přesvědčit, jestli se má sestra vůbec dostala do vlaku. Přesto vám pěkně děkuju.“

„Ale přece se zase uvidíme? Neřeknete mi aspoň své jméno?“ zavolal jsem, když se obrátila k odchodu.

Ohlédla se přes rameno.

„Popelka,“ řekla a zasmála se.

Sotva jsem však tušil, kdy a jak Popelku znovu uvidím.

II

Žádost o pomoc

Bylo devět a pět minut, když jsem druhý den ráno přišel do našeho společného obývacího pokoje na snídani. Přítel Poirot, jako obvykle na minutu přesný, oklepával skořápku z druhého vajíčka.

Jak jsem vcházel, usmál se na mne.

„Vy se dobře vyspal, že? Vy se zotavil z tak hrozné plavby? Toť zázrak, že vy dnes ráno téměř přesen.

Pardon, ale váš kravat není souměrný. Dovolte, abych jej opravil.“

Již jinde jsem popsals Hercula Poirota. Neobyčejný mužíček! Výška pět stop čtyři palce, vejčitá hlava nakloněná trochu k jedné straně, oči, které svítily zeleně, když byl vzrušen, tuhý vojenský knír, chování nesmírně důstojné. Zevnějšek úpravný, až parádivý. Pořádek ve všem byl jeho vášní. Pro tohoto mužíčka bylo utrpením vidět nějakou ozdobu nakřivo nebo smítko prachu nebo nepatrnou nepořádnost v oblečení a jeho citům se neulevilo, dokud věc nenapravil. „Pořádek“ a „Metoda“, to byla jeho božstva. K hmatatelným důkazům jako šlépěje a cigaretový popel měl jisté pohrdání a tvrdil, že samy o sobě by nikdy detektivovi neumožnily problém vyřešit. Pak si obvykle s pošetilou samolibostí poklepal na vejčitou hlavu a poznamenal s velkým uspokojením: „Opravdová práce se dělá zevnitř. Šedé mozkové buňky – pamatujte vždycky na malé šedé mozkové buňky, mon ami.“

Vklouzl jsem do své židle, a odpovídaje na Poirotův pozdrav, poznamenal jsem nedbale, že hodinovou plavbu po moři z Calais do Doveru lze těžko poctit epitetem „hrozná“.

„Přišlo v poště něco zajímavého?“ zeptal jsem se.

Poirot s nespokojeným výrazem zavrtěl hlavou.

„Já dopisů jsem ještě neprohlédl, ale v dnešní době nic zajímavého nechodí. Velcí zločinci, zločinci s metodou neexistují.“

Potřásl hlavou tak malomyslně, že jsem se rozesmál.

„Nic si z toho, Poirote, nedělejte, štěstí se zas obrátí. Otevřte dopisy. Kdo ví, možná, že se na obzoru objeví velký případ.“

Poirot se usmál, a uchopiv malý pěkný nůž, kterým otvíral svou korespondenci, rozřízl několik obálek ležících vedle jeho talíře.

„Účet. Další účet. Já se stávám na stará kolena marnotratníkem. Ha! Lístek od Jappa.“

„Ano?“ natáhl jsem uši. Inspektor Scotland Yardu nás víc než jednou přivedl k zajímavému případu.

„On mi jen vzdává dík (svým způsobem) za jednu maličkost v případě Aberystwyth, kde já ho upozornil na chybu. Mně jest potěšením, že já mu posloužil.“

Poirot klidně pokračoval v četbě své korespondence.

„Jest tu návrh, abych konal přednášku k našim místním skautům. Hraběnka z Forfanocku by mi byla zavázána, kdybych já ji navštívil. Nepochybně další pokojový psík! A teď ještě poslední. Ach...“

Vzhlédl jsem, neboť jsem si rychle všiml změněného tónu. Za okamžik mi podal list papíru.

„Toto jest něco mimořádného, mon ami. Čtete sám.“

Dopis byl napsán na cizím druhu papíru odvážnou charakteristickou rukou:

Villa Genevi? ve, Merlinville-sur-mer, France.

Vážený pane, potřebuji pomoc detektiva a z důvodů, jež Vám sdělím později, si nepřeji volat policii. Slyšel jsem o Vás z několika míst a všechny ty zprávy ukazují, že jste nejen muž velmi schopný, ale i člověk, který dovede být diskrétní. Nepřeji si svěřovat podrobnosti poštou, ale protože znám jisté tajemství, obávám se denně o svůj život. Jsem přesvědčen, že mi hrozí nebezpečí, a proto Vás prosím, abyste neztrácel čas a přijel do Francie. Pošlu pro Vás vůz do Calais, jakmile mi pošlete telegram, kdy přijedete. Budu Vám zavázán, jestliže zanecháte všech případů, které máte v práci, a věnujete se výhradně mým zájmům. Jsem ochoten zaplatit potřebnou úhradu. Budu pravděpodobně potřebovat Vašich služeb delší dobu, poněvadž se možná budete muset vydat do Santiaga, kde jsem strávil několik let života. Bude mi potěšením, když si sám určíte honorář.

Ujišťuji Vás ještě jednou, že věc je důležitá.

S úctou

Váš P. T. Renault

Pod podpisem byla chvatně připsána řádka se slovy téměř nečitelnými:

„Proboha, přijďte!“

Srdce mi bušilo, když jsem mu dopis vracel.

„Konečně!“ řekl jsem. „Tady je jasně něco mimořádného.“

„Ano, opravdu,“ řekl Poirot zamyšleně.

„Pojedete ovšem,“ pokračoval jsem.

Poirot přikývl. Hluboce přemýšlel. Konečně se zdálo, že se rozhodl, a pohlédl na hodiny. Jeho tvář byla velmi vážná.

„Vy vidíte, příteli, že není času nazbyt. Rychlík do Francie odjíždí z nádraží Victoria v 11 hodin.

Nevzrušujte se nijak. Jest času spousta. Můžeme si dovolit deset minut pohovořit. Vy pojedete se mnou, n'est-ce pas?“

„Tedy...“

„Vy sám jste mi říkal, že váš zaměstnavatel vás několik budoucích týdnů nebude potřebovat.“

„Nu to je pravda. Ale ten pan Renault velmi jasně naznačuje, že jde o soukromou záležitost.“

„Pchá... já už si pana Renaulta poradím. Mimochodem zdá se mi, že toho jména znám.“

„Je jeden velmi známý jihoamerický milionář, který se tak jmenuje. Možná že je to on.“

„Ale nepochybně. To explikuje zmínku o Santiagu. Santiago jest v Chile, a Chile jest v Jižní Americe! Hle, jak my krásně pokračujeme! Vy jste si všiml poznámky dole? Jak ona na vás zapůsobila?“

Uvažoval jsem.

„Je jasné, že psal dopis, když se ovládal, ale na konci jej sebevláda opustila a v okamžitém popudu připsal ta čtyři zoufalá slova.“

Můj přítel však energicky zavrtěl hlavou.

„Vy jste na omylu. Nevidíte, že inkoust na podpisu jest téměř černý, zatímco na poznámce jest zcela bled?“

„No a?“ zeptal jsem se zmaten.

„Mon Dieu, mon ami, ale používejte vy svých malých šedých buněk! Což to není zřejmé? Pan Renault napsal dopis. Pečlivě jej přečetl, aniž použil pijavého papíru. Pak nikoli z popudu okamžitého, nýbrž po úvaze připojil ona poslední slova, a přitiskl na ně pijavý papír.“

„Ale proč?“

„Parbleu! Přece proto, aby na mě zapůsobil dojmem, jakým působí na vás.“

„Cože?“

„Mais oui – abych já jistě přijel! Když on dopis znovu přečetl, nebyl spokojen. Nebylo to dosti silné!“

Odmítl se a pak mu oči zazářily oním zeleným světlem, které vždy dosvědčovalo vnitřní vzrušení, a on tiše dodal:

„A tak, mon ami, jelikož poznámka dole byla připsána nikoli z momentálního popudu, ale střizlivě, chladnokrevně, jest věc velmi urgentní a my k němu musíme zajet co nejdříve.“

„Merlinville,“ šeptal jsem přemýšlivě. „Myslím, že jsem o něm slyšel.“

Poirot přikývl.

„Jest to tiché místočko – ale chic! Leží na polovině cesty mezi Boulogní a Calais. Pan Renault má, myslím, dům v Anglii?“

„Ano, v Rutland Gate, pokud se pamatuji. A také pěkné sídlo na venkově, někde v Hertfordshiru. Vím toho však o něm opravdu velmi málo, společensky se příliš neangažuje. Myslím, že má v City hodně jihoamerických akcií a že většinu svého života strávil v Chile a v Argentině.“

„Nu, všech podrobností se dozvíme od něho samotného. Pojdme balit. Vy i já malý kufřík, a pak taxíkem na nádraží.“

V jedenáct hodin jsme odjížděli z nádraží Victoria do Doveru. Než jsme vyjeli, odeslal Poirot telegram panu Renaultovi, udávaje hodinu našeho příjezdu do Calais.

Na lodi jsem raději nechal přítele o samotě. Počasí bylo nádherné a moře klidné jako vesnický rybník, a tak jsem nebyl nijak překvapen, když se ke mně po přistání v Calais Poirot připojil s úsměvem. Čekalo nás zklamání, neboť pro nás nebyl poslán vůz, Poirot to však přičítal tomu, že se telegram na cestě opozdil.

„Vezmeme si taxíka,“ řekl vesele. A za několik minut nato jsme se se skřípěním kodrcali k Merlinville v té největší rachotině, jaká vůbec kdy jela.

Byl jsem ve velmi radostné náladě, ale můj malý přítel mě pozoroval vážně.

„Přílišná veselost jest zlověstným znamením, jak říkají Skotové. Přináší neštěstí, Hastingsi.“

„Nesmysl. Rozhodně však nesdílíte mé pocity.“

„Ne, já mám obavy.“

„Obavy z čeho?“

„Nevím. Ale mám předtuchu – takovou je ne sais quoi!“

Mluvil tak vážně, že to na mne prese všechno zapůsobilo.

„Mám pocit,“ řekl pomalu, „že toto bude velký případ – dlouhý, svízelný případ, kterého nebude snadno rozřešit.“

Byl bych se ho vyptával dál, ale přijížděli jsme právě do městečka Merlinville a zpomalili jsme, abychom se zeptali na cestu k vile Genevi? ve.

„Rovně přes město, monsieur. Vila Genevi? ve je asi půl míle odtud na druhé straně. Nemůžete ji minout. Je to velká vila s vyhlídkou na moře.“

Poděkovali jsme za informaci a jeli dál, nechávajíce město za sebou. Na rozcestí jsme museli zastavit podruhé. Nějaký venkovan se plahočil směrem k nám a my čekali, až k nám přijde, abychom se znovu zeptali na cestu. Po pravé straně cesty stála nějaká vilka, ale byla příliš malá a zchátralá, aby to byla ta, kterou jsme hledali. Jak jsme čekali, rozlétla se vrátka a z nich vyšla dívka.

Venkovan šel již kolem nás a řidič se vyklonil a zeptal se ho na správný směr.

„Vila Genevi? ve? To máte jen pár kroků po téhle cestě vpravo. Nebýt té zatáčky, mohl byste ji vidět.“

Šofér mu poděkoval a znovu nastartoval. Můj zrak upoutala dívka, která zůstala stát s jednou rukou na vrátkách a pozorovala nás. Jsem citem krásy a tady byla kráska, kterou nemohl nikdo minout bez povšimnutí. Hodně vysoká, s tvary mladé bohyně, s nezakrytými zlatými vlasy, které zářily v slunečním světle, a já bych byl přísahal, že to byla jedna z nejkrásnějších dívek, jaké jsem kdy viděl. Jak jsme vyjížděli po hrbolaté cestě nahoru, otočil jsem hlavu, abych se za ní podíval.

„Hrome, Poirote,“ zvolal jsem, „viděl jste tu mladou bohyni?“

Poirot zvedl obočí.

„Ça commence!“ zamumlal. „Už jste viděl bohyni!“

„Ale u všech čertů, copak to nebyla bohyně?“

„Možná, já toho nepozoroval.“

„Přece jste si jí všiml?“

„Mon ami, dva lidé zřídka kdy vidí totéž. Vy jste například viděl bohyni. Já...“ zaváhal.

„Ano?“

„Já viděl dívku s očima plnými úzkosti,“ řekl Poirot vážně.

V tu chvíli jsme však zastavili u velkých zelených vrat a zároveň nám oběma unikl výkřik. Před vraty stál impozantní sergent de ville. Natáhl ruku a uzavřel nám cestu.

„Sem nemůžete, messieurs.“

„Ale my chceme mluvit s panem Renauldem,“ zvolal jsem. „Máme s ním schůzku. To je přece jeho vila, ne?“

„Ano, monsieur, ale...“

„Ale co?“

„Pan Renauld byl dnes ráno zavražděn.“

III

Ve vile Genevi? ve

Poirot okamžitě vyskočil z vozu a oči mu planuly vzrušením.

„Cože to pravíte? Zavražděn? Kdy? Jak?“

Sergent de ville se povytáhl.

„Nemohu odpovídat na žádné otázky, monsieur.“

„Pravda. To já chápu.“ Poirot chvilku uvažoval. „Policejní komisař jest bezpochyby uvnitř?“

„Ano, monsieur.“

Poirot vyndal vizitku a napsal na ni pár slov.

„Voilà?! Budete tak laskav a postaráte se o to, aby byl tento lístek ihned doručen panu komisaři?“

Muž jej vzal, obrátil hlavu dozadu a hvízdal. V několika vteřinách přišel jeho druh a dostal Poirotův vzkaz. Čekání trvalo několik minut a pak se k vratům přihnul malý tlustý mužík s obrovskými kníry. Sergent de ville zasalutoval a postavil se kousek dál.

„Drahý monsieur Poirote,“ zvolal příchozí. „Mám radost, že vás vidím. Přicházíte velmi vhod.“

Poirotova tvář se rozzářila.

„Monsieur Bexi! Jsem opravdu potěšen.“ Obrátil se ke mně. „To jest můj anglický přítel, kapitán Hastings – monsieur Lucien Bex.“

Komisař a já jsme se navzájem obřadně uklonili, načež se monsieur Bex znovu obrátil k Poirotovi.

„Mon vieux, neviděl jsem vás od roku 1909, tenkrát v Ostende. Máte nějakou informaci, která by nám mohla pomoci?“

„Patrně jest vám to již známo. Věděl jste, že jsem byl sem povolán?“

„Ne. Kdo vás povolal?“

„Mrtvý. Jak se zdá, věděl, že mu ukládají o život. Naneštěstí poslal pro mě příliš pozdě.“

„Sacré tonnerre!“ zvolal Francouz. „Tak on tušil, že bude zavražděn. To značně převrací naše teorie! Pojdte ale dovnitř.“

Podržel vrata a my zamířili k domu. Monsieur Bex pokračoval:

„Musíme o tom ihned zpravit vyšetřujícího soudce monsieur Hauteta. Právě skončil s ohledáním místa činu a chystá se započít s výslechy.“

„Kdy asi byl zločin spáchán?“ zeptal se Poirot.

„Tělo bylo objeveno dnes ráno kolem deváté hodiny. Svědectví paní Renauldové a lékařů ukazuje na to, že smrt musela nastat kolem druhé hodiny odpoledne. Ale pojdte, prosím, dále.“

Přišli jsme ke schodům, které vedly k přednímu vchodu. V hale seděl další sergent de ville. Když uviděl komisaře, vstal.

„Kde je teď monsieur Hautet?“ zeptal se tento.

„V salóne, monsieur.“

Monsieur Bex otevřel dveře nalevo a vešli jsme dovnitř. Monsieur Hautet a jeho zapisovatel seděli u velkého kulatého stolu. Když jsme vešli, vzhledli. Komisař nás představil a vysvětlil naši přítomnost. Vyšetřující soudce monsieur Hautet byl vysoký hubený muž s pronikavými očima, s pečlivě zastřiženým šedým voussem, který měl ve zvyku hladit, když mluvil. U krbu stál starší muž s lehce nahrbenými zády, který nám byl představen jako doktor Durand.

„To je velice zvláštní,“ poznamenal monsieur Hautet, když komisař domluvil. „Máte ten dopis tady, monsieur?“

Poirot mu jej podal a soudce Jej přečetl.

„Hm! Mluví o nějakém tajemství. Škoda, že nepověděl něco určitějšího. Jsme vám velmi zavázáni, monsieur Poirote. Doufám, že nám prokážete tu čest a pomůžete nám v našem pátrání. Nebo se musíte vrátit do Londýna?“

„Monsieur le juge, hodlám zůstat. Nepřijel jsem včas, abych zabránil smrti svého klienta, ale čest mě nutí, abych objevil vraha.“

Soudce se uklonil.

„Tyto názory vás ctí. A nepochybně také paní Renauldová si bude přát zajistit si vaše služby. Očekáváme každým okamžikem monsieur Girauda z pařížské S? reté; jsem přesvědčen, že si budete moci při pátrání vzájemně pomáhat. Zatím doufám, že mi prokážete tu čest a zúčastníte se výsledků, a nemusím snad ani říkat, že jsme vám zcela k službám, kdykoli budete potřebovat.“

„Děkuji vám, monsieur. Pochopíte, že v této chvíli úplně tápu v tmách. Nevím zhola ničeho.“

Monsieur Hautet pokynul komisaři a ten se ujal vyprávění.

„Když šla dnes ráno stará služka Françoise dolů za svou práci, našla přední dveře dokořán otevřené. Na okamžik se lekla, že tu byli lupiči, a nahlédla do jídelny, když však viděla, že stříbro je netknuto, už na to víc nemyslela, neboť usoudila, že její pán bezpochyby brzy ráno vstal a odešel na procházku.“

„Pardon, monsieur, že přerušuji, bylo to snad jeho zvykem?“

„Ne, nebylo, ale stará Françoise sdílí obecný názor, pokud jde o Angličany – všichni jsou blázni a schopni provést každou chvíli neuvěřitelné věci. Když mladší služebná Léonie šla jako obvykle zavolat svou paní, našla ji ke své hrůze svázanou i s roubíkem v ústech a téměř zároveň přišla zpráva, že pan Renauld byl nalezen mrtev, s bodnou ranou v zádech.“

„Kde?“

„To je jeden z nejpozoruhodnějších rysů případu. Monsieur Poirote, tělo leželo tváří dolů, v otevřeném hrobě.“

„Cože?“

„Ano. Jáma byla čerstvě vykopána – hned několik yardů na pozemku patřícím k vile.“

„A byl mrtev – jak dlouho?“

Doktor Durand odpověděl sám.

„Prohlédl jsem tělo dnes ráno v deset hodin. Smrt musela nastat alespoň sedm, možná deset hodin předtím.“

„Hm! Tím je tedy stanovena na dobu mezi půlnocí a třetí hodinou ranní.“

„Správně, a podle svědectví paní Renauldové došlo k vraždě po druhé hodině ranní, což ještě dále zužuje pole pátrání. Smrt musela nastat okamžitě a samozřejmě to nemohla být sebevražda.“

Poirot přikývl a komisař pokračoval:

„Madame Renauldová byla poděšenými služkami rychle vyproštěna z provazů, jimiž byla spoutána. Byla ve stavu hrozného vyčerpání, téměř v bezvědomí bolesti, jakou jí pouta způsobila. Zdá se, že dva maskovaní muži vešli do ložnice, dali jí roubík a svázali a násilím odvedli jejího manžela. Tohle víme z výpovědí služebných. Když uslyšela tragickou zprávu, upadla okamžitě do stavu hrozného rozrušení. Jakmile přišel doktor Durand, předepsal jí okamžitě uklidňující prostředek, takže jsme se jí nemohli ještě vyptávat. Ale až se vzbudí, bude nepochybně klidnější a bude schopna podstoupit výslech.“

Komisař se odmlčel.

„A co ostatní? Kdo bydlí ve vile, monsieur?“

„Je tu stará Françoise, hospodyně. Žila mnoho let u předchozích majitelů vily Genevi? ve. Pak tu jsou dvě mladé dívky, sestry Denise a Léonie Oulardovy. Bydlí v Merlinville a jsou z velmi spóřádané rodiny. Dále je tu šóféř, kterého pan Renauld přivezl s sebou z Anglie, ale ten je na dovolené. Pak je tu madame Renauldová a její syn, monsieur Jack Renauld. Ten je teď také mimo domov.“

Poirot se uklonil. Monsieur Hautet zavolał:

„Marchaude!“

Objevil se sergent de vılle.

„Přiveďte tu ženskou, tu Françoise.“

Muž zasalutoval a zmizel. Za malou chvíli se vrátil s vystrašenou Françoise.

„Vaše jméno je Françoise Arrichetová?“

„Ano, monsieur.“

„Sloužíte dlouho ve vile Genevi? ve?“

„Jedenáct let jsem byla u madame vikontesy. Pak když letošního jara vilu prodala, zůstala jsem tu u anglického mylorda. Nikdy jsem si nepomyslila...“

Soudce jí další řeč přetřhl.

„Nepochybně, nepochybně. A teď, Françoise, k těm předním dveřím, kdo má na starosti je na noc zamykat?“

„Já, monsieur. Dycky jsem to dělala sama.“

„A včera v noci?“

„Zamkla jsem jako dycky.“

„Jste si tím jista?“

„Při Panence Marii přísahám, monsieur.“

„Kdy to asi bylo?“

„Jako dycky, v půl jedenáctý, monsieur.“

„A co ostatní členové domácnosti, šli už spát?“

„Madame si šla lehnout chvíli předtím. Denise a Léonie šly nahoru se mnou. Monsieur byl ještě v pracovně.“

„Jestliže tedy někdo otevřel dveře potom, musel to být sám monsieur Renauld?“

Françoise pokrčila širokými rameny.

„Proč by to dělal? Aby sem mohli vlízt lupiči a vrazi? To je nápad! Monsieur nebyl žádný hlupák. Leda by otvíral ty dáme, když odcházela...“

Soudce jí ostře přerušil:

„Dáme? Jakou dámu myslíte?“

„Přece tu, co ho přišla navštívit.“

„Ten večer ho přišla navštívit nějaká dáma?“

„No jistě, monsieur – a kolik jinech večerů předtím.“

„Kdo to byl? Zнала jste ji?“

Po ženině tváři se rozestřel mazaný výraz.

„Jak bych mohla vědět, kdo to byl?“ zabručela. „Včera večer jsem jí neotvírala.“

„Aha!“ zahrměl vyšetřující soudce a bouchl pěstí do stolu. „S policií si zahrávat nebudete, rozumíte?

Žádám vás, abyste mi okamžitě řekla jméno ženy, která chodila večer navštěvovat monsieur Renaulda.“

„S policií – s policií,“ bručela Françoise. „Nikdy jsem si nemyslela, že budu mít co dělat s policií. Ale vím moc dobře, kdo to byl. Byla to madame Daubreuilová.“

Komisaři uklouzli výkřik a on se nahnul kupředu, jako by ho tato zpráva uvedla v naprostý úžas.

„Madame Daubreuilová – z vily Marguerite tady dole u cesty?“

„Jak povídám, monsieur. Ach, ta je pěkná.“

Stará žena potřásla opovržlivě hlavou.

„Madame Daubreuilová,“ zamumlal komisař. „To je nemožné.“

„Vail?,“ bručela Françoise. „To má člověk z toho, když řekne pravdu.“

„Ale naprosto ne,“ řekl konejšivě vyšetřující soudce. „Byli jsme jen překvapeni, to je vše. Madame Daubreuilová a monsieur Renauld byli tedy...?“ Taktně se odmlčel. „Ehm. Bylo to nepochybně tak?“

„Jak to mám vědět? No ale co chcete? Monsieur, to byl mylord anglais – tr? s riche – a madame Daubreuilová, ta byla chudá – a tr? s chic, na to, že žije tak v tichosti jen se svou dcerou. Ta má jistě svou minulost! Není už mladá, ale ma foi! Jak tu s váma mluvím, musím říct, že jsem viděla, jak se za ní mužští otáčejí, když šla po ulici. Kromě toho v poslední době měla víc peněz na utrácení – to ví celý město. Ty malé úspory jsou už u konce.“ A Françoise potřásla hlavou s výrazem naprosté jistoty.

Monsieur Hautet si přemýšlivě hladil vous.

„A co madame Renauldová?“ zeptal se konečně. „Jak ta se dívala na tohle – přátelství?“

Françoise pokrčila rameny.

„Byla vždycky náramně milá – náramně zdvořilá. Člověk by řekl, že nemá o ničem tušení. Ale přesto, monsieur, to není tak. Den ze dne jsem pozorovala madame, jak bledne a hubne. To už nebyla ta ženská, co přišla před měsícem. Monsieur se také změnil. Měl taky svoje starosti. Člověk moh vidět, že má nervy nadranc. A kdo by se taky divil, když se do toho takhle pustil? Žádná uzda, žádný tajnosti. To je asi ten style anglais?“

Nadskočil jsem rozhořčeně na židli, ale vyšetřující soudce pokračoval ve svých otázkách, nenechávaje se rušit vedlejšími věcmi.

„Říkáte, že monsieur Renauld nemusel madame Daubreuilové dům otvírat? Odešla tedy?“

„Ano, monsieur. Slyšela jsem je, jak vycházejí z pracovny a jdou ke dveřím. Monsieur řekl dobrou noc a zavřel za ní dveře.“

„Kolik hodin to bylo?“

„Asi za pět minut půl jedenáctý, monsieur.“

„Víte, kdy šel monsieur Renauld spát?“

„Slyšela jsem ho jít nahoru asi deset minut po nás. Schody vržou, takže člověk slyší, kdo jde nahoru a dolů.“

„A to je všechno? Neslyšela jste v noci nějaký hluk?“

„Nic takového, monsieur.“

„Kdo ze služebnictva přišel ráno dolů první?“

„Já, monsieur. Hned jsem viděla, že se dveře kývají a jsou otevřeny.“

„A co ostatní okna v přízemí, byla všechna zavřena?“

„Všechny. Nikde nebylo nic podezřelého, všechno bylo na svém místě.“

„Dobře. Můžete jít, Françoise.“

Stará žena se šourala ke dveřím. Na prahu se otočila.

„Jednu věc vám povím, monsieur. Ta madame Daubreuilová je špatná ženská. To jedna ženská na druhý pozná. Je špatná, to si pamatujte.“ Pak Françoise moudře zavrtěla hlavou a odešla z pokoje.

„Léonie Oulardová,“ zavolal vyšetřující soudce.

Objevila se Léonie rozplývající se v slzách a se sklonem k hysterii. Monsieur Hautet s ní jednal obratně. Její svědectví se týkalo hlavně toho, jak našla svou paní s roubíkem v ústech a spoutanou, což vyličila dosti přehnaně. Stejně jako Françoise během noci nic neslyšela.

Po ní přišla na řadu její sestra Denise. Vypovídala souhlasně, že její pán se v poslední době velmi změnil.

„Každým dnem byl zasmušilejší. Míň jedl. Byl stále sklíčený.“ Denise na to měla svůj vlastní názor. „Asi po něm šla mafie! Dva maskovaní muži – kdo jiný by to mohl být? To je strašný spolek!“

„To je ovšem možné,“ řekl soudce hladce. „A teď, děvenko, kdopak pustil včera večer madame Daubreuilovou do domu?“

„Včera večer to nebylo, monsieur, ale předevečirem.“

„Ale Françoise nám právě pověděla, že madame Daubreuilová tu včera večer byla.“

„Ne, monsieur. Včera večer sice přišla za monsieur Renauldem dáma, ale nebyla to madame Daubreuilová.“

Soudce překvapen naléhal, ale dívka zůstala pevná. Zná madame Daubreuilovou podle vidění dokonale.

Tahle dáma byla také tmavovlasá, ale menší a mnohem mladší. Její výpověď nemohlo nic otřást.

„Viděla jste tu dámu někdy předtím?“

„Nikdy, monsieur.“ A pak dívka nejistě dodala: „Myslím ale, že byla Angličanka.“

„Angličanka?“

„Ano, monsieur. Ptala se po panu Renauldovi docela dobrou franštinou, ale ten přízvuk – i když je sebemenší, tak to člověk vždycky pozná. A taky mluvili anglicky, když vyšli z pracovny.“

„Slyšela jste, co říkali? Myslím, jestli jste rozuměla?“

„Já mluvím anglicky docela dobře,“ řekla hrdě Denise. „Dáma na mě mluvila moc rychle, abych stačila rozumět, co říká, ale slyšela jsem poslední pánova slova, když jí otvíral dveře.“ Odmlčela se a pak pečlivě a namáhavě opakovala: „Ano – ano – ale proboha už teď děte!“

„Ano, ano, ale proboha už teď jděte!“ opakoval soudce.

Propustil Denisu, pak chvilku uvažoval a znovu zavolal Françoise. Položil jí otázku, zda se nespletla, když návštěvu paní Daubreuilové stanovila na minulou noc. Françoise však neočekávaně trvala na svém mínění. Madame Daubreuilová přišla včera i v noci. Byla to jistě ona. Denise se chce dělat zajímavá, voil? tout! Tak si vymyslela tuhle pěknou povídačku o cizí dámě. A taky se chtěla blejsknout znalostí angličtiny! Monsieur pravděpodobně takhle slova anglicky vůbec neřek, a i kdyby řek, tak to nic nedokazuje, protože madame Daubreuilová mluví anglicky výborně a obvykle užívá toho jazyka, když mluví s monsieur a madame Renauldovými. „Víte, monsieur Jack, pánův syn, tu obvykle byl, a ten mluví francouzsky velmi špatně.“

Soudce nenaléhal. Místo toho se vyptal na šoféra a dozvěděl se, že teprve včera pan Renauld prohlásil, že pravděpodobně vůz nebude potřebovat a že si tedy Masters může vzít volno.

Mezi Poirotovými očima se utvořily zamračené vrásky vyjadřující zmatek.

„Co je?“ zašeptal jsem.

Potřásl netrpělivě hlavou a zeptal se:

„Pardon, monsieur Bexi, ale monsieur Renauld mohl jistě řídit vůz sám?“

Komisař se ohlédl po Françoise a stará žena pohotově odpověděla:

„Ne, monsieur sám neřídil.“

Poirotovy vrásky se prohloubily.

„Mohl byste mi laskavě říci, co vás trápí?“ řekl jsem netrpělivě.

„Nevidíte, vy? Monsieur Renauld ve svém dopise píše o tom, že pro mě do Calais pošle vůz.“

„Snad myslel nějaké najaté auto,“ napadlo mě.

„Nepochybně tomu tak bude. Ale proč najímat auto, když máte vlastní? Proč se včera rozhodl dát šoferovi volno – tak náhle, a hned ho poslal pryč? Byl on v tom nějaký důvod, že ho chtěl mít z cesty, než my přijedeme?“

IV

Dopis podepsaný Bella

Françoise odešla z pokoje. Soudce zamyšleně bubnoval na stůl.

„Monsieur Bexi,“ řekl posléze, „tady máme svědectví přímo si odporující. Komu máme věřit, Françoise, nebo Denise?“

„Denise,“ řekl komisař rozhodně. „Ona pouštěla návštěvnici dovnitř. Françoise je stará a tvrdohlavá a zřejmě pojala k madame Daubreuilové nechuť. Kromě toho to, co víme, ukazuje na to, že Renauld byl zapleten s jinou ženou.“

„Tiens!“ zvolal monsieur Hautet. „Zapomněli jsme monsieur Poirotu o tom zpravit.“ Hrabal mezi papíry na stole, a konečně ten, který hledal, podal mému příteli. „Tenhle dopis, monsieur Poirote, jsme našli v kapse převlečníku mrtvého.“

Poirot jej vzal a rozevřel. Byl trochu ušpiněný a pomačkaný a psán anglicky dosti pevnou rukou:

Můj nejdražší, proč jsi mi tak dlouho nepsal? Miluješ mě ještě, vid', že ano? Tvé dopisy v poslední době byly tak jiné, chladné a cizí, a teď to dlouhé mlčení. Mám z toho strach. Co kdybys mě přestal milovat! Ale to je nemožné – jaká jsem pošetilá – pořád si něco vymýšlím! Ale kdybys mě opravdu přestal milovat, nevím, co bych udělala – snad bych se zabila! Nemohla bych bez Tebe žít. Někdy si myslím, že se mezi nás dostala jiná žena. Ať si dá pozor, to je všechno – a Ty také! Raději bych Tě zabila, než bych Tě nechala jiné! Myslím to doopravdy.

Píšu nemožné nesmysly. Miluješ mě a já miluji Tebe – ano, miluji Tě, miluji Tě, miluji Tě!

Tvá milující Bella

Dopis neměl adresu ani datum. Poirot jej vrátil s vážnou tváří.

„A co vy o tom soudíte?“

Vyšetřující soudce pokrčil rameny.

„Zřejmě byl monsieur Renauld s touhle Angličankou Bellou zapleten! Pak přijede sem, setká se s madame Daubreuilovou a začne si pletky s ní. K té druhé ochladne a ta začne mít okamžitě podezření. Tento dopis obsahuje jasnou hrozbu. Na první pohled, monsieur Poirote, se tento případ zdál naprosto jednoduchý. Žárlivost! Skutečnost, že byl monsieur Renauld bodnut do zad, zdála se jasně ukazovat, že zločin spáchala žena.“

Poirot přikývl.

„Bodná rána do zad, ano – nikoliv však hrob! To byla namáhavá práce, těžká práce – žádná žena ten hrob nevykopala, monsieur. To bylo dílo muže.“

Komisař vzrušeně zvolal:

„Ano, ano, máte pravdu. Na to jsme nepomysleli.“

„Jak jsem pravil,“ pokračoval monsieur Hautet, „na první pohled se zdál případ jednoduchý, ale maskování muži a dopis, který jste dostal od monsieur Renaulda, věc komplikují. Zdá se, že tu máme zcela jinou řadu okolností a že mezi oběma není žádný vztah. Pokud jde o dopis vám napsaný, myslíte, že je možno, aby se nějak dotýkal té Belly a jejích výhrůžek?“

Poirot zavrtěl hlavou.

„Těžko. Muž jako monsieur Renauld, který vedl dobrodružný život v odlehlých místech, by pravděpodobně nežádal ochrany proti ženě.“

Vyšetřující soudce kýval důrazně hlavou.

„Přesně můj názor. Pak musíme hledat vysvětlení pro ten dopis...“

„V Santiagu,“ dokončil komisař. „Ihned zatelegrafuji tamější policii a vyžádám si všechny podrobnosti o životě zavražděného, o jeho milostných záležitostech, o jeho obchodním jednání, o jeho přátelích a všech nepřátelích, které si mohl nadělat. Bylo by divné, kdybychom potom nedrželi v ruce klíč k jeho tajemné vraždě.“

Komisař se rozhlédl kolem sebe čekaje souhlas.

„Výborně!“ řekl Poirot uznale.

„Nenašli jste mezi věcmi monsieur Renaulda jiné dopisy od té Belly?“ zeptal se Poirot.

„Ne. Samozřejmě jednou z prvních věcí, do nichž jsme se pustili, bylo prohledání jeho osobních papírů v pracovně. Nic zajímavého jsme však nenašli. Všechno se zdálo v pořádku a jasné. Jedinou mimořádnou věcí byla jeho poslední vůle. Zde je.“

Poirot přelétl listinu.

„A tak. Tisíc liber odkázáno panu Stonorovi – mimochodem, kdo jest to?“

„Tajemník monsieur Renaulda. Zůstal v Anglii, ale byl tu jednou nebo dvakrát na sobotu a na neděli.“

„A všechno ostatní bylo bezpodmínečně zůstaveno jeho milované ženě Eloise. Poslední vůle sestavená zcela prostě, ale dokonale pravoplatná. Jako svědkyně jsou podepsány dvě služebné, Denise a Françoise. Není na tom nic příliš neobvyklého.“ Vrátil listinu.

„Možná,“ začal Bex, „že jste si nepovšiml...“

„Data?“ zamrkal Poirot. „Ale ano, všiml jsem si ho. Bylo to před čtrnácti dny. Patrně to znamená, že se poprvé seznámil s nebezpečím. Mnoho bohatých mužů zemře bez závěti, protože nikdy neberou v úvahu možnost vlastní smrti. Dělat závěry předčasně jest však nebezpečno. Dokazuje to však, že přes milostné pletky měl svou ženu velice rád.“

„Ano,“ řekl monsieur Hautet pochybovačně. „Je to však možná trochu nespravedlivé k jeho synovi, poněvadž tak zůstává zcela závislý na matce. Kdyby se znovu provdala a její muž získal na ni vliv, nemusel by ten chlapec uvidět z otcových peněz ani halíř.“

Poirot pokrčil rameny.

„Muž jest marnivý živočich. Monsieur Renauld, on si nepochybně představoval, že se jeho vdova nikdy znovu neprovdá. Pokud jde o syna, ponechat peníze v matčiných rukou mohlo být moudrým a prozíravým opatřením. Synové bohatých mužů bývají příslovečně bouřliví.“

„Může tomu být tak, jak říkáte. A teď byste se, monsieur Poirote, patrně rád podíval na místo činu. Lituji, že tělo bylo odvezeno, ale fotografové samozřejmě udělali snímky ze všech možných úhlů a budete je mít k dispozici, jakmile budou hotové.“

„Děkuji vám, monsieur, za všechnu vaši laskavost.“

Komisař vstal.

„Pojďte se mnou, messieurs.“

Otevřel dveře a uklonil se obřadně Poirotovi, dávaje mu přednost. Poirot s touž zdvořilostí couvl a uklonil

se komisaři.

„Monsieur.“

„Monsieur.“

Nakonec se přece dostali do haly.

„Ta místnost tam jest pracovna, hein?“ zeptal se náhle Poirot, ukazuje hlavou na protější dveře.

„Ano. Chtěl byste ji vidět?“ Otevřel přitom dokořán dveře a my vešli.

Pokoj, který si pan Renauld zvláště pro sebe vybral, byl zařízen s velkým vkusem a pohodlím. Kancelářský psací stůl s četnými příhrádkami stál u okna. Dvě velká kožená křesla byla postavena proti krbu a mezi nimi byl velký kulatý stůl, na němž se vršily poslední knihy a časopisy.

Poirot chvilku stál, bedlivě prohlížeje pokoj, pak postoupil kupředu, rukou lehce pohladil opěradla kožených křesel, vzal ze stolu časopis a prstem opatrně přešel po povrchu dubového příborníku. Jeho tvář vyjadřovala naprostý souhlas.

„Žádný prach?“ zeptal jsem se s úsměvem.

Usmál se na mne, oceňuje mou znalost jeho podivínství.

„Ani zrnko, mon ami! A tentokrát jest to možná škoda.“

Jeho ostrá ptačí očka jezdila sem tam.

„Ach!“ poznamenal náhle tónem, z něhož bylo cítit ulehčení. „Rohožka před krbem, ona jest nakřivo,“ a sklonil se, aby ji narovnal.

Náhle vykřikl a napřímil se. V ruce držel malý útržek růžového papíru.

„Ve Francii stejně jako v Anglii služebnictvo zřejmě zapomíná zametat pod rohožemi.“

Bex vzal od něho útržek a já přistoupil blíž, abych si jej prohlédl.

„Poznáváte to – co, Hastingsi?“

Zavrtěl jsem zmateně hlavou – a přece mi byl ten zvláštní odstín růžové barvy velmi povědomý.

Komisařův duševní pochod byl rychlejší než můj.

„To je útržek šeku,“ zvolal.

Papírek měl zhruba dva čtvereční palce. Bylo na něm inkoustem napsáno slovo „Duveenová“.

„Bien!“ řekl Bex. „Tento šek měl být vyplacen někomu jménem Duveenová nebo byl od ní vystaven.“

„Myslím, že to první,“ řekl Poirot. „Neboť jest to písmo monsieur Renaulda, pokud se já nemýlím.“

To se snadno zjistilo porovnáním se spisem na psacím stole.

„Proboha,“ zašeptal se schlíplým výrazem komisař. „Opravdu si nedovedu představit, jak jsem to přehlédl.“

Poirot se zasmál.

„Z toho plyne naučení, že ono jest třeba vždy se dívat pod rohožky. Přítel Hastings zde vám poví, že já nesnesu, aby cokoli bylo sebemeně nakřivo. To mi působí bolest. Jakmile já uviděl, že rohož před krbem neleží rovně, řekl jsem si: Tiens! Byla zachycena nohou židle, kterou někdo odsunul dozadu. Možná že jest pod ní něco, co milá Françoise přehlédla.“

„Françoise?“

„Nebo Denise, nebo Léonie. Kdokoli on uklízel tento pokoj. Jelikož zde není prachu, pak tento pokoj musel být dnes ráno uklizen. Já rekonstruuji tuto událost takto. Včera, patrně večer, vystavil monsieur Renauld šek na jméno Duveenová. Pak byl šek roztrhán a útržky rozházeny po podlaze. Dnes ráno...“ Ale monsieur Bex už netrpělivě tahal za zvonec.

Na zvonění přišla Françoise. Ano, na podlaze byla spousta papírků. Co s nimi udělala? Hodila, je samozřejmě do kamen v kuchyni. Co s nimi jiného?

Bex ji se zoufalým mávnutím ruky propustil. Pak se mu tvář rozjasnila a běžel k psacímu stolu. Za minutu už listoval v šekové knížce mrtvého. Pak znovu mávl rukou. Poslední ústřížek byl nevyplněný.

„Courage!“ zvolal Poirot a poklepal mu po zádech. „Madame Renauldová, ona nám nepochybně bude moci povědět všechno o té tajemné osobě jménem Duveenová.“

Komisařova tvář se rozjasnila. „To je pravda. Pojdme.“

Když jsme se chystali k odchodu, Poirot jen tak mimochodem poznamenal:

„Bylo to tady, kde pan Renauld včera přijal svou návštěvnici?“

„Bylo, ale jak to víte?“

„Podle tohoto. Našel jsem to na opěradle koženého křesla.“ A mezi ukazovákem a palcem držel dlouhý černý vlas – ženský vlas!

Monsieur Bex nás odvedl zadním vchodem k malé kůlně přiléhající k domu. Vytáhl z kapsy klíč a odemkl ji.

„Tělo je zde. Přinesli jsme je z místa zločinu právě předtím, než jste přijel, poněvadž fotografové s tím byli

hotovi.“

Otevřel dveře a vešli jsme dovnitř. Zavražděný muž ležel na zemi s prostěradlem přes sebe. Renault byl muž střední výšky, štíhlý a pružné postavy. Vypadal asi na padesát let a tmavé vlasy měl hodně prošedivělé. Byl hladce oholen, měl dlouhý úzký nos a oči blízko sebe, pleť měl tmavě snědou jako člověk, který většinu života strávil pod tropickým nebem. Rty se stáhly, takže bylo vidět zuby, a do zsinálých rysů obličeje byl vtisknut výraz naprostého úžasu a hrůzy.

„Na jeho tváři ono jest vidět, že byl bodnut do zad,“ poznamenal Poirot.

Velmi jemně mrtvého obrátil. Mezi lopatkami byla na světle hnědém převlečníku kulatá tmavá skvrna.

Vprostřed skvrny byla v sukně díra. Poirot ji bedlivě zkoumal.

„Máte nějaké ponětí, jakou zbraní byl zločin spáchán?“

„Zbraň zůstala v ráně.“ Komisař sáhl po velké skleněné nádobě. V ní byl malý předmět, který mi připadal nejspíš jako nůž na rozřezávání papíru. Měl černou rukojeť a úzké lesklé ostří. Celá ta věčička nebyla delší než deset palců. Poirot opatrně zkoušel špičkou prstu bezbarvý hrot.

„Ma foi! Ten jest ale ostrý! S touto pěknou hračičkou lze snadno zabít!“

„Bohužel jsme na ní nemohli najít žádné otisky prstů,“ poznamenal s politováním Bex. „Vrah musel mít rukavice.“

„Samozřejmě že měl,“ řekl Poirot pohrdavě. „I v Santiagu toho tolik vědí. I ten největší amatér londýnského podsvětí to ví díky tomu, že se tolik psalo o Bertillonově systému v novinách. Přesto ono mě velmi interesuje, že tu není otisků prstů. Jest tak úžasně snadné zanechat otisky někoho jiného! A pak jest policie šťastna.“ Potřásl hlavou. „Já se převelice obávám, že náš zločinec není mužem metody – anebo že měl malý čas. Ale uvidíme.“

Pustil tělo a to zaujalo původní polohu.

„Jak vidím, měl pod kabátem pouze spodní prádlo,“ poznamenal.

„Ano, vyšetřující soudce si myslí, že je to dost zvláštní.“

V tu chvíli se ozvalo klepání na dveře, které Bex za sebou zavřel. Šel ke dveřím a otevřel je. Stála tam Françoise. S dychtivou zvědavostí snažila se nakukovat dovnitř.

„Tak co je?“ zeptal se netrpělivě Bex.

„Madame vzkazuje, že už se hodně zotavila a že je připravena přijmout pana vyšetřujícího soudce.“

„Dobře,“ řekl čile Bex. „Oznamte to monsieur Hautetovi a vyřiďte, že přijdeme ihned.“

Poirot chvíli otálel, hledě zpátky na mrtvého. Na okamžik jsem myslel, že ho osloví a ohlásí nahlas své rozhodnutí, že neustane, dokud vraha neobjeví. Ale když promluvil, byla to jen všední a nejapná poznámka, směšně nevhodná vzhledem k závažnosti chvíle.

„Nosil moc dlouhý převlečník,“ řekl rozpačitě.

V

Vyprávění paní Renauldové

Našli jsme monsieur Hauteta čekajícího v hale, a šli jsme společně nahoru. Françoise kráčela před námi a vedla nás, Poirot šel nahoru klikatě, což mě udivovalo, dokud s úšklebkem nezašeptal:

„Není divu, že služebné slyšely monsieur Renaulda jít nahoru po schodech. Není tu jediného prkna, aby nepraskalo. To by probudilo mrtvého!“

Nad schodištěm odbočovala malá chodba.

„Pokoje pro služebnictvo,“ zvolal Bex.

Šli jsme dále a Françoise zaklepala na poslední dveře vpravo.

Slabý hlas nás vyzval, abychom vstoupili, a vešli jsme do velkého slunného pokoje s vyhlídkou na moře, které se skvělo v zářivé modři čtvrt míle odtud.

Na pohovce, podepřena polštáři, ležela vysoká žena, jejíž tvář k sobě ihned upoutávala pozornost. Byl u ní doktor Durand. Byla to žena středních let a její kdysi tmavé vlasy byly teď skoro úplně prokvetlé stříbrem, na každého však musela zapůsobit velkou vitalitou a silou své osobnosti. Hned jste věděli, že máte před sebou ženu, jakou Francouzi nazývají une maîtresse femme.

Pozdravila nás iustojným pokynutím hlavy.

„Prosím, posad'te se, pánové.“

Uposlechli jsme jejího vyzvání a soudcův zapisovatel se usadil u kulatého stolu.

„Doufám, madame,“ začal monsieur Hautet, „že vám nebude působit přílišnou bolest, když vyličíte, co se stalo včerejší noci.“

„Vůbec ne, monsieur. Znáám cenu času, mají-li být ti zlotřilí vrazi chyceni a potrestáni.“

„Výborně, madame. Bude vás, myslím, namáhat méně, jestliže vám budu klást otázky a vy se omezíte na odpovědi. V kolik hodin jste si šla včera večer lehnout?“

„V půl deváté, monsieur. Byla jsem unavena.“

„A váš manžel?“

„Asi o hodinu později, myslím.“

„Vypadal nějak znepokojeně – rozrušeně?“

„Ne, ne víc než jindy.“

„Co se udalo pak?“

„Spali jsme. Probudila jsem se, když mi někdo přitiskl ruku na ústa. Pokusila jsem se vykřiknout, ale ruka mi v tom zabránila. V pokoji byli dva muži. Oba měli masku.“

„Můžete je nějak popsat, madame?“

„Jeden byl vysoký a měl dlouhý černý vous, druhý byl malý a tlustý. Měl nazrzlé vousy. Oba měli klobouky staženy do očí.“

„Hm!“ řekl soudce přemýšlivě. „Obávám se, že těch vousů je nějak moc.“

„Myslíte, že byly falešné?“

„Ano, madame, ale pokračujte.“

„Držel mě ten malý muž. Vrazil mi do úst roubík a pak mi svázel ruce i nohy provazem. Druhý stál nad mým manželem. Popadl s toaletního stolku můj nůž na rozřezávání papíru ve tvaru dýky a držel jej špičkou nad jeho srdcem. Když byl malý se mnou hotov, přistoupil k druhému a přinutili manžela vstát a jít s nimi vedle do toaletního pokoje. Hrůzou jsem téměř omdlévala, přesto jsem zoufale naslouchala. Mluvili příliš tiše, než abych slyšela, co říkají. Poznala jsem však jazyk, zkomolenou španělštinu, jakou se mluví v některých částech Jižní Ameriky. Zdálo se, že něco od mého manžela chtějí, najednou se rozzlobili a začali mluvit hlasitěji. Myslím, že mluvil ten vysoký. ‚Víte, co chceme?‘ řekl. ‚Tajemství! Kde je to?‘ Nevím, co můj manžel odpověděl, ale ten druhý řekl výhrůžně: ‚Lžete! Víme, že to máte! Kde jsou klíče?‘

Pak jsem slyšela vytahovat zásuvky. Na stěně manželova toaletního pokoje je sejf, kde vždycky mívá dost značnou částku hotových peněz. Léonie říká, že byl vylomen a peníze ukradeny, zřejmě však to, co hledali, tam nebylo, protože jsem najednou slyšela toho velkého, jak s klením nakazuje manželovi, aby se oblékl. Brzy nato je, myslím, vyrušil nějaký hluk v domě, protože manžela zahnali jen zpola oblečeného do mého pokoje.“

„Pardon,“ přerušil ji Poirot, „není ono tedy z toaletního pokoje jiného východu?“

„Ne, monsieur, jsou tu jen dveře do mého pokoje. Hnali mého manžela sem, ten malý vpředu a ten velký za ním, stále s dýkou v ruce. Paul se snažil vytrhnout a jít ke mně. Viděla jsem jeho zoufalé oči. Obrátil se k svým vrahům. ‚Musím s ní mluvit,‘ řekl. Pak přistoupil k posteli a řekl: ‚Je to v pořádku, Eloiso. Neboj se. Vráť se, ještě než bude ráno.‘ Ačkoliv se snažil, aby jeho hlas zněl jistě, viděla jsem v jeho očích hrůzu. Pak ho vystrčili ze dveří a velký řekl: ‚Jediné slovo a jste synem smrti, pamatujte si to.‘

Potom jsem asi omdlela,“ pokračovala paní Renauldová. „Další, nač si vzpomínám, je, že mi Léonie třela zápěstí a dávala mi koňak.“

„Madame Renauldová,“ řekl soudce, „máte nějaké ponětí, co vrahové hledali?“

„Ani nejmenší, monsieur.“

„Je vám něco známo o tom, že se váš manžel něčeho obával?“

„Ano. Zpozorovala jsem na něm změnu.“

„Jak dlouho to je?“

Paní Renauldová uvažovala.

„Snad deset dní.“

„Ne déle?“

„To je možné. Všimla jsem si toho teprve tehdy.“

„Ptala jste se manžela, co je toho příčinou?“

„Jedenkrát. Odbyl mě vyhýbavě. Přesto jsem byla přesvědčena, že trpí nějakou hroznou úzkostí. Zřejmě si však přál to přede mnou skrýt. Snažila jsem se proto předstírat, že jsem si ničeho nevšimla.“

„Věděla jste o tom, že povolal detektiva?“

„Detektiva?“ zvolala paní Renauldová, velice překvapena.

„Ano, tohoto pána – monsieur Hercula Poirota.“ Poirot se uklonil. „Přijel dnes na žádost vašeho manžela.“

A vytáhl z kapsy dopis psaný panem Renauldem a podal jej paní Renauldové.

Četla jej se zřejmě upřímným úžasem.

„Neměla jsem o tom potuchy. Patrně si byl plně vědom nebezpečí.“

„A teď, madame, vás prosím, abyste byla ke mně upřímná. Došlo v minulém životě vašeho manžela v Jižní Americe k nějaké události, která by mohla vrhnout světlo na jeho vraždu?“

Paní Renauldová hluboce uvažovala, ale nakonec zavrtěla hlavou.

„Nemohu si na žádnou vzpomenout. Manžel měl jistě mnoho nepřátel, lidí, na které nějak vyzrál, ale žádný zvláštní případ mě nenapadá. Neříkám, že taková událost nebyla – jenom o ní nevím.“

Vyšetřující soudce se tahal sklesle za vous.

„Můžete udat čas přepadení?“

„Ano. Jasně si pamatuji, jak hodiny na krbové římse bily dvě.“ Pokývla hlavou směrem k cestovním hodinám v koženém pouzdře, které stály uprostřed na krbu.

Poirot vstal, pečlivě hodiny prohlédl a spokojeně kývl hlavou.

„A tady jsou ještě náramkové hodinky,“ zvolal monsieur Bex, „shozené zřejmě s toaletního stolku a rozbité na kusy. Vrahové netušili, že budou svědčit proti nim.“

Opatrně sebral úlomky rozbitého skla. Náhle se na jeho tváři objevil výraz naprostého úžasu.

„Mon Dieu!“ zvolal.

„Co je?“

„Ručičky ukazují na sedm hodin!“

„Cože?“ zvolal vyšetřující soudce ohromeně.

Ale Poirot s tváří, na níž nebylo nic znát, vzal rozbité hodinky od žasnoucího komisaře a přiložil je k uchu.

„Ano, sklo, ono jest rozbito, ale hodinky samy ještě jdou.“

Vysvětlení záhady bylo přijato s úsměvem úlevy. Soudce však napadla jiná věc.

„Ale teď přece není sedm hodin?“

„Ne,“ řekl Poirot jemně, „jest pět pryč. Jest možno, že se hodinky předcházejí, není-liž pravda, madame?“

Paní Renauldová svraстила v rozpacích čelo.

„Předcházejí se,“ připustila. „Ale nevěděla jsem, že o tolik.“

S netrpělivým mávnutím ruky soudce nechal záležitost s hodinkami a pokračoval ve výslechu.

„Madame, přední dveře byly nalezeny dokořán. Zdá se téměř jisté, že vrahové vešli tudy, a přece dveře nebyly otevřeny násilím. Napadá vás nějaké vysvětlení?“

„Manžel šel asi ven poslední, trochu se projít, a když se vrátil, zapomněl zastrčit.“

„Je taková věc pravděpodobná?“

„Velmi pravděpodobná. Manžel byl hrozně roztržitý.“

Lehce svraстила čelo, když to říkala, jako by ji tento povahový rys mrtvého občas kdysi trápil.

„Z toho bychom, myslím, mohli vyvodit jednu věc,“ poznamenal náhle komisař. „Poněvadž ti chlapi chtěli, aby se monsieur Renauld oblékl, vypadá to, jako by místo, k němuž ho vedli, místo, kde bylo skryto ‚tajemství‘, bylo odtud vzdáleno.“

Soudce přikývl.

„Ano, daleko, a přece ne příliš, protože mluvil o tom, že bude ráno doma.“

„V kolik hodin odjíždí poslední vlak z Merlinville?“ zeptal se Poirot.

„V 11.40 jedním směrem a v 12.17 druhým, ale je pravděpodobnější, že je čekal vůz.“

„Ovšem,“ souhlasil Poirot tváře se trochu schlíple.

„To by opravdu mohl být jeden způsob, jak je vystopovat,“ pokračoval komisař s vyjasněnou tváří. „Je zcela pravděpodobné, že vůz s dvěma cizinci byl zpozorován. To je výborný postřeh, monsieur Bexi.“

Usmál se sám pro sebe, pak najednou zvažněl a řekl paní Renauldové:

„Ještě jednu otázku. Znáte někoho, kdo se jmenuje ‚Duveenová‘?“

„Duveenová?“ opakovala paní Renauldová zamyšleně. „Ne, teď právě nemůžu říci, že bych někoho takového znala.“

„Neslyšela jste nikdy manžela zmiňovat se o někom toho jména?“

„Nikdy.“

„Znáte nějakou ženu, jejíž křestní jméno je Bella?“

Pozoroval přitom bedlivě paní Renauldovou, snaže se uvidět nějakou známku hněvu nebo toho, že jméno zná, ale ona jen docela normálně zavrtěla hlavou. Pokračoval v otázkách.

„Víte o tom, že váš manžel měl včera večer návštěvu?“

Teď viděl, jak jí do tváří stoupá slabá červeň, ale odpověděla klidně:

„Ne, kdo to byl?“

„Nějaká dáma.“

„Ano?“

Pro tu chvíli se tím soudce spokojil a víc už neřekl. Zdálo se nepravděpodobné, že madame Daubreuilová

má se zločinem něco společného, a nechtěl paní Renauldovou trápit víc, než bylo nutné.

Dal znamení komisaři a ten přikývl. Pak vstal, prošel místností a vrátil se se skleněnou nádobou, kterou jsme viděli v jeho ruce v kůlně. Vyndal z ní dýku.

„Madame,“ řekl jemně, „poznáváte to?“

Unikl jí výkřik.

„Ano, to je má malá dýka.“ Pak uviděla zakrvácený hrot a couvla s očima rozšířenýma hrůzou. „Je to krev?“

„Ano, madame. Váš manžel byl zabit touto zbraní.“ Rychle ji odložil, aby ji už neviděla. „Jste si zcela jista tím, že je to ta, která včera večer ležela na vašem nočním stolku?“

„Ano, je to dárek od mého syna. Byl za války u letectva. Uvedl, že je starší, než byl.“ Z jejího hlasu zaznělo trochu mateřské pýchy. „Je udělána z drátu z letadla a dostala jsem ji od syna jako památku z války.“

„Rozumím, madame. To nás přivádí k jiné věci. Kde je teď váš syn? Je třeba mu bez odkladu zatelegrafovat.“

„Jack? Ten je na cestě do Buenos Aires.“

„Cože?“

„Ano. Můj muž mu včera telegrafoval. Poslal ho obchodně do Paříže, ale včera zjistil, že bude nutno, aby se ihned vydal do Jižní Ameriky. Včera večer odjížděla loď z Cherbourgu do Buenos Aires a manžel mu telegrafoval, aby s ní odjel.“

„Víte něco o tom, o jaké jednání v Buenos Aires šlo?“

„Ne, monsieur. Nevím, oč šlo, ale Buenos Aires není konečným cílem cesty mého syna. Odtamtud měl jet po pevnině do Santiagu.“

Soudce a komisař jednohlasně zvolali:

„Santiago! Zase Santiago!“

V tu chvíli, kdy byli všichni zmínkou o Santiagu omráčeni, přistoupil Poirot k paní Renauldové. Stál předtím u okna jako člověk ponořený v snění a pochybuji, zda plně vnímal, co se děje. S úklonou se zastavil u paní.

„Pardon, madame, mohu si prohlédnout vaše zápěstí?“

Paní Renauldová natáhla k němu zápěstí, třebaže byla jeho žádostí trochu překvapena. Kolem každého byly kruté rudé stopy, kde se provazy zařízly do masa. Jak je prohlížel, zdálo se mu, že plamének vzrušení, který jsem na okamžik v jeho očích zahlédl, zmizel.

„Působí vám jistě velkou bolest,“ řekl a zase vypadal udiveně.

Soudce zatím rozčileně mluvil.

„Mladý monsieur Renauld musí být okamžitě telegraficky vyrozuměn. Je svrchovaně důležité, abychom věděli vše, co nám může o cestě do Santiagu povědět.“ Zaváhal. „Doufal jsem, že bude po ruce, abychom vám ušetřili bolest, madame.“ Odmlčel se.

„Myslíte,“ řekla tiše, „na ověření totožnosti mrtvolý mého manžela?“

Soudce sklonil hlavu.

„Jsem silná žena, monsieur. Snesu všechno, co se ode mne žádá. Jsem připravena – třeba hned.“

„Ach, zítra bude času dost, ujišťuji vás...“

„Raději to chci mít za sebou,“ řekla tiše a po tváři jí přeběhl stín bolesti. „Budete tak laskav a podáte mi rámě, doktore?“

Lékař rychle přistoupil, paní Renauldové přehodili přes ramena plášť a průvod pomalu scházel ze schodů.

Monsieur Bex spěchal napřed odemknout dveře kůlny. Za minutu nebo za dvě se paní Renauldová objevila ve dveřích. Byla velmi bledá, ale odhodlaná. Pozvedla ruku před obličej.

„Okamžik, messieurs, jen co se seberu.“

Odtáhla ruku a pohlédla dolů na mrtvého muže. Pak ji však skvělé sebeovládání, které ji doposud udržovalo, opustilo.

„Paule!“ vykřikla. „Manželi! Ach bože!“ Zakolísala dopředu a padla v bezvědomí na zem.

Poirot byl okamžitě u ní, ohrnul jí oční víčko, měřil jí puls. Když se ujistil, že skutečně omdlela, odstoupil. Chytil mě za paži.

„Jaký jsem to hlupák, příteli! Byla-li kdy láska a zármutek v hlase ženy, pak jsem je nyní slyšel. Můj malý nápad byl kompletně chybný. Eh bien! Musím začít znovu.“

VI

Místo zločinu

Lékař a monsieur Hautet odnesli spolu bezvědomou paní do domu. Komisař za nimi hleděl a potřásl hlavou.

„Pauvre femme,“ šeptal si pro sebe. „Bylo to na ni moc. Nu, nedá se nic dělat. A teď, monsieur Poirote, podíváme se na místo, kde byl zločin spáchán?“

„Račte, monsieur Bexi.“

Prošli jsme domem a předními dveřmi ven. Když jsme tudy procházeli, pohlédl Poirot nahoru na schody a nespokojeně zavrtěl hlavou.

„Mně jest neuvěřitelné, že služebnictvo nic neslyšelo. Vrzání těch schodů by probudilo mrtvého, kdyby po nich šli tři lidé!“

„Nezapomínejte, že to bylo uprostřed noci. To hluboce spali.“

Ale Poirot vrtěl hlavou dál, jako by toto vysvětlení zcela nepřijímal. V ohybu cesty se zastavil a pohlédl nahoru na dům.

„Co je přímélo zkusit nejprve, zda jsou přední dveře otevřeny? Ono bylo nanejvýš nepravděpodobno, že by otevřeny byly. Dalo se mnohem spíše čekat, že se ihned pokusí vylomit okno.“

„Ale všechna okna v přízemí mají železné mříže,“ namítl komisař.

Poirot ukázal na okno v prvním poschodí.

„To jest přece okno ložnice, odkud jsme právě přišli, ne? A hleďte – zde jest strom a vyšplhat po něm by bylo nejsnadnější věcí na světě.“

„Možná,“ připustil druhý. „Nemohli by to však udělat a nezanechat stopy na záhoně.“

Viděl jsem, že jeho slova jsou správná. Po každé straně schodů byly dva velké oválné záhony osázené červenými pelargóniemi. Dotyčný strom měl kořeny vlastně hned za záhonem a nebylo by možné dostat se k němu, aniž člověk šlápl do záhonu.

„Vidíte,“ pokračoval komisař, „poněvadž je sucho, nejsou na příjezdové cestě a pěšinách žádné otisky, ale v měkké půdě na záhonu by být musely.“

Poirot šel k záhonu a pozorně jej prohlížel. Jak Bex už řekl, půda byla naprosto neporušená. Nebyly na ní nikde žádné prohlubeniny.

Poirot přikývl, jako by byl přesvědčen, a chtěli jsme jít dál, když se najednou znovu rozběhl a začal prohlížet druhý záhon.

„Monsieur Bexi!“ zavolal. „Podívejte se, tady máte plno stop.“

Komisař k němu přistoupil a usmál se.

„Drahý monsieur Poirote, to jsou určitě stopy zahradníkůvých velkých okovaných bot. Rozhodně to nemá význam, poněvadž na téhle straně nemáme žádný strom a tedy žádnou možnost, jak se dostat do horního poschodí.“

„To jest pravda,“ řekl Poirot, očividně schlíplý. „Vy tedy myslíte, že tyto stopy nemají žádného významu?“

„Ani nejmenšího.“

Načež k mému naprostému úžasu Poirot pronesl tato slova:

„Já s vámi nesouhlasím. Mám malý nápad, že tyto stopy jsou nejdůležitější věcí, jakou jsme dosud viděli.“

Monsieur Bex neřekl nic, jen pokrčil rameny. Byl přespříliš zdvořilý, aby vyslovil své opravdové mínění.

„Půjdeme dále?“ zeptal se místo toho.

„Zajisté. Mohu tuto věc se stopami vyšetřit později,“ řekl Poirot vesele.

Místo abychom šli příjezdovou cestou k vratům, zahrnul monsieur Bex po pěšině odbočující v pravém úhlu.

Vedla mírným svahem po pravé straně kolem domu a po obou stranách byla vroubena ozdobnými keři.

Náhle vyústila na malé volné prostranství, odkud byla vyhlídka na moře. Byla tu lavička a nedaleko dost zchátralá kůlna. O několik kroků dál úhledná řada malých keřů označovala hranici pozemků patřících k vile. Monsieur Bex prošel mezi keři na širokém vršku holého pahorku. Rozhlédl jsem se a uviděl něco, co mě naplnilo úžasem.

„Cože, tohle je přece golfové hřiště,“ zvolal jsem.

Bex přikývl.

„Hřiště ještě není hotové,“ vysvětlil. „Doufáme, že bude možno je otevřít někdy příští měsíc. Muži, kteří pracovali na hřišti, objevili tělo dnes ráno.“

Zalupal jsem po vzduchu. Kousek ode mne nalevo, kam jsem se předtím nepodíval, byla dlouhá úzká jáma a vedle ní, tvář k zemi, leželo mužské tělo! Srdce se mi na okamžik hrozně rozbušilo a zmocnila se mě divoká představa, že tragédie se opakovala. Komisař však rozehnal můj klam, když postoupil dopředu a s prudkou nevolí zvolal:

„Kam se poděli moji lidé? Měli přísný rozkaz nikoho bez patřičných průkazů do blízkosti tady toho místa nepouštět!“

Muž na zemi otočil hlavu přes rameno.

„Ale já mám patřičné průkazy,“ poznamenal a pomalu se zvedl.

„Drahý pane Giraude,“ zvolal komisař. „Neměl jsem ani ponětí, že jste přijel. Vyšetřující soudce vás očekává s nejvyšší netrpělivostí.“

Prohlížel jsem si nově příchozího s dychtivou zvědavostí, jak mluvil s komisařem. Pověstného detektiva z pařížské S? reté jsem znal podle jména a vidět ho ve skutečnosti budilo můj nejvyšší zájem. Byl hodně vysoký, asi třicetiletý, s kaštanovými vlasy a knírem téže barvy a s vojenským držením těla. V jeho chování byla trocha arogance, která dokazovala, že si je plně vědom své důležitosti. Bex nás seznámil, představuje Poirota jako kolegu.

V detektivových očích se objevila jiskřička zájmu.

„Znám vás podle jména, monsieur Poirote,“ řekl. „Vy jste v minulosti leccos dokázal, že? My máme teď ale docela jiné metody.“

„Zločiny jsou však skoro stejné,“ podotkl Poirot jemně.

Okamžitě jsem viděl, že Giraud je připraven k nepřátelství. Bylo mu nepříjemné, že má pracovat ještě s někým, a vycítil jsem, že si velmi pravděpodobně nechá každou stopu pro sebe, jestliže na ni přijde.

„Vyšetřující soudce...“ začal znovu Bex.

Ale Giraud ho hrubě přerušil:

„Na vyšetřujícího soudce kašlu! Důležité je tu světlo. Za půl hodiny bude na všechno tma. Víím o případu všechno a lidé v domě mi do zítřka neutečou; jestli ale máme najít nějakou stopu, najdeme ji tady. To to tu takhle pošlapali vaši policisté? Myslil jsem, že dneska už jsou chytřejší.“

„To jistě jsou. Ty otisky, na které si stěžujete, nadělali dělníci, kteří objevili mrtvolu.“

Giraud znechuceně zavrčel.

„Vidím stopy, kudy ti tři přišli plotem – ale byli mazaní. Můžete rozeznat jen prostřední stopy pana Renaulda, ale ty postranní byly pečlivě setřeny. Ne že by tady na té tvrdé půdě bylo opravdu moc co vidět, ale neriskovali.“

„Vnější známky,“ řekl Poirot. „To jest asi to, co vy hledáte, že?“

Druhý detektiv zůstal koukat.

„Ovšem.“

Na Poirotových rtech se objevil slabounký úsměv. Vypadal, že chce promluvit, ale pak se zarazil. Shýbl se k rýči na zemi.

„Tímhle byl hrob vykopán, to je jisté,“ řekl Giraud. „Ale z toho se nic nedovíte. Byl to Renauldův vlastní rýč a muž, který ho použil, měl rukavice. Tady jsou.“ Natáhl nohu k místu, kde ležely dvě rukavice zamazané od hlíny. „A ty jsou také Renaulda – nebo aspoň jeho zahradníka... Říkám vám, chlapi, kteří chystali tento zločin, pracovali bez rizika. Muž byl bodnut svou vlastní dýkou a byl by býval zakopán vlastním rýčem.“

Počítali s tím, že nezanechají stopy! Ale já na ně vyzraju. Vždycky něco zůstane! A já to hodlám najít.“ Poirota však teď zřejmě zajímalo něco jiného, krátký bezbarvý kousek olověného potrubí ležící vedle rýče. Dotkl se ho jemně prstem.

„A tohle také patří zavražděnému?“ zeptal se a mně připadalo, že nacházím v jeho otázce jemnou příchut' ironie.

Giraud pokrčil rameny naznačuje, že neví a ani nedbá.

„Možná že se to tu povaluje už kolik týdnů. V žádném případě mě to nezajímá.“

„Já to naopak shledávám velmi zajímavým,“ řekl sladce Poirot.

Hádal jsem, že se mu jen chce dopalovat pařížského detektiva, a v tom případě se mu to podařilo. Druhý se urážlivě otočil s poznámkou, že nebude ztrácet čas, shýbl se a pustil se znovu do podrobného zkoumání půdy.

Zatím Poirot, jako by ho najednou něco napadlo, šel zpátky na pozemek Renauldových a zkusil otevřít dveře malé kůlny.

„Jsou zamčené,“ řekl Giraud přes rameno. „Je to jen místo, kam si dává zahradník svoje krámy. Ten rýč není odtamtud, ale z boudy na náradí nahoře u domu.“

„Báječné,“ šeptal mi nadšeně monsieur Bex. „Byl tu jen půl hodiny a už ví všechno! To je člověk! Je to nepochybně největší žijící detektiv dnešní doby.“

Ačkoliv mi byl detektiv velmi protivný, přece mi potají imponoval. Jako by z toho muže zdatnost zrovna vyzařovala. Nemohl jsem se ubránit pocitu, že se Poirot doposud moc nevyznamenal, a to mě trápilo. Zdálo se, že svou pozornost upíná ke všem možným dětinským věcem, které nemají s případem co dělat. A opravdu, v tu chvíli se najednou zeptal:

„Monsieur Bexi, povězte vy mi, prosím, jaký jest význam této bílé čáry, která se táhne kolem hrobu? Jest

ona dílem policie?“

„Ne, monsieur Poirote, ta patří do golfového hřiště. Naznačuje, že zde má být ‚bunkr‘, jak vy tomu říkáte.“
„Bunkr?“ Poirot se obrátil ke mně. „To jest díra nepravidelného tvaru nadívaná pískem a na jedné straně s náspem, že?“

Přisvědčil jsem.

„Monsieur Renauld, on hrál bezpochyby golf?“

„Ano, byl zapálený hráč golfu. Je to hlavně jeho zásluhou a jeho značných příspěvků, že se hřiště dělá. Měl dokonce i slovo v tom, když se dělal plán hřiště.“

Poirot zamyšleně přikývl. Pak poznamenal:

„Oni si příliš dobře nevybrali – místo, kam zakopat mrtvolu. Až by dělníci začali kopat, bylo by se na všechno přišlo.“

„Právě,“ zvolal vítězně Giraud. „A to dokazuje, že tu byli cizinci. To je výtečná ukázka nepřímého důkazu.“

„Ano,“ řekl Poirot pochybovačně. „Nikdo, kdo to věděl, by zde mrtvolu nezakopal – ledaže by oni chtěli, aby byla objevena. A to jest jasně nesmysl, že ano?“

Giraud se ani nenamáhal odpovědět.

„Ano,“ řekl trochu nespokojeným hlasem Poirot. „Ano – nepochybně – nesmysl!“

VII

Tajemná paní Daubreuilová

Když jsme se vraceli stejnou cestou k domu, monsieur Bex se omluvil, že nás opustí, protože musí okamžitě oznámit vyšetřujícímu soudci Giraudův příjezd. Giraud sám byl zřejmě potěšen, když Poirot prohlásil, že viděl všechno, co vidět chtěl. Poslední, čeho jsme si všimli, když jsme odcházeli, byl Giraud lezoucí po čtyřech a projevující takovou důkladnost v pátrání, že jsem se jí musel obdivovat. Poirot uhodl mé myšlenky, protože ironicky poznamenal, jakmile jsme byli sami:

„Konečně jste viděl detektiva, jemuž se vy obdivujete – lidského ohaře! Není-liž pravda, milý příteli?“

„Ten rozhodně něco dělá,“ řekl jsem trpce. „Dá-li se tu něco najít, on to najde. Ale vy –“

„Eh bien! Já také něco našel! Kousek olověného potrubí.“

„To jsou nesmysly, Poirote. Víte velmi dobře, že to s tím nemá co dělat. Myslí jsem malé věci – stopy, které nás mohou spolehlivě zavést k vrahům.“

„Mon ami, věc měřící dvě stopy jest právě tak cenným klíčem k záhadě jako věc měřící dva milimetry! To jest jen romantická představa, že všechny důležité stopy musí být nekonečně malé. A že ten kousek olověného potrubí nemá se zločinem nic společného, pravíte vy jen proto, že vám tak řekl Giraud. Ne,“ chtěl jsem mu vskočit do řeči otázkou, „více my o tom nebudeme mluvit. Ponechte Girauda jeho pátrání a mě mému přemýšlení. Příklad se mi zdá dost jednoduchý – a přece, mon ami, já nejsem spokojen! A víte vy proč? Kvůli těm náramkovým hodinkám, které se o dvě hodiny předcházejí. A pak jest tu několik interesantních věcí, které, jak se zdá, do sebe nezapadají. Například, byla-li cílem vrahů pomsta, proč oni Renaulda neprobodli ve spánku a neudělali všemu konec?“

„Chtěli ‚tajemství‘,“ připomněl jsem mu.

Poirot si s nespokojeným výrazem smetl zrno prachu s rukávu.

„Nu a kde jest toto ‚tajemství‘? Pravděpodobně někde dál, poněvadž chtěli, aby se oblékl. A přece byl on nalezen zavražděn zcela blízko, téměř na doslech z domu. A zase, jest to pouhou náhodou, že by taková zbraň jako dýka ležela na stolku náhodně, jen ji uchopit?“

Odmíchl se a zamračil, pak pokračoval:

„Proč služebné ničeho neslyšely? Byly snad ony omámeny? Bylo tu nějakého spoluviníka, a nepostaral se snad onen spoluviník o to, aby přední dveře zůstaly otevřeny? Já bych rád věděl...“

Náhle se zarazil. Došli jsme na příjezdovou cestu před domem. Otočil se najednou ke mně.

„Příteli, já hodlám vás překvapit – já hodlám vás uspokojit! Já si vzal vaše výtky na srdce! My budeme zkoumat stopy!“

„Kde?“

„V onom záhonu napravo. Monsieur Bex říká, že to jsou šlépěje zahradníka. Podívejme se, je-li tomu tak. Hleďte, příjždí k nám s trakařem.“

Skutečně, nějaký starší muž právě jel s kolečkem, na kterém měl semenáče, přes příjezdovou cestu.

Poirot na něho zavolaal a zahradník položil kolečko a připadl se k nám.

„Vy mu chcete říci o jednu botu a srovnat ji se šlépějemi?“ zeptal jsem se bez dechu. Má víra v Poirota poněkud ožila. Jestliže řekl, že šlápoty na pravém záhonu jsou důležité, pak pravděpodobně byly.

„Zcela správně,“ řekl Poirot.

„Nebude si ale myslet, že je to divné?“

„On si o tom nebude myslet vůbec nic.“

Více jsme říci nemohli, neboť stařík k nám již přistoupil.

„Chcete něco ode mne, monsieur?“

„Ano. Vy už jste zde dlouho zahradníkem, že ano?“

„Čtyřicet let, monsieur.“

„A jmenujete se –?“

„Auguste, monsieur.“

„Obdivoval jsem tyto báječné pelargónie. Jsou opravdu nádherné. Jest to dlouho, co jsou zasazeny?“

„Už je to nějaký čas, monsieur. Samozřejmě aby záhony vypadaly pořád pěkně, musí člověk vysadit pár nových kytěk a dát pryč ty, co už nekvetou, a přitom pořád otrhávat staré květy.“

„Včera jste vysazoval nějaké nové pelargónie, že? Tady ty uprostřed a na druhém záhoně také. Je to tak?“

„Monsieur má dobré oči. Vždycky to den dva trvá, než se ujmou. Ano, vysadil jsem včera večer do každého záhonu deset nových pelargónií. Jak monsieur jistě ví, za horkého slunce se sázet nemá.“

Auguste byl potěšen Poirotovým zájmem a byl zcela ochoten si popovídat.

„Co jest to támhle za nádherný exemplář,“ řekl Poirot a ukázal na jednu pelargónii. „Mohl bych dostat odnož?“

„Ale samozřejmě, monsieur.“ Stařík vstoupil do záhonu a opatrně ulomil větvičku z pelargónie, kterou Poirot obdivoval.

Poirot nešetřil díky a Auguste se vrátil k svému kolečku.

„Vidíte,“ řekl Poirot s úsměvem, když se shýbal k záhonu, aby prozkoumal šlápoty zahradnickových okovaných bot. „Jest to zcela jednoduché.“

„Neuvědomil jsem si...“

„Že noha bude v botě? Vy dostatečně nevyužíváte svých výtečných mozkových schopností. Tak co říkáte té šlápotě?“

Zkoumal jsem pečlivě záhon.

„Všechny šlápoty v záhoně jsou od stejné boty,“ řekl jsem konečně po bedlivém zkoumání.

„Myslíte? Eh bien! Já s vámi souhlasím,“ řekl Poirot.

Vypadal, jako by ho to nijak nezajímalo a jako by myslel na něco jiného.

„V každém případě nebudete mít už brouka v hlavě.“

„Mon Dieu! Co jest to za zvláštní určení? Co ono znamená?“

„Chtěl jsem tím říci, že teď přestanete mít zájem o ty šlépěje.“

K mému překvapení však Poirot zavrtěl hlavou.

„Ne, ne, mon ami. Konečně jsem já na správné stopě. Já dosud tápu ve tmách, ale jak jsem já právě naznačil monsieur Bexovi, jsou tyto šlépěje nejvýznamnější a nejdůležitější věci v tomto případě. Ten chudák Giraud – nepřekvapilo by mě, kdyby si jich on nepovšiml vůbec.“

V tu chvíli se otevřely přední dveře a monsieur Hautet a komisař sešli dolů po schodech.

„Ach, monsieur Poirote, šli jsme vás hledat,“ řekl soudce. „Je už trochu pozdě, ale rád bych navštívil madame Daubreuilovou. Bude určitě smrtí monsieur Renaulda velmi rozrušená a mohli bychom mít štěstí, že bychom z ní něco dostali. Je možné, že tajemství, které nesvěřil své ženě, pověděl té, která ho spoutala láskou. Známe přece slabiny našich Samsonů, ne?“

Víc jsme už neřekli a seřadili jsme se. Poirot kráčel s vyšetřujícím soudcem a komisař a já jsme šli pár kroků za nimi.

„Není pochyb o tom, že Françoisina výpověď je v podstatě správná,“ řekl mi důvěrným tónem. „Volal jsem na ústředí. Zdá se, že za posledních šest týdnů – to jest od příjezdu monsieur Renaulda do Merlinville – madame Daubreuilová třikrát uložila na svůj bankovní účet velkou částku v bankovkách. Dohromady to dělá dvě stě tisíc franků!“

„Panebože,“ řekl jsem uvažuje, „to musí být něco kolem čtyř tisíc liber!“

„Ano, správně. Nemůže být pochyb, že byl zcela bláznivě zamilován. Zbývá však zjistit, zda jí tajemství svěřil. Vyšetřující soudce je pln naděje, já však jeho názor nesdílím.“

Během hovoru jsme kráčeli pěšinou k rozcestí, kde začátkem odpoledne zastavil náš vůz, a já si okamžitě uvědomil, že vila Marguerite, domov tajemné madame Daubreuilové, je domek, z kterého vyběhla krásná dívka.

„Žije tady už mnoho let,“ řekl komisař kývaje hlavou směrem k domu. „Velmi tiše, velmi nenápadně. Zdá

se, že nemá příbuzných ani přátel, jen několik známých v Merlinville. Nikdy se nezmiňuje o minulosti ani o manželovi. Neví se ani, jestli žije nebo je mrtev. Je kolem ní tajemství, rozumíte?”

Přikývl jsem se vzrůstajícím zájmem.

„A – dcera?“ odvážil jsem se zeptat.

„Opravdu krásná dívka – skromná, zbožná, všechno, jak má být. Člověku je jí líto, ona sama o minulosti třeba nic neví, ale muž, který by chtěl požádat o její ruku, se musí nutně informovat a pak...“ komisař cynicky pokrčil rameny.

„Ale to by nebyla její chyba!“ zvolal jsem se stoupajícím rozhořčením.

„Nebyla. Ale co chcete? Muž je citlivý, pokud jde o předchozí život jeho ženy.“

Došli jsme ke dveřím a tím mi bylo zabráněno v další námitce. Monsieur Hautet zazvonil. Uplynulo několik minut a pak jsme slyšeli uvnitř kroky a dveře se otevřely. Na prahu stála má bohyně z dnešního odpoledne. Když nás uviděla, vymizela jí barva z tváří, které zůstaly smrtelně bílé, a oči se jí rozšířily úzkostí. Nebylo pochyb, měla strach!

„Mademoiselle Daubreuilová,“ řekl monsieur Hautet, smeknuv klobouk, „je nám nesmírně líto, že vás rušíme, ale pochopte, zákon to vyžaduje. Vyřiďte mé poručení paní matce a požádejte ji, aby byla tak laskavá a povolila mi chvíli rozmluvy.“

Okamžik stála dívka bez hnutí. Levou ruku tiskla ke straně, jako by chtěla utišit náhlé nepotlačitelné bušení srdce. Ovládla se však a řekla tiše:

„Půjdu se podívat. Prosím, pojdte dál.“

Vešla do pokoje po levé straně haly a slyšeli jsme, jak něco tiše šeptá. A pak druhý hlas velmi podobného zabarvení, v jehož zralé plnosti zaznívala trochu tvrdší modulace, řekl:

„Ale jistě. Řekni jim, ať jdou dále.“

Za minutu nato jsme stáli tváří v tvář tajemné paní Daubreuilové.

Nebyla ani zdaleka tak vysoká jako její dcera a zaoblené křivky její postavy měly všechen půvab plné zralosti. Vlasy na rozdíl od dcery byly tmavé, vprostřed rozdělené ve stylu madony. Oči, zpola zakryté sklopenými víčky, byly modré. Ačkoliv byla velmi zchovalá, nebyla již jistě mladá, ale její kouzlo bylo onoho druhu, který nezávisí na věku.

„Přál jste si se mnou mluvit, monsieur?“ zeptala se.

„Ano, madame.“ Monsieur Hautet si odkašlal. „Vyšetřuji smrt monsieur Renaulda. Nepochybně jste o tom slyšela?“

Pokývla beze slova hlavou. Její výraz se nezměnil.

„Přišli jsme se vás zeptat, zda můžete – ehm – vrhnout nějaké světlo na okolnosti této tragédie?“

„Já?“ Překvapení v jejím hlase bylo znamenitě zahrané.

„Ano, madame. Máme důvod se domnívat, že jste měla ve zvyku navštěvovat večer zesnulého v jeho vile. Je to tak?“

Bledé tváře jí zaplavila červeň, ale odpověděla klidně:

„Nemáte právo klást mi takovouhle otázku!“

„Madame, vyšetřujeme vraždu.“

„Nu, a co má být? Já s vraždou nemám vůbec nic společného.“

„Madame, nic takového zatím neříkáme. Vy jste ale mrtvého velmi dobře znala. Svěřil se vám někdy, že by mu hrozilo nějaké nebezpečí?“

„Nikdy.“

„Zmínil se vám někdy o svém životě v Santiagu a o nepřátelích, které si tam možná nadělal?“

„Ne.“

„Pak nám tedy nemůžete nijak pomoci?“

„Obávám se, že ne. Opravdu nenahlížím, proč jste přišli ke mně. Nemůže vám říci jeho žena, co chcete vědět?“ V jejím hlase se ozvala lehká ironie.

„Paní Renauldová nám pověděla všechno, co mohla.“

„Ach!“ řekla madame Daubreuilová. „Ráda bych věděla...“

„Ráda byste věděla co, madame?“

„Nic.“

Vyšetřující soudce na ni pohlédl. Byl si vědom, že svádí souboj a že má vážného protivníka.

„Trváte na svém tvrzení, že se vám monsieur Renauld s ničím nesvěřil?“

„Proč si myslíte, že by se mi měl svěřovat?“

„Protože, madame,“ řekl monsieur Hautet s vypočítanou bezohledností, „protože muž řekne milence, co vždycky neřekne své ženě.“

„Ach!“ vyskočila a oči jí vzplanuly. „Monsieur, vy mě urážíte! A před mou dcerou! Nemohu vám nic říci. Buďte tak laskavi a opusťte můj dům!“

Vítězství zůstalo nepochybně na straně paní Daubreuilové. Odešli jsme z vily Marguerite zpraženi jako malí kluci. Soudce si pro sebe zlostně bručel. Poirot vypadal, že je ponořen v přemýšlení. Najednou sebou trochu trhl a probral se ze svého snění a zeptal se monsieur Hauteta, zda je tu nablízku nějaký dobrý hotel.

„Tady v téhle části města je malý podnik, Lázeňský hotel. Několik set yardů dolů po silnici. Bude příhodný pro vaše pátrání. Uvidíme vás tedy zase zítra dopoledne, předpokládám?“

„Ano, děkuji vám, monsieur Hautete.“

Se vzájemnými poklonami jsme se rozloučili. Poirot a já jsme šli směrem k Merlinville a ostatní se vraceli do vily Genevi? ve.

„Francouzský policejní systém jest velice báječný,“ řekl Poirot dívaje se za nimi. „Informace, jaké oni mají o životě každého člověka až do těch nejvšednějších podrobností, to jest pozoruhodné. Ačkoliv tu byl monsieur Renault jen něco přes šest týdnů, jsou perfektně obeznámeni s jeho zálibami a snahami a na požádání mohou podat informaci o stavu bankovního účtu paní Daubreuilové a o částkách, které byly na účet v poslední době zaplaceny! Oddělení osobních spisů jest nepochybně veliký úřad. Ale co jest tohle?“ Prudce se otočil.

Po cestě za námi běžela prostovlasá postava. Byla to Marta Daubreuilová.

„Promiňte,“ zvolala udýchaně, když k nám doběhla. „Ne – neměla bych to dělat, já vím. Nesmíte to matce povědět. Ale je to pravda, co lidé říkají, že monsieur Renault, než zemřel, povolal detektiva, a – že to jste vy?“

„Ano, mademoiselle,“ řekl Poirot laskavě. „To jest naprosto pravda. Ale jak vy jste se toho dozvěděla?“

„Françoise to pověděla naší Amélii,“ vysvětlila Marta a začervenala se.

Poirot se ušklíbl.

„Ono jest nemožno uchovat tajemství v takovémto případě! Ne že by na tom záleželo. Nuže, mademoiselle, co chcete vědět?“

Dívka zaváhala. Zdálo se, že by ráda něco řekla, ale že se bojí. Nakonec, téměř šeptem, se optala:

„Je někdo – v podezření?“

Poirot si ji ostře změřil.

Pak vyhýbavě odpověděl:

„Podezření, ono jest ve vzduchu v této chvíli, mademoiselle.“

„Ano, já vím – ale – je někdo zvlášť podezřelý?“

„Proč to chcete vědět?“

Zdálo se, že dívku tato otázka vylekala. Najednou mě napadla slova, která o ní Poirot dopoledne řekl.

„Dívka s očima plnými úzkosti.“

„Monsieur Renault byl ke mně vždycky laskavý,“ odpověděla konečně. „Mám tedy o to přirozeně zájem.“

„Chápu,“ řekl Poirot. „Nuže, mademoiselle, podezření se v této chvíli vznáší nad dvěma osobami.“

„Dvěma?“

Přísahal bych, že z jejího hlasu zaznělo překvapení a úleva.

„Jejich jména nejsou známa, ale jest domněnka, že jsou to Chilané ze Santiaga. A teď, mademoiselle, vidíte, co to má za následky, že jste mladá a krásná! Já prozradil kvůli vám profesionální tajemství!“

Dívka se vesele zasmála a pak mu dost nesměle poděkovala.

„Musím už běžet. Maman mě bude shánět.“

Otočila se a rozběhla se zpátky po silnici. Vypadala jako moderní Atalanta a já za ní zůstal hledět.

„Mon ami,“ řekl Poirot laskavě ironickým hlasem, „to my tu máme celou noc trčet – jen proto, že vy jste uviděl krásnou mladou ženu a hlava vám z toho kolem jde?“

Zasmál jsem se a omluvil.

„Ale ona je krásná, Poirote. Za tou zůstane koukat každý.“

Ale k mému překvapení Poirot potřásl velmi vážně hlavou.

„Ach, mon ami, vy neupínejte srdce k Martě Daubreuilové. Ona není pro vás. Věřte papá Poirotovi!“

„Ale vždyť komisař mě ujišťoval, že je právě tak dobrá jako krásná! Učiněný anděl!“

„Já znal největší zločince, kteří měli tvář anděla,“ poznamenal Poirot dobromyslně. „Vada šedých buněk může být zcela snadno ukryta pod tváří madony.“

„Poirote,“ zvolal jsem poděšen, „přece nechcete říci, že podezříváte takového nevinné dítě!“

„No-no-no! Jen se vy nerozčilujte! Já jsem neřekl, že ji podezřívám. Musíte však připustit, že ona její dychtivost dozvědět se o případu jest poněkud neobvyklá.“

„Pro jednu vidím dále než vy,“ řekl jsem. „Nebojí se o sebe – ale o matku.“

„Příteli,“ řekl Poirot, „vy jako obvykle nevidíte vůbec nic. Madame Daubreuilová jest velmi schopna se o sebe postarat – bez pomoci své dcery. Přiznávám, že já vás teď škádlil, ale přesto opakuji, co jsem já řekl předtím. Neupínejte vy své srdce k této dívce. Ona není pro vás! Já, Hercule Poirot, to vím. Sacré!

Kdybch si jen mohl vzpomenout, kde já tu tvář viděl?“

„Jakou tvář?“ zeptal jsem se překvapen. „Dceřinu?“

„Ne, matčinu.“

Když zpozoroval mé překvapení, důrazně přikývl.

„Ale ano – jest to, jak vám říkám. Jest to již dávno, když jsem ještě byl v Belgii u policie. Nikdy jsem onu ženu ve skutečnosti neviděl, ale viděl jsem její fotografii – v souvislosti s nějakým případem. Skoro si myslím...“

„Ano?“

„Možná že já se mýlím, ale skoro si myslím, že to byla nějaká vražda.“

VIII

Nečekané setkání

Druhý den brzy ráno jsme byli ve vile. Muž stojící u vrat na stráži nám tentokrát cestu nezahradil. Místo toho nás uctivě pozdravil a šli jsme dál do domu. Služebná Léonie právě scházela ze schodů a zdálo se, že jí vyhlídka na malý rozhovor není nepřijemná.

Poirot se poptal na zdraví paní Renauldové.

Léonie potřásla hlavou.

„Ubohá paní, je strašně rozrušená! Nechce nic jíst – vůbec nic! A je bledá jako smrt. Člověku to rve srdce, když ji vidí. No já bych se pro mužského, který mě podvedl s jinou, takhle netrápila.“

Poirot chápavě přikývl.

„Co vy říkáte, jest velmi správné, ale co chcete? Srdce milující ženy odpustí všechno. Nepochybně však mezi nimi došlo k mnoha výstupům v minulých dvou měsících?“

Léonie znovu zavrtěla hlavou.

„Nikdy, monsieur. Nikdy jsem madame neslyšela říct jediné slovo protestu – ani výčitky! Má andělskou povahu – úplně jinou než monsieur.“

„Monsieur Renauld neměl andělskou povahu?“

„Kdepak. Když se rozzlobil, věděl to celý dům. Ten den, kdy se pohádal s monsieur Jackem – ma foi! křičeli, že je snad bylo slyšet až na trh!“

„Je-li možná?“ řekl Poirot. „A kdy k té hádce došlo?“

„Ach, to bylo zrovna předtím, než jel monsieur Jack do Paříže. Málem zmeškal vlak. Vyšel z knihovny a popadl kufr, který nechal v hale. Auto bylo v opravě, a tak musel na nádraží běžet. Utírala jsem prach v salóne a viděla jsem ho spěchat kolem, měl obličej úplně bílý a oči mu jen žhnuly. Ach, ten měl vztek!“

Léonie plně vychutnávala své vyprávění.

„A kvůli čemu byla ta hádka?“

„Ach, to já nevím,“ přiznala Léonie. „Křičeli, to je pravda, ale tak hlasitě a pronikavě a mluvili tak rychle, že jim mohl rozumět jen ten, kdo umí moc dobře anglicky. Ale monsieur byl celý den jako bouřlivý mrak!

Nebylo možná ho uspokojit!“

Zvuk dveří zavíraných nahoře v patře zarazil Léoninu výmluvnost.

„Françoise už na mě čeká!“ zvolala, opožděně si připomínajíc své povinnosti. „Ta stará pořád hubuje.“

„Okamžik, mademoiselle. Kdepak jest vyšetřující soudce?“

„Šli se podívat na auto do garáže. Pana komisaře nějak napadlo, že v noci, kdy se vražda stala, se mohlo auto někomu hodit.“

„Quelle idée,“ zašeptal Poirot, když dívka zmizela.

„Chcete jít za nimi?“

„Ne. Já vyčkám jejich návratu v salóne. Jest zde pěkný chládek a venku jest vedro.“

Ten klidný způsob, jakým věci bral, se mi nijak nezamlouval.

„Nemáte-li nic proti tomu...“ řekl jsem váhavě.

„Ani v nejmenším. Vy chcete pátrat na svou vlastní pěst, co?“

„Nu, rád bych se mrkl na Girauda, jestli tu někde je, abych viděl, co má za lubem.“

„Lidský ohař,“ zašeptal Poirot a opřel se dozadu v pohodlné židli a zavřel oči. „Samozřejmě, příteli. Au revoir.“

Vyšel jsem předním vchodem. Bylo opravdu horko. Vzal jsem to pěšinou, kterou jsme šli včera. Chtěl jsem si prostudovat místo zločinu sám. Nešel jsem tam však přímo, ale zamířil jsem stranou mezi keře, abych se dostal na golfové hřiště nějakých sto yardů dál vpravo. Křoviny tu byly mnohem hustší a musel jsem si mezi nimi pracně razit cestu. Když jsem se konečně vynořil na hřišti, stalo se to tak neočekávaně a s takovou silou, že jsem prudce narazil do mladé dámy, která tu stála otočena zády k volnému prostranství. Není divu, že trochu vykřikla, ale i já vyrazil překvapený výkřik. Vždyť to byla má přítelkyně z vlaku, Popelka!

Překvapení bylo vzájemné.

„Vy!“ zvolali jsme oba zároveň.

Mladá dáma se vzpamatovala první.

„Pro pána krále!“ zvolala. „Copak tady děláte?“

„A co tu děláte vy?“ oplatil jsem jí.

„Když jsem vás předevčírem naposledy viděla, klusal jste jako hodnej chlapeček domů do Anglie.“

„A když já posledně viděl vás,“ řekl jsem, „klusala jste jako hodná holčička domů se sestrou.“

Mimochodem, jak se vede vaší sestře?“

Byl jsem odměněn zábleskem bílých zubů.

„To je od vás laskavé, že se ptáte. Sestře se vede dobře, děkuju.“

„Je tu s vámi?“

„Ne, zůstala ve městě,“ důstojně odvětila ta prostořeká slečna.

„Nevěřím, že máte sestru,“ smál jsem se. „A jestli máte, tak se jmenuje Harris!“

„Pamatujete si, jak se jmenuju já?“ zeptala se s úsměvem.

„Popelka. Ale teď mi povíte to pravé jméno, vidíte?“

Zavrtěla hlavou se zlomyslným pohledem.

„Ani proč tu jste?“

„Ach to! Předpokládám, že jste slyšel, že lidi mého povolání musí někdy taky odpočívat?“

„V drahých francouzských lázních?“

„Ty jsou strašně laciné, když víte, kam jít.“

Ostře jsem se na ni zadíval.

„Ale přece jste neměla v úmyslu sem jet, když jsem se s vámi před dvěma dny setkal.“

„Každému se občas něco nepovede,“ řekla slečna Popelka moudře. „Tak a teď jsem vám pověděla právě tolik, kolik se pro vás hodí. Malí chlapečkové nemají být moc zvědaví. A ještě jste mi nepověděl, co tu děláte vy?“

„Pamatujete si, jak jsem vám říkal, že můj velký přítel je detektiv?“

„Ano?“

„A snad jste slyšela o tom zločinu – ve vile Genevi? ve?“

Zůstala na mě koukat. Hruď se jí dmula a oči se široce rozevřely.

„Nechcete přece říci – že to vyšetřujete?“

Přikývl jsem. Nebylo pochyb, že jsem ji pořádně překvapil. Z toho, jak na mne hleděla, bylo její vzrušení víc než zřejmé. Pak důrazně pokývala hlavou.

„Jestli tohle svět viděl! Musíte mi to ukázat. Chci vidět místo zločinu a všechno ostatní.“

„Cože chcete?“

„To, co říkám. Ach, vy malý chlapečku, copak jsem vám neřekla, že ráda poslouchám o zločinech? Slídím tady už jak dlouho. To je opravdu štěstí, že jsem takhle na vás padla. Tak pojdte a všechno mi ukažte.“

„Ale podívejte – počkejte chvíli – já nemohu. Nikdo sem nesmí. Je to hrozně přísné.“

„Copak vy a váš přítel tu nemáte hlavní slovo?“

Nechtělo se mi slevovat ze své důležitosti.

„Proč vás to tak zajímá?“ zeptal jsem se slabě. „A co chcete vidět?“

„Ale všechno! Místo, kde se to stalo, a zbraň a mrtvolu a nějaké otisky prstů a podobné věci. Nikdy se mi nepoštěstilo být tak blízko vraždy. Budu si to pamatovat celý život.“

Zhnuseně jsem se odvrátil. Kam ty ženy dnes spějí? Z dívčiny chorobné dychtivosti se mi dělalo zle.

„Jen se na mě moc nevytahujte,“ řekla dívka náhle. „A netvařte se tak znechuceně. Zdvíhal jste snad nos, když vás k tomu případu zavolali, a říkal jste snad, že je to odporná záležitost a že s tím nechcete mít nic společného?“

„Ne, ale...“

„Kdybyste tu byl na dovolené, neslídil byste tu kolem právě tak jako já? To se ví, že ano.“

„Jsem muž. Vy jste žena.“

„Vaše představa o ženě je asi ta, že leze na židli a ječí, když vidí myš. To jsou prehistorické názory. Ale provedete mě tu, vidíte? Víte, mohlo by to pro mě dost znamenat.“

„V jakém směru?“

„Nepouštět sem žádné novináře. Mohla bych si slušně vydělat u některých novin. Nemáte ponětí, co platí za takový článek zevnitř.“

Zaváhal jsem. Vsunula malou hebkou ručku do mé.

„Prosím – udělejte mi to k vůli.“

Kapituloval jsem. V nitru jsem věděl, že úloha průvodce mě bude těšit.

Šli jsme nejdřív k místu, kde byla objevena mrtvola. Hlídal tu muž, který mě uctivě pozdravil, protože mě znal od vidění, a na mou společnost se neptal. Pravděpodobně se domníval, že jsem dostatečnou zárukou. Vyložil jsem Popelce, jak byla mrtvola objevena, a ona pozorně naslouchala a občas mě přerušila inteligentní otázkou. Pak jsme zamířili směrem k vile. Kráčel jsem dost opatrně, neboť, abych pravdu řekl, netoužil jsem vůbec po tom, někoho potkat. Zavedl jsem dívku keřovým plotem za dům, kde byla malá kůlna. Vzpomněl jsem si, že když včera večer monsieur Bex zamkl, nechal klíč u strážníka Marchauda.

„Pro případ, že by ho monsieur Giraud chtěl, zatímco budem nahoře.“ Domníval jsem se, že je zcela pravděpodobné, že detektiv ze S? reté vrátil po použití klíč zase strážníku Marchaudovi. Nechal jsem dívku mezi keři, kde ji nebylo vidět, a vešel do domu. Marchaud držel stráž přede dveřmi salónu. Zevnitř sem doléhal zvuk hlasů.

„Monsieur hledá monsieur Hauteta? Je vevnitř. Vyslýchá znovu Françoise.“

„Ne,“ řekl jsem spěšně, „nehledám ho. Ale moc bych potřeboval klíč od kůlny venku, není-li to proti předpisům.“

„Ale zajisté, monsieur.“ Vytáhl jej. „Tady je. Monsieur Hautet dal příkaz, aby se vám vyšlo vstříc ve všem, co potřebujete. Vráťte mi ho, až tam s tím budete hotov, to je všechno.“

„Samozřejmě.“

Pocítil jsem záchvěv uspokojení, když jsem si uvědomil, že aspoň v Marchaudových očích mám stejnou důležitost jako Poirot. Dívka na mne čekala. Vykřikla radostí, když uviděla v mé ruce klíč.

„Tak jste ho tedy dostal?“

„Samozřejmě,“ řekl jsem s klidem. „Přesto je to, co dělám, velmi proti předpisům.“

„Vy jste opravdový zlatoušek a já vám to nezapomenu. Tak pojdte. Z domu nás nemůžou vidět, že ne?“

„Počkejte chvíli.“ Zastavil jsem ji v jejím dychtivém spěchu. „Nebudu vám bránit, jestli si přejete jít dovnitř. Přejete si to ale opravdu? Viděla jste hrob a hřiště a slyšela jste všechny podrobnosti případu. Nestačí vám to? Hleďte, bude to příšerné, a – ošklivé.“

Na okamžik se na mne podívala s výrazem, který jsem nemohl zcela rozluštit. Pak se zasmála.

„Já mám příšerný věci ráda,“ řekla, „jen pojdte.“

Mlčky jsme došli ke dveřím kůlny. Otevřel jsem ji a vešli jsme dovnitř. Přistoupil jsem k mrtvole a jemně stáhl prostěradlo, jak to udělal včera odpoledne Bex. Slyšel jsem, jak dívka za mnou zalapala po dechu, otočil jsem se a pohlédl na ni. V její tváři byla teď hrůza a veselá nálada zcela zmizela. Nechtělo se jí poslechnout mé rady a teď byla potrestána za to, že jí nedbala. Pocítil jsem k ní podivnou nemilosrdnost. Ať si to teď prodělá. Jemně jsem mrtvolu obrátil.

„Jak vidíte,“ řekl jsem, „byl bodnut do zad.“

Její hlas byl téměř nezvučný.

„Čím?“

Kývl jsem hlavou směrem ke skleněné nádobě.

„Tou dýkou.“

Dívka najednou zakolísala a pak klesla k zemi. Přiskočil jsem jí na pomoc.

„Je vám mdlo. Pojdte odtud. Bylo to na vás příliš mnoho.“

„Vodu,“ šeptala. „Rychle vodu.“

Opustil jsem ji a běžel do domu. Naštěstí nikdo ze služebnictva nebyl nablízku, a tak jsem si mohl nepozorovaně vzít sklenici vody a přidat do ní pár kapek koňaku z kapesní láhve. Za několik minut jsem byl zase zpátky. Dívka ležela, tak jak jsem ji tam zanechal, ale několik doušků vody s koňakem ji zázračně přivedlo k sobě.

„Odvedte mě odsud – ach, rychle, rychle!“ zvolala chvějíc se hrůzou.

Podpíraje ji paží, vyvedl jsem ji na vzduch a ona za sebou přivřela dveře. Pak se zhluboka nadýchla.

„Už je to lepší. Ach, to bylo hrozné! Proč jste mě tam vůbec pouštěl?“

Bylo to tak ženské, že jsem se nemohl ubránit úsměvu. V duchu jsem nebyl nespokojen s jejím zhroucením. Dokazovalo to, že nebyla tak necitelná, jak jsem si myslel. Koneckonců byla skoro ještě dítě

a její zvědavost byla pravděpodobně bezmyšlenkovitá.

„Víte přece, že jsem dělal, co jsem mohl, abych vám zabránil jít dovnitř,“ řekl jsem jemně.

„Asi ano. No tak sbohem.“

„Podívejte se, nemůžete odtud takhle odejít – úplně sama. Nejste na to dost silná. Doprovodím vás zpátky do Merlinville, na tom trvám.“

„Nesmysl, je mi už docela dobře.“

„Co kdyby se vám zase udělalo mdlo? Ne, půjdu s vámi.“

Bránila se se značnou dávkou energie. Nakonec jsem však prosadil svou tak dalece, že jsem ji směl doprovodit na kraj města. Vraceli jsme se stejnou cestou, prošli jsme znovu kolem hrobu a zabočili na silnici. Když se objevila první roztroušená řada obchodů, zastavila se a natáhla ke mně ruku.

„Na shledanou a vřelé díky za doprovod.“

„Jistě je vám už dobře?“

„Děkuju, je mi úplně dobře. Doufám, že nebudete mít žádné nepříjemnosti, protože jste mi to ukázal.“

Lehce jsem její domněnku vyvrátil.

„Tak tedy sbohem.“

„Au revoir,“ opravil jsem ji. „Když tu tedy bydlíte, tak se zase uvidíme.“

Usmála se na mě.

„Bydlím tu. Tak tedy au revoir.“

„Počkejte okamžik, neřekla jste mi svou adresu.“

„Ach tak, jsem v hotelu U majáku. Je to malý, ale docela dobrý podnik. Přijďte se na mě zítra podívat.“

„Přijdu,“ řekl jsem snad s poněkud zbytečným empresement.

Díval jsem se za ní, dokud mi nezmizela z očí, pak jsem se obrátil a šel zpátky stejnou cestou k vile. Vzpomněl jsem si, že jsem nezamkl dveře kůlny. Naštěstí si toho opomenutí nikdo nepovšiml, takže jsem otočil klíčem, vytáhl jej a vrátil strážníkovi. A když jsem klíč vracel, najednou mě napadlo, že neznám dosud Popelčino jméno, ačkoliv mi dala svou adresu.

IX

Monsieur Giraud nachází stopy

V salóne jsem zastihl vyšetřujícího soudce, jak pilně vyslýchá starého zahradníka Augusta. Poirot a komisař, kteří byli oba přítomni, mě důstojně pozdravili úsměvem a zdvořilou úklonou. Tiše jsem vklouzl na židli. Monsieur Hautet vyvíjel v nejvyšší míře horlivou, až puntičkářskou snahu, ale nepodařilo se mu zjistit nic, co by mělo význam.

Auguste přiznal, že zahradnické rukavice patří jemu. Nosil je, když se dotýkal některých druhů primulí, které jsou pro někoho jedovaté. Nedovedl říci, kdy je měl naposledy. Zajisté že je nepostrádal. Kam byly ukládány? Někdy na jedno místo, jindy na druhé. Rýč býval obvykle v malé kůlně na nářadí. Bývala zamčena? Samozřejmě že bývala zamčena. Kde býval klíč? Parbleu, samozřejmě ve dveřích. Nebylo tam nic cenného, co by se dalo ukrást. Kdopak by čekal, že přijdou lupiči nebo vrahové. Takové věci se za času madame vikomtesy neděly.

Když dal monsieur Hautet najevo, že je s ním hotov, stařec se za neustálého bručení vzdálil. Vzpomněl jsem si, jaký nevysvětlitelný důraz Poirot kladl na šlépěje v květinových záhonech, a bedlivě jsem zahradníka sledoval, když vypovídal. Buď se zločinem neměl nic společného, nebo byl dokonalý herec. Když vycházel ze dveří, najednou mě něco napadlo.

„Pardon, monsieur Hautete,“ zvolal jsem, „dovolil byste, abych mu položil jednu otázku?“

„Ale zajisté, monsieur.“

Po tomto svolení jsem se obrátil k Augustovi.

„Kde míváte své boty?“

„Na nohou,“ zavrčel starý. „Kde jinde?“

„Ale když jdete večer spát?“

„Pod postelí.“

„Ale kdo je čistí?“

„Nikdo. Proč by se měly čistit? Copak se špacíruju před barákem jako nějaký mladík? V neděli nosím nedělní boty, ale jinak –“ pokrčil rameny.

Potrásl jsem zklamaně hlavou.

„No tak,“ řekl soudce, „nedostáváme se nijak kupředu. Bezpochyby se dál nepohnem, dokud nedostaneme telegrafickou odpověď ze Santiaga. Viděl někdo Girauda? Ten člověk opravdu neví, co je

zdvořilost! Mám chuť pro něho poslat a...“

„Nebudete muset posílat daleko.“

Při zvuku tohoto klidného hlasu jsme sebou trhli. Giraud stál venku a díval se otevřeným oknem dovnitř. Vskočil lehce do pokoje a přistoupil ke stolu.

„Tady jsem, k vašim službám. Přijměte mou omluvu, že jsem se nedostavil dříve.“

„Nevadí – nevadí!“ řekl soudce značně v rozpacích.

„Jsem ovšem jenom detektiv,“ pokračoval druhý. „O výsledcích mnoho nevím. Kdybych já vedl nějaký výslech, asi bych nenechal okno otevřené. Každý, kdo stojí venku, může snadno slyšet, co se děje. Ale na tom nezáleží.“

Monsieur Hautet zrudl hněvem. Vyšetřující soudce a detektiv pověřený případem se zřejmě moc rádi neměli. Srazili se spolu hned na začátku. Asi by to i bez toho jinak nedopadlo. Pro Girauda byl každý vyšetřující soudce blázen a monsieur Hauteta, který bral svůj úřad vážně, musely nedbalé způsoby pařížského detektiva urážet.

„Eh bien, monsieur Giraud,“ řekl soudce dost ostře. „Bezpochyby jste svůj čas báječně využil. Máte už pro nás připravena jména vrahů, že ano? A rovněž znáte přesně místo, kde se teď nalézají?“

Monsieur Giraud, jehož se tato ironie nedotkla, odpověděl:

„Vím alespoň, odkud přišli.“

Giraud vyndal z kapsy dva malé předměty a položil je na stůl. Nahrnuli jsme se kolem. Byly to věci velmi všední: špaček od cigarety a nerozškrtnutá zápalka. Detektiv kroužil kolem Poirota.

„Co zde vidíte?“ zeptal se.

„Cigaretového špačka a zápalku.“

„A co vám to říká?“

Poirot roztáhl ruce.

„Neříká mi to – nic.“

„Ach,“ řekl Giraud uspokojeně. „Vy jste ty věci neprozkoumal. To není obyčejná zápalka – aspoň ne v téhle zemi. Je dost obvyklá v Jižní Americe. Naštěstí je nerozškrtnutá. Jinak bych ji možná nepoznal. Zřejmě jeden z mužů cigarety odhodil a zapálil si jinou a přitom mu jedna zápalka vypadla z krabičky.“

„A co ta druhá zápalka?“ zeptal se Poirot.

„Jaká druhá?“

„Ta, s kterou si cigarety zapálil. Našel jste ji rovněž?“

„Ne.“

„Pak jste asi příliš důkladně nehledal.“

Důkladně nehledal. Na okamžik se zdálo, že detektiv zlostně vyjede, ale ovládl se. „Vidím, že rád žertujete, monsieur Poirote. Ale zápalka nezápalka, špaček od cigarety rozhodně stačí. Je to jihoamerická cigareta balená v papíru napuštěném sladkým dřevem proti kašli.“

Poirot se uklonil. Komisař promluvil:

„Cigaretový špaček a zápalka mohly patřit monsieur Renauldovi. Vzpomeňte si, že jsou to pouze dva roky, co se vrátil z Jižní Ameriky.“

„Ne,“ odpověděl druhý sebejistě. „Už jsem hledal mezi věcmi monsieur Renaulda. Cigarety, které kouřil, a zápalky, kterých používal, jsou zcela jiného druhu.“

„Nemyslíte, že jest to divné,“ otázal se Poirot, „že by ti cizinci přišli a neměli s sebou zbraň, rukavice a rýč a že by všechny ty věci tak pohodlně našli?“

Giraud se usmál dost povýšeně.

„Je to nepochybně divné. Bez teorie, kterou jsem si utvořil, by to opravdu bylo nevysvětlitelné.“

„Aha!“ řekl monsieur Hautet. „Spoluviník v domě!“

„Nebo mimo dům,“ řekl Giraud se zvláštním úsměvem.

„Někdo je však musel vpustit. Nemůžeme věřit, že by bezpříkladně šťastnou náhodou našli dveře dokořán otevřené, aby mohli vstoupit.“

„Dveře jim byly otevřeny, ale mohly být právě tak snadno otevřeny zvenku – někým, kdo měl klíč.“

„Ale kdo měl klíč?“

Giraud pokrčil rameny.

„Pokud jde o to, žádný, kdo ho má, to nepřizná, nemusí-li. Ale několik lidí klíč mít mohlo. Například syn, monsieur Jack Renauld. Je pravda, že je na cestě do Jižní Ameriky, ale mohl klíč ztratit nebo mu mohl být ukraden. Pak je tu zahradník – byl tu dlouhá léta. Jedna z mladších služebných může mít milence. Je snadné udělat otisk klíče a pak si dát klíč zhotovit. Pak je tu další osoba, která podle mého soudu mohla velmi pravděpodobně klíč mít.“

„Kdo je to?“

„Madame Daubreuilová,“ řekl detektiv.

„Ehm, ehm!“ řekl soudce. „Tak vy jste o tom také slyšel?“

„Já slyším všechno,“ odpověděl Giraud s nevyrušitelným klidem.

„Přisahal bych, že jednu věc jste neslyšel,“ řekl monsieur Hautet, potěšen, že může ukázat, že ví víc než Giraud, a bez velkých okolků vylíčil tajemnou návštěvu z minulé noci. Zmínil se rovněž o šeku vystaveném na jméno „Duveenová“ a konečně podal Giraudovi dopis podepsaný „Bella“.

„To je všechno velmi zajímavé. Ale moje teorie zůstává nezměněna.“

„A jaká je vaše teorie?“

„Prozatím raději o ní pomlčím. Pamatujte, že teprve teď začínám s pátráním.“

„Povězte vy mi jednu věc, monsieur Giraude,“ řekl Poirot náhle. „Vaše teorie připouští otevřené dveře. Neexplikuje, proč byly nechány otevřené. Nedalo by se od nich spíš čekat, že je zavrou, když odcházeli? Kdyby náhodou, jak se někdy stává, přišel do domu sergent de ville, aby se podíval, zda jest všechno v pořádku, mohlo se na to přijít a mohli být téměř okamžitě chyceni.“

„Bah! Zapomněli na to. Udělali chybu, to připouštím.“

A pak, k mému překvapení, Poirot řekl téměř táž slova, jaká řekl předešlý večer Bexovi.

„Já s vámi nesouhlasím. Dveře byly otevřeny buď z úmyslu, nebo z nutnosti, a každá teorie, která tento fakt nepřipouští, se musí ukázat jako nesmyslná.“

Podívali jsme se všichni na malého mužika se značným úžasem. Domníval jsem se, že ho muselo pokořit vynucené doznání k nevědomosti, pokud šlo o zápalku, ale teď už tu zase stál plný sebevědomí jako vždy a beze strachu poučoval Girauda.

Detektiv si kroutil knír a díval se na svého přítele trochu posměšně.

„Vy se mnou nesouhlasíte, ech? Co vás tedy na tomto případě obzvlášť zaráží? Poslechneme si váš názor.“

„Jedna věc se mi zde jeví důležitá. Povězte mi, monsieur Giraude, není ono vám na tomto případě něco povědomého? Nepřipomíná vám to nic?“

„Něco povědomého? Něco by mi to mělo připomínat? Nemohu říci okamžitě. Ale myslím, že ne.“

„Vy se mýlíte,“ řekl Poirot klidně. „Zločin téměř přesně stejný byl už spáchán dříve.“

„Kdy? A kde?“

„Ach, na to se bohužel v tuto chvíli nemohu upamatovat, ale já si vzpomenu. Doufal jsem, že vy byste mi v tom mohl pomoci.“

Giraud se na něj pohrdavě díval, jako by nemohl uvěřit.

„Případů s maskovanými zločinci bylo mnoho. Nemohu si u všech pamatovat podrobnosti. Všechny zločiny se sobě víceméně podobají.“

„Jest něco jako osobní výraz.“ Poirot náhle znovu zapadl do poučovatelského tónu a obrátil se k nám všem. „Já mluvím teď o psychologii zločinu. Monsieur Giraud ví zcela dobře, že každý zločinec má svou zvláštní metodu, a když policie vyšetřuje třeba případ vloupání, může často dobře odhadnout provinilce jen podle zvláštní metody, které on použil. (Japp by vám řekl totéž, Hastingsi.) Člověk, on jest neoriginální živočich. Neoriginální v mezích zákona, ve svém denním počestném životě, a stejně neoriginální mimo zákon. Jestliže se člověk dopustí zločinu, každý další zločin, jehož se on dopustí, bude se mu nápadně podobat. Anglický vrah, který se postupně zbavil svých žen tím, že je utopil ve vaně, jest toho dobrým příkladem. Kdyby byl měnil metody, nebyl by do dneška odhalen. Uposlechl však obvyklého příkazu lidské přirozenosti, říká si, co se povedlo jednou, že se povede znovu, a dopltil na svůj nedostatek originalnosti.“

„A jaký má být smysl toho všeho?“ otázal se pohrdavě Giraud.

„Tento: jsou-li si dva zločiny přesně podobné plánem i provedením, pak vy za oběma naleznete týž mozek. Já hledám ten mozek, monsieur Giraude, a já ho najdu. Tady my máme opravdovou stopu – psychologickou stopu. Vy, monsieur Giraude, vy můžete znát všechno o cigaretách a zápalkách, ale já, Hercule Poirot, já znám lidskou mysl.“

Na Girauda to nijak nezapůsobilo.

„Abych já vás uvedl na správnou cestu,“ pokračoval Poirot, „sdělím vám jednu skutečnost, která mohla uniknout vaší pozornosti. Náramkové hodinky madame Renauldové, ony šly následujícího dne o dvě hodiny napřed.“

Giraud zůstal koukat.

„Asi měly ve zvyku se předcházet?“

„To mi také bylo řečeno.“

„No tak je to v pořádku.“

„Přesto, dvě hodiny, ono jest mnoho,“ řekl Poirot jemně. „Pak jsou tu ony šlápěje v květinovém záhonu.“ Kývl hlavou směrem k otevřenému oknu. Giraud byl dvěma skoky u okna a vyhlédl ven.

„Ale já žádné stopy nevidím.“

„Ne,“ řekl Poirot urovnáváje hromádku knih na stole. „Žádné tam nejsou.“

Na okamžik zahalil Giraudovu tvář mrak téměř vražedného vzteku. Udělal dva dlouhé kroky k svému mučiteli, ale v tu chvíli se dveře salónu otevřely a Marchaud ohlásil:

„Pan tajemník Stonor právě přijel z Anglie. Může vstoupit?“

X

Gabriel Stonor

Muž, který právě vstoupil do pokoje, byl pozoruhodným zjevem. Hodně vysoký, svalnatý, atletické postavy, s obličejem do hněda opáleným vynikal mezi shromážděnou společností. I Giraud se vedle něho zdál chudokrevný. Když jsem ho lépe poznal, uvědomil jsem si, že Gabriel Stonor je osobností zcela neobvyklou. Rodem byl Angličan. Zbrázdil celý svět, střílel divokou zvěř v Africe, cestoval v Koreji, dělal rančera v Kalifornii a obchodoval na jihomořských ostrovech.

Neomylným okem si vybral monsieur Hauteta.

„Vy račte být vyšetřující soudce pověřený tímto případem? Těší mě, že vás poznávám, pane. To je hrozná věc. Jak se vede paní Renauldové? Snáší to statečně? Musela to být pro ni strašná rána.“

„Hrozná, hrozná,“ řekl monsieur Hautet. „Dovolte mi, abych vám představil monsieur Bexe, našeho policejního komisaře, a monsieur Girauda ze S? reté. Tohle je monsieur Hercule Poirot. Pan Renauld pro něho poslal, ale přijel příliš pozdě, aby mohl nějak odvrátit tragédii. A to je přítel monsieur Poirota, kapitán Hastings.“

Stonor pohlédl se zájmem na Poirota.

„On pro vás poslal?“

„Vy jste tedy nevěděl, že monsieur Renauld zamýšlel povolát detektiva?“ vložil se do toho monsieur Bex.

„Ne, nevěděl. Ale vůbec mě to nepřekvapuje.“

„Proč?“

„Protože šéf byl celý pryč. Kvůli čemu nevím. Nesvěřil se mi. Nebyli jsme spolu v tak důvěrných stycích. Ale byl celý pryč – hrozně rozrušený.“

„Hm!“ řekl monsieur Hautet. „Nemáte ale tušení, co toho bylo příčinou?“

„Nemám, to jsem právě řekl, pane.“

„Vy mi jistě prominete, monsieur Stonore, ale musíme začít několika formalitami. Vaše jméno?“

„Gabriel Stonor.“

„Jak je tomu dlouho, co jste se stal tajemníkem u monsieur Renaulda?“

„Je to asi dva roky, když prvně přijel z Jižní Ameriky. Seznámil jsem se s ním prostřednictvím společného přítele, a on mi nabídl tohle místo. Byl strašně prima šéf.“

„Vykládal vám hodně o Jižní Americe?“

„Ano, dost.“

„Je vám známo, zda byl někdy v Santiagu?“

„Myslím, že několikrát.“

„Nezmínil se nikdy o nějaké zvláštní události, která se tam stala – o něčem, co mohlo vyvolat proti němu krevní mstu?“

„Nikdy.“

„Mluvil o nějakém tajemství, které se dozvěděl za svého pobytu tam?“

„Pokud se pamatuju, ne. Ale přece jen kolem něho tajemství bylo. Nikdy jsem ho neslyšel mluvit například o jeho dětství ani o žádné události před jeho příchodem do Jižní Ameriky. Byl myslím rodem francouzský Kanadčan, ale nikdy jsem ho neslyšel mluvit o jeho životě v Kanadě. Dovedl držet jazyk za zuby, když chtěl.“

„Takže, pokud víte, neměl nepřátel a nemůžete nás uvést na stopu nějakého tajemství, kvůli němuž ho mohl někdo zavraždit?“

„Tak je to.“

„Monsieur Stonore, slyšel jste někdy jméno Duveenová ve spojení s monsieur Renauldem?“

„Duveenová. Duveenová.“ Soustředěně to jméno opakoval. „Myslím, že neslyšel. A přece se mi zdá povědomé.“

„Znáte dámu, přítelkyni monsieur Renaulda, jejíž křestní jméno je Bella?“

Znovu pan Stonor zavrtěl hlavou.

„Bella Duveenová? To je celé jméno? Je to zvláštní. Jsem si jist, že je znám. Ale v této chvíli se nemohu upamatovat, v jaké souvislosti.“

Soudce zakašlal.

„Chápete, monsieur Stonore – případ je takový: Nesmíme si nic nechávat pro sebe. Vy byste například mohl z ohledu na madame Renauldovou – k níž, jak se domnívám, chováte velkou úctu a náklonnost – vy byste mohl – vskutku!“ řekl monsieur Hautet, který se trochu zapletl ve svých slovech. „Naprosto si nesmíte nic nechávat pro sebe.“

Stonor na něj hleděl a v očích mu vzcházelo světlo pochopení.

„Já vám zcela nerozumím,“ řekl jemně. „Jak se sem dostala paní Renauldová? Cítím k té dámě nesmírnou úctu a náklonnost, je to velmi obdivuhodná a neobyčejná žena, ale nechápu zcela, co bych si kvůli ní neměl nechávat pro sebe?“

„Ani kdyby se ukázalo, že tato Bella Duveenová byla jejímu manželu něčím víc než přítelkyní?“

„Ach!“ řekl Stonor. „Teď vám rozumím. Ale vsadil bych svůj poslední dolar, že se mýlíte. Šéf se na spodničku ani nepodíval. Svou ženu prostě zbožňoval. Víím, že si byli velmi oddáni.“

Monsieur Hautet jemně zavrtěl hlavou.

„Monsieur Stonore, máme v rukou naprostý důkaz – milostný dopis psaný touto Bellou monsieur Renauldovi, v němž ho obviňuje, že už jí má dost. Navíc máme ještě další důkaz, že v době před svou smrtí udržoval milostné pletky s Francouzskou, jakousi madame Daubreuilovou, která má pronajatou sousední vilu.“

Tajemníkovy oči se zúžily.

„Zadržte, pane. Jste na omylu. Znal jsem Paula Renaulda. Co jste o něm právě řekl, je zcela nemožné. Je tu jiné vysvětlení.“

„Jaké jiné vysvětlení by tu mohlo být?“

„Proč si myslíte, že to byla milostná záležitost?“

„Madame Daubreuilová ho tady večer navštěvovala. A rovněž od té doby, co monsieur Renauld přijel do vily Geneví? ve, madame Daubreuilová uložila do banky velké peněžité částky v bankovkách. Celkový obnos dosahuje výše čtyř tisíc liber vašich anglických peněz.“

„Tak to myslím bude,“ řekl Stonor klidně. „Na jeho žádost jsem mu tyto částky poukázal v bankovkách. Ale milostná pletka to nebyla.“

„Co to jiného mohlo být?“

„Vydírání,“ řekl Stonor ostře a bouchl pěstí do stolu. „Vydírání to bylo.“

„Ach!“ zvolal soudce, kterým toto prohlášení přes jeho jistotu přece jen otřásl.

„Vydírání,“ opakoval Stonor. „Šéf byl vydírán – a to pěkným tempem. Čtyři tisíce ve dvou měsících! Co chcete! Vždyť jsem vám právě povídal, že kolem Renaulda bylo nějaké tajemství. Zřejmě tahle madame Daubreuilová věděla dost, aby z něho mohla ždímat.“

„To je možné,“ zvolal vzrušeně komisař. „Rozhodně je to možné.“

„Možné?“ křičel Stonor. „To je jisté. Povězte mi, vyrukovali jste před paní Renauldovou s tou svou milostnou pletkou?“

„Ne, monsieur. Nechtěli jsme jí působit zármutek, nebylo-li to nutné.“

„Zármutek? Vždyť by se vám vysmála do očí. Říkám vám, ona a Renauld, to bylo manželství k pohledání.“

„Ach, to mě přivádí k další věci,“ řekl monsieur Hautet. „Nesvěřil se vám monsieur Renauld nějak, pokud šlo o uspořádání jeho poslední vůle?“

„O tom vím všechno – když ji sepsal, odnesl jsem mu ji do notářské kanceláře. Můžu vám sdělit jméno jeho právních zástupců, jestli ji chcete vidět. Mají ji tam. Je docela prostá. Jedna polovina do správy a užívání jeho ženě po dobu jejího života, druhá jeho synovi. Několik odkazů. Mám dojem, že mně nechal tisíc liber.“

„Kdy byla tato vůle sepsána?“

„Ach, asi před půldruhým rokem.“

„Překvapilo by vás hodně, monsieur Stonore, kdybyste slyšel, že monsieur Renauld udělal jinou vůli ani ne před čtrnácti dny?“

Stonor byl zřejmě velice překvapen.

„Nemám o tom ani ponětí. Jak zní?“

„Celé jeho obrovské jmění bylo bezvýhradně odkázáno jeho ženě. O synovi ani zmínka.“

Pan Stonor táhle hvízdil.

„Řekl bych, že je to pro toho hochy dost kruté. Matka se v něm ovšem vidí, ale ostatním se to bude zdát spíš jako nedostatek důvěry z otcovy strany. Bude to hořká pilulka pro jeho hrdost. Nicméně to dosvědčuje, co jsem vám řekl, že Renauld a jeho žena byli spolu v nejlepších vztazích.“

„Ovšem, ovšem,“ řekl monsieur Hautet. „Je možné, že budeme muset opravit své názory ve více bodech. Telegrafovali jsme samozřejmě do Santiaga a čekáme odtud odpověď každou minutu. Se vší pravděpodobností bude pak všechno dokonale jasné a prosté. Na druhé straně, je-li vaše domněnka o vydírání pravdivá, mohla by nám madame Daubreuilová podat cennou informaci.“

Poirot se vmísil do výslechu poznámkou:

„Monsieur Stonore, byl anglický šofér Masters u monsieur Renaulda dlouho?“

„Přes rok.“

„Nemáte vy tušení, jestli byl někdy v Jižní Americe?“

„Jsem si jist, že ne. Než přišel k monsieur Renauldovi, byl mnoho let u jedné rodiny v Gloucesterském hrabství, které dobře znám.“

„Vy vlastně za něho můžete ručit, že jest mimo podezření?“

„Naprostě.“

Poirot vypadal trochu sklesle.

Zatím soudce zavolal Marchauda.

„Vyřídte mé poručení madame Renauldové a že bych s ní rád na několik minut mluvil. Požádejte ji, aby se sama neobtěžovala. Přijdu za ní nahoru.“

Marchaud zsalutoval a zmizel.

Čekali jsme několik minut a pak se k našemu překvapení dveře otevřely a paní Renauldová, smrtelně bledá a celá v černém, vešla do pokoje.

Monsieur Hautet jí přisunul židli s hlasitými námitkami, že neměla chodit, a ona mu s úsměvem poděkovala. Stonor držel její ruku ve svých s výmluvným gestem soustrasti. Nedostávalo se mu zřejmě slov. Paní Renauldová se obrátila k monsieur Hautetovi.

„Přál jste si něco se mě zeptat?“

„S vaším dovolením, madame. Dovídám se, že váš manžel byl rodem francouzský Kanadčan. Můžete mi povědět něco o jeho mládí a výchování?“

Zavrtěla hlavou.

„Manžel byl v tomto směru vždycky velmi nesdílný, monsieur. Víím, že pochází ze severozápadu, ale dohaduji se, že měl nešťastné dětství, protože o těch časech nikdy nechtěl mluvit. Žili jsme jediné přítomností a budoucností.“

„Bylo v jeho minulém životě nějaké tajemství?“

Paní Renauldová se trochu usmála a zavrtěla hlavou.

„Nic tak romantického, tím jsem si jista, monsieur.“

Monsieur Hautet se rovněž usmál.

„Pravda, nesmíme si to představovat melodramaticky. Je tu ještě jedna věc...“ Zaváhal.

Stonor mu prudce vskočil do řeči.

„Mají v hlavě nesmyslný nápad, paní Renauldová. Oni si skutečně myslí, že pan Renauld měl pletky s madame Daubreuilovou, která, jak se zdá, bydlí tady vedle.“

Tváře paní Renauldové vzplanuly rudou červení. Vztýčila hlavu, pak se kousla do rtů a obličejem jí probíhalo chvění. Stonor na ni zůstal užasle hledět, ale monsieur Bex se naklonil kupředu a řekl jemně:

„Neradi vám působíme bolest, madame, máte ale nějaký důvod domnívat se, že madame Daubreuilová byla milenkou vašeho manžela?“

Paní Renauldová skryla s bolestným zaškákním tvář do dlaní. Ramena se jí křečovitě otřásala. Konečně zvedla hlavu a řekla přerývaně:

„Je to možné.“

Nikdy jsem ve svém životě neviděl tak naprostý úžas jako na Stonorově tváři. Byl úplně vyveden z míry.

XI

Jack Renauld

Nemohu říci, jak by se byl hovor vyvíjel dál, neboť v tu chvíli se dveře prudce rozlétly a do místnosti vkročil vysoký mladý muž.

Na okamžik jsem měl tajemný pocit, že mrtvý se znovu probudil k životu. Pak jsem si uvědomil, že ta

tmavá hlava je nedotčena šedinami a že ten, kdo mezi nás tak bez okolků vpadl, je pouhý chlapec. Nedbaje přítomnosti druhých rozběhl se prudce přímo k paní Renauldové.

„Maminko!“

„Jacku!“ S výkřikem ho objala. „Chlapče drahý! Jak to, že jsi tady? Měls přece před dvěma dny odplout na Anzoře z Cherbourgu.“ Pak si pojednou připomněla přítomnost ostatních a obrátila se k nám tónem plným důstojnosti: „Můj syn, messieurs.“

„Ach!“ řekl monsieur Hautet opětuje úklonu mladého muže. „Takže vy jste s Anzorou neodplul?“

„Ne, monsieur. Jak jsem chtěl právě vysvětlit, Anzora měla čtyřicetihodinové zpoždění, protože stroj byl porouchán. Byl bych odplul včera večer místo předevčírem, ale ve večerníku, který jsem si náhodou koupil, jsem si přečetl vyličení té strašné tragédie, která nás stihla...“ Hlas se mu zlomil a do očí se mu nahrnuly slzy. „Ubohý tatínek – ubohý, ubohý tatínek.“

Paní Renauldová, hledíc na něho jako ve snu, opakovala:

„Tak tys neodplul?“ a pak mávla rukou jako v nesmírné únavě a zašeptala téměř k sobě: „Konečně – teď už je to jedno.“

„Posaďte se, prosím, monsieur Renaulde,“ řekl monsieur Hautet a ukázal na židli. „Cítím k vám hlubokou soustrast. Musela to být pro vás strašná rána dozvědět se o tom tímto způsobem. Nicméně je velmi dobře, že vám bylo zabráněno v odplutí. Doufám, že byste nám mohl poskytnout právě tu informaci, kterou potřebujeme k objasnění tajemství.“

„Jsem vám k službám, monsieur. Ptejte se, co chcete.“

„Tedy především, jak jsem vyrozuměl, tuto cestu jste měl podniknout na žádost svého otce?“

„Ovšem, monsieur. Dostal jsem telegram, abych bez odkladu pokračoval v cestě do Buenos Aires a odtud přes Andy do Valparaísa a dál do Santiaga.“

„Ach! A účel této cesty?“

„Nemám tušení.“

„Cože?“

„Nemám. Vidíte, tady je telegram.“

Soudce jej vzal a četl nahlas:

„„Pokračuj ihned v cestě Cherbourg loď Anzora. Odjezd večer Buenos Aires. Konečný cíl Santiago. Další instrukce v Buenos Aires. Jeď určitě. Vysoce důležité. Renauld.“ A předtím jste si v té věci nepsali?“

Jack Renauld zavrtěl hlavou.

„To je jediný pokyn. Věděl jsem ovšem, že otec musí mít v Jižní Americe mnoho zájmů, když tam tak dlouho žil. Ale nikdy se nezmiňoval o tom, že by mě tam chtěl poslat.“

„Vy jste byl ovšem dost dlouho v Jižní Americe, monsieur Renaulde?“

„Byl jsem tam jako dítě. Ale vychován jsem byl v Anglii a většinu prázdnin jsem strávil tam, takže ve skutečnosti znám Jižní Ameriku mnohem méně, než by se mohlo předpokládat. Víte, válka vypukla, když mi bylo sedmnáct.“

„Vy jste sloužil u anglického letectva, že?“

„Ano, monsieur.“

Monsieur Hautet pokývl hlavou a pokračoval ve výslechu v teď již dobře známých vyjetých kolejkách. Na jeho dotaz Jack Renauld s určitostí prohlásil, že neví o žádném nepřátelství, které by si otec v městě Santiagu nebo jinde na jihoamerické pevnině mohl způsobit, že v poslední době nezpovídal v otcově chování žádnou změnu a že ho nikdy neslyšel zmínit se o nějakém tajemství. Domníval se, že jeho cesta do Jižní Ameriky souvisí s obchodními zájmy.

Protože se monsieur Hautet na minutu odmlčel, vpadl klidným hlasem do výslechu Giraud.

„Rád bych položil pár otázek sám, monsieur le juge.“

„Samozřejmě, monsieur Giraud, jak si přejete,“ řekl soudce chladně.

Giraud si přisunul židli blíž ke stolu.

„Byl jste se svým otcem v dobrých vztazích, monsieur Renaulde?“

„Zajisté,“ odpověděl mladík zvyška.

„Tvrdíte to se vši určitostí?“

„Ano.“

„Žádné hádky mezi vámi nebyly?“

Jack pokrčil rameny. „Každý může mít občas jiný názor.“

„Ovšem, ovšem. Kdyby však někdo tvrdil, že mezi vámi a otcem došlo krátce před vaším odjezdem do Paříže k prudké hádce, pak by ten člověk bezpochyby lhal?“

Musel jsem obdivovat Giraudův důvtip. Jeho chlubné „Vím všechno“ nebylo bezdůvodné. Jack Renauld

byl otázkou jasně vyveden z rovnováhy.

„Mě – měli jsme menší výměnu názorů,“ připustil.

„Aha, výměnu názorů! A při ní jste použil těchto slov: ‚Až budeš mrtev, budu si moci dělat co chci?‘“

„To je možné,“ zamumlal Jack Renauld. „Už nevím.“

„A váš otec na to řekl: ‚Ale já ještě nejsem mrtev.‘ A vy jste na to odpověděl: ‚Kéž bys byl!‘“

Hoch neodpověděl. Rukama si nervózně pohrával s věcmi před sebou.

„Prosím, abyste odpověděl, monsieur Renaulde,“ řekl Giraud ostře.

Se zlostným výkřikem smetl hoch na zem těžký nůž na rozřezávání papíru.

„Co na tom záleží. Nebudu se s tím tajit. Ano, pohádal jsem se s otcem. Nejspíš jsem mu tohle všechno řekl – měl jsem takovou zlost, že se ani nepamatuju, co jsem řekl! Byl jsem vztekem bez sebe – byl bych ho v tu chvíli mohl skoro zabít – tak toho tedy využijte!“ Zardělý a plný vzdoru se zaklonil zpátky do židle. Giraud se usmál, odsunul svou židli trochu dozadu a řekl:

„To je všechno. Asi byste raději pokračoval ve výslechu sám, monsieur Hautete?“

„Ano, ovšem,“ řekl monsieur Hautet. „A co bylo předmětem vaší hádky?“

„To odmítám říci.“

Monsieur Hautet se napřímil na židli.

„Monsieur Renaulde, se zákonem si zahrávat nesmíte!“ zahřměl. „Co bylo předmětem vaší hádky?“

Mladý Renauld mlčel dál, jeho chlapecká tvář byla zamračená, zachmuřená. Ozval se však jiný hlas, vyrovnaný a klidný, hlas Hercula Poirota:

„Povím vám to, monsieur, jestli chcete.“

„Vy to víte?“

„Ovšemže já to vím. Předmětem hádky byla mademoiselle Marta Daubreuilová.“

Renauld se ohromeně otočil. Soudce se naklonil kupředu.

„Je tomu tak, monsieur?“

Jack Renauld kývl hlavou.

„Ano,“ přikývl. „Miluju mademoiselle Daubreuilovou a chci se s ní oženit. Když jsem o tom řekl otci, okamžitě se hrozně dopálil. Nemohl jsem poslouchat, jak uráží dívku, kterou miluju, a tak jsem se také rozčílil.“

Monsieur Hautet pohlédl na paní Renauldovou.

„Věděla jste o té – náklonnosti, madame?“

„Obávala jsem se jí,“ odpověděla prostě.

„Maminko,“ zvolal chlapec. „Ty také! Marta je právě tak dobrá jako krásná. Co proti ní můžete mít?“

„Nemám proti mademoiselle Daubreuilové nic v žádném směru. Byla bych však raději, kdyby ses oženil s Angličankou nebo alespoň s Francouzku, která nemá matku s tak pochybnou minulostí!“

Zášť proti starší ženě se jasně ozvala v jejím hlase a dovedl jsem dobře pochopit, že to pro ni musela být trpká rána, když viděla, že se její syn zamiloval do dcery její sokyně.

Paní Renauldová se obrátila k soudci a pokračovala:

„Měla jsem snad o tom povědět manželovi, ale doufala jsem, že je to jen flirt mezi chlapcem a děvčetem a že přejde tím rychleji, když zůstane nepovšimnut. Teď si vyčítám své mlčení, ale manžel, jak jsem vám již řekla, byl tak vyděšený a ustaraný, tak úplně jiný, než býval, že mi šlo hlavně o to, abych mu nepřidělávala další trápení.“

Pan Hautet přikývl. Pak se vrátil k výslechu.

„Byl váš otec překvapen, když jste mu sdělil své úmysly s mademoiselle Daubreuilovou?“

„Zůstal nejdřív jako odpařený. Pak mi kategoricky přikázal, abych takové nápady pustil z hlavy. Že k takovému manželství nikdy nesvolí. Zeptal jsem se podrážděně, co proti mademoiselle Daubreuilové má. Na to mi nemohl dát uspokojující odpověď a mluvil opovrhlivými slovy o tajemství, které obklopuje matku a dceru. Odpověděl jsem, že si беру Martu a ne její minulost, ale zakřikl mě a rázně odmítl o té věci dál mluvit. Že toho všeho musím nechat. Ta jeho nespravedlnost a bezohledný způsob, jakým mě nutil uposlechnout, mě dopálily na nejvyšší míru, především proto, že on sám byl horlivě pozorný k Daubreuilovým a vždycky navrhoval, že by se měly pozvat na návštěvu. Ztratil jsem hlavu a doopravdy jsme se pohádali. Otec mi připomenul, že jsem na něm docela závislý, a na to jsem mu asi řekl, že si po jeho smrti budu dělat co chci...“

Teď vpadl Poirot rychlou otázkou:

„Bylo vám tedy známo znění poslední vůle?“

„Věděl jsem, že polovinu jmění odkázal mně a druhou dal do správy mé matce; tu jsem měl dostat po její smrti,“ odpověděl mladík.

„Pokračujte,“ řekl soudce.

„Pak jsme v prudkém vzteku křičeli jeden na druhého, až jsem si najednou uvědomil, že málem zmeškám vlak do Paříže. Musel jsem běžet na nádraží. To jsem byl ještě vzteky celý bez sebe. Jakmile jsem se však dostal pryč, uklidnil jsem se. Napsal jsem Martě a vyličil jí, co se stalo, a její odpověď mě uklidnila ještě víc. Vyložila mi, že stačí, když zůstaneme pevní, a každý odpor nakonec musí povolit. Že naše vzájemná náklonnost musí projít zkouškou a dokázat, že je vytrvalá, a až si moji rodiče uvědomí, že to z mé strany není žádné chvilkové pobláznění, pak se jistě obměkčí. Já jsem jí ovšem hlavní otcovu námitku proti sňatku zamlčel. Rychle jsem pochopil, že bych své věci násilím nepomohl.“

„Přejdeme teď k jiné záležitosti, je vám známo jméno Duveenová, monsieur Renaulde?“

„Duveenová?“ řekl Jack. „Duveenová?“ Nahnul se dopředu a pomalu zvedl nůž na papír, který předtím smetl se stolu. Jak zvedl hlavu, setkal se jeho zrak s Giraudovými očima, které ho pozorovaly.

„Duveenová? Ne, neznám.“

„Račte si přečíst tento dopis, monsieur Renaulde. A povězte mi, máte-li nějaké tušení, kdo by mohla být osoba, která ho vašemu otci poslala.“

Jack Renauld vzal dopis, pročetl jej a tváře se mu přitom zalily červení.

„Poslala ho mému otci?“ Z jeho tónu bylo patrné vzrušení a rozčilení.

„Ano. Našli jsme ho v kapse jeho kabátu.“

„Četla...“ zaváhal a vrhl kratičký postranní pohled po matce.

Soudce porozuměl.

„Zatím ne. Můžete nás uvést na stopu, kdo je pisatelkou?“

„Nemám nejmenší ponětí.“

Monsieur Hautet vzdychl.

„Nanejvýš tajemný případ. Nu, myslím, že teď můžeme dopis zcela vyloučit. Tak počkejme, kdepak jsme zůstali? Aha, u zbraně. Obávám se, že vám to způsobí bolest, monsieur Renaulde. Jak jsem se dozvěděl, byl to váš dárek matce. Je to velmi smutné – velmi bolestné.“

Jack Renauld se naklonil dopředu. Jeho obličej, během čtení dopisu zardělý, byl teď smrtelně bledý.

„Chcete říci, že otec byl zabit nožem na papír z letadlového drátu? Ale to je nemožné! Vždyť je to takový malý předmět!“

„Bohužel, monsieur Renaulde, je to až příliš pravda! Ideální malý nástroj, jak se obávám. Ostrý a lehko ovladatelný.“

„Kde je? Mohu ho vidět? Je ještě v jeho – těle?“

„Ach ne, byl z těla odstraněn. Chtěl byste ho vidět? Chtěl byste se přesvědčit? To by neškodilo, i když madame jeho totožnost už potvrdila. Ale přece jen – monsieur Bexi, mohl bych vás obtěžovat?“

„Zajisté. Hned ho přinesu.“

„Nebylo by lepší, kdybyste odvedl monsieur Renaulda do kůlny?“ navrhl Giraud hladce. „Jistě by si přál vidět mrtvého otce.“

Hoch třesoucím se pohybem odmítl a soudce, který byl vždycky nakloněn Giraudovi nevyhovět, kdykoliv to bylo možné, odpověděl:

„Ale ne – ne teď. Monsieur Bex bude tak laskav a přinese nám nůž sem.“

Komisař odešel z pokoje. Stonor přistoupil k Jackovi a stiskl mu upřímně ruku. Poirot vstal a narovnával svícný, které se jeho cvičenému oku zdály být trochu nakřivo. Soudce pročetl naposledy tajemný milostný dopis, drže se zoufale své první teorie o žárlivosti, jež byla příčinou bodnutí nožem.

Najednou se dveře rozlétly a komisař vpadl dovnitř.

„Monsieur le juge! Monsieur le juge!“

„No ano. Co je?“

„Dýka je pryč!“

„Cože – pryč?“

„Zmizela. Ztratila se. Skleněný džbán, v kterém byla, je prázdný!“

„Cože?“ zvolal jsem. „To není možné. Ještě dnes ráno jsem viděl...“ Slova mi odumřela na rtech. Ale pozornost celé místnosti byla již obrácena ke mně.

„Co to povídáte?“ zvolal komisař. „Dnes ráno?“

„Viděl jsem ji tam dnes ráno,“ řekl jsem pomalu. „Před půldruhou hodinou, abych byl přesný.“

„To jste šel tedy do kůlny? Jak jste dostal klíč?“

„Požádal jsem o něj strážníka.“

„A šel jste dovnitř? Proč?“

Zaváhal jsem, ale nakonec jsem se rozhodl, že mohu udělat jedinou věc – upřímně se k tomu přiznat.

„Monsieur Hautete,“ řekl jsem, „dopustil jsem se vážné chyby a musím vás poprosit za odpuštění.“

„Pokračujte, monsieur.“

„Stalo se, že jsem potkal jednu známou mladou dámu,“ řekl jsem a přál si, abych byl někde daleko.

„Projevila velké přání uvidět všechno, co se uvidět dá, a já – nu, zkrátka já vzal klíč, abych jí ukázal mrtvolu.“

„Ach!“ zvolal soudce rozhořčeně. „Ale to jste se dopustil veliké chyby, kapitáne Hastingsi. To je zcela proti předpisům. Takovouhle pošetilost jste si neměl dovolit.“

„Já vím,“ řekl jsem pokorně. „Cokoliv řeknete, nebude dost přísné, monsieur.“

„Vy jste tu dámu nepozval, aby přišla sem?“

„Ovšemže ne. Potkal jsem ji zcela náhodou. Je to Angličanka, která je náhodou v Merlinville. Což jsem nevěděl, dokud jsem se s ní nečekaně nesetkal.“

„Dobrá, dobrá,“ řekl soudce obměkčen. „Bylo to zcela proti předpisům, ale ta dáma je bezpochyby mladá a hezká. Ach, to mládí!“ povzdychl sentimentálně.

Ale komisař, méně romantický a praktičtější, se vrátil k mé výpovědi:

„Copak jste nezavřel a zamkl dveře, když jste odcházel?“

„To je právě ono,“ řekl jsem pomalu. „Proto si to tak vyčítám. Moji přítelkyni ten pohled rozrušil. Málem omdlela. Přinesl jsem jí trochu vody s koňakem a pak jsem trval na tom, že ji doprovodím do města. V tom rozčilení jsem zapomněl zamknout. Zamkl jsem teprve, až jsem se vrátil do vily.“

„Takže nejméně dvacet minut,“ pomalu řekl komisař a odmlčel se.

„Ano,“ řekl jsem.

„Dvacet minut,“ uvažoval komisař.

„To je politováníhodné,“ řekl pan Hautet, do jehož chování se zase vrátila přísnost. „Něco takového tu ještě nebylo.“

Náhle se ozval jiný hlas.

„Vám se to zdá politováníhodné?“ zeptal se Giraud.

„Zajisté.“

„Mně se to zdá obdivuhodné!“ řekl Giraud s naprostým klidem.

Ten nečekaný spojenec mě naprosto překvapil.

„Obdivuhodné, monsieur Giraude?“ zeptal se soudce, obezřele si ho prohlížeje koutkem oka.

„No ovšem.“

„A proč?“

„Protože teď víme, že vrah nebo jeho spoluvíník byli ještě před hodinou v blízkosti vily. Když tohle víme, byl by to div, kdybychom ho brzy nechytili.“ V jeho hlase byla hrozba. Pokračoval: „Vystavil se značnému nebezpečí, aby se zmocnil dýky. Možná že se obával, že by se na ní mohly najít otisky prstů.“

Poirot se obrátil k Bexovi.

„Vy jste pravil, že na ní žádných nebylo?“

Giraud pokrčil rameny.

„Třeba si nebyl jist.“

Poirot na něj pohlédl.

„Vy se mýlíte, monsieur Giraude. Vrah měl rukavice. Takže si musil být jist.“

„Neříkám, že to byl vrah. Mohl to být spoluvíník, který o tom nevěděl.“

Soudní zapisovatel sbíral po stole papíry. Monsieur Hautet se k nám obrátil:

„Naše práce zde je skončena. Monsieur Renaulde, budete si jistě chtít vyslechnout svou výpověď, která vám bude přečtena. Úmyslně jsem vedl jednání co možná neformálně. Mé metody byly nazvány originální, ale jsem toho názoru, že originalita má hodně do sebe. Případ je teď v obratných rukou proslulého monsieur Girauda. Jistě se vyznamená. Opravdu, nebyl bych překvapen, kdyby už vrahy měl! Madame, dovolte, abych vás znovu ujistil svou upřímnou sympatií. Messieurs, přeji vám všem dobrý den.“ Poirot vytáhl své velké cibule a díval se, kolik je hodin.

„Vraťme se do hotelu na oběd, přáteli,“ řekl. „A vy mi detailně vypovíte svou dopolední nerozvážnost.“

Nikdo se na nás nedívá. Nemusíme se loučit.“

Vyšli jsme tiše z pokoje. Soudce právě odjel svým vozem. Scházel jsem ze schodů, když mě zarazil Poirotův hlas:

„Okamžik, přáteli.“ Obratně vytáhl svůj centimetr a se vší vážností začal měřit převlečník visící v hale, od límce až dolů ke kraji. Neviděl jsem ho tu předtím viset a hádal jsem, že patří buď panu Stonorovi, nebo Jacku Renauldovi.

Pak Poirot se spokojeným zabručením zastrčil zase míru do kapsy a vyšel za mnou ven.

XII

Poirot objasňuje některé body

„Proč jste měřil ten převlečník?“ zeptal jsem se ho trochu zvědavě, když jsme volným tempem kráčeli po rozpálené bílé silnici.

„Parbleu! Přece abych věděl, jak je dlouhý,“ odpověděl můj přítel s bohorovným klidem.

Zamrzelo mě to. Poirotův nevyléčitelný zvyk dělat z ničeho tajemství mě vždycky rozčilil. Ponořil jsem se v mlčení a sledoval řetěz vlastních myšlenek. Ačkoliv jsem jim tenkrát nevěnoval pozornost, vracela se mi teď na mysl některá slova, která paní Renauldová řekla synovi a která teď nabývala nového významu.

„Takže ty jsi neodplul?“ řekla a dodala: „Konečně – teď už je to jedno.“

Co tím myslela? Byla to záhadná – významná slova. Bylo možné, že věděla víc, než jsme se domnívali? Popřela, že by něco věděla o tajemném poslání, jímž její manžel pověřil syna. Byla však opravdu tak nevědomá, jak předstírala? Mohla nám svým sdělením pomoci, kdyby chtěla, a bylo snad její mlčení součástí předem pečlivě promyšleného plánu?

Čím víc jsem o tom přemýšlel, tím víc jsem byl přesvědčen, že mám pravdu. Paní Renauldová věděla víc, než chtěla říci. V překvapení, že vidí svého syna, se na okamžik prozradila. Byl jsem přesvědčen, že zná ne-li vrahy, tsdy aspoň motiv vraždy. Ale nějaké velmi silné ohledy ji mohly přimět k mlčení.

„Vy hluboko přemýšlíte, přáteli,“ poznamenal Poirot, vyrušiv mě z úvah. „Co vás tak zaujalo?“

Byl jsem si svým objevem jist a pověděl jsem mu to, ačkoliv jsem očekával, že se mému podezření vysměje. Ale k mému překvapení zamyšleně přikývl.

„Máte zcela pravdu, Hastingsi. Od začátku já byl přesvědčen, že ona něco zatajuje. Nejdřív já ji podezíral, že ona k zločinu dala podnět nebo jej alespoň kryje.“

„Vy jste ji podezíral?“ zvolal jsem.

„Ale ovšem. Ona ve skutečnosti touto novou vůlí získá enormně, ona jest jediná, kdo získá. Takže od počátku se nejvíc nabízela pozornosti. Snad jste si povšiml, že já použil první příležitosti a prohlédl si její zápěstí. Já chtěl uzříť, zda si nemohla dát roubík a spoutat se sama. Eh bien, já viděl ihned, že v tom nebylo žádného podvodu, provazy byly skutečně tak těsné, že se zařezávaly do masa. To vyloučilo možnost, že spáchala zločin sama. Bylo však ještě možno, že zločin kryla nebo k němu dala podnět a měla spoluviníka. Navíc celá ta věc, jak ji ona vylíčila, mi byla podivně povědomou – ti maskovaní muži, které nemohla poznat, zmínka o ‚tajemství‘ – všechny ty věci já již dříve slyšel nebo četl. Další malý detail mě utvrdil v přesvědčení, že ona nemluví pravdu. Ty náramkové hodinky, Hastingsi, ty náramkové hodinky!“

Zase ty náramkové hodinky! Poirot mě zvědavě pozoroval.

„Rozumíte, mon ami? Pochopujete toho?“

„Ne,“ odpověděl jsem trochu mrzutě. „Nerozumím a nechápu. Vy ze všeho děláte samé tajemství a je marné chtít po vás vysvětlení. Vždycky si do poslední chvíle necháváte něco pro sebe.“

„Vy se nevztekejte, přáteli,“ řekl Poirot s úsměvem. „Vysvětlím to, chcete-li. Ale Giraudovi ani slova, c'est entendu? Chová se ke mně jako k staré nule! My uvidíme! Z prosté slušnosti já mu napověděl. Jestliže podle toho jednat nebude, jest to jeho věc.“

Ujistil jsem Poirota, že se může spolehnout na mou mlčenlivost.

„C'est bien! Zaměstnejme naše šedé buňky. Povězte mi, přáteli, v kolik hodin se podle vás tragédie udála?“

„No přece ve dvě hodiny nebo tak nějak,“ řekl jsem udiven. „Pamatujete se, paní Renauldová nám říkala, že slyšela tlouci hodiny, když ti chlapi byli v pokoji.“

„Zcela správně a na základě toho vy, vyšetřující soudce, Bex a všichni ostatní přijímáte ten čas bez dalšího ověření. Ale já, Hercule Poirot, pravím, že madame Renauldová lhala. Zločin se udal nejméně o dvě hodiny dříve.“

„Ale lékaři...“

„Oni po ohledání mrtvoly prohlásili, že smrt nastala deset až sedm hodin předtím. Mon ami, z nějakého důvodu bylo žádoucí, aby se zdálo, že se zločin stal později než ve skutečnosti. Četl jste vy o rozbitých hodinkách, které zachytily exaktní dobu zločinu? Takže čas, on by se neměl opírat jen o svědectví madame Renauldové, někdo ručičky na hodinkách nařídil na dvě hodiny a pak jimi prudce mrštil o zem. Ale jak se ono často stává, ony překonaly svůj účel. Sklo se rozbilo, ale mechanismus hodinek, on zůstal neporušen. Byl to z jejich strany velice nešťastný tah, on ihned mou pozornost upoutal ke dvěma bodům – za prvé, že paní Renauldová lže, za druhé, že musí být nějaký velmi důležitý důvod pro posunutí času.“

„Ale jaký důvod by to mohl být?“

„Ach, to jest ono! V tom jest celé tajemství. Ale zatím je nemohu vysvětlit. Jak se mi to jeví, jediná věc by s tím mohla souviset.“

„A to?“

„Poslední vlak odjel z Merlinville ve dvanáct sedmnáct.“

Pomalů jsem začínal chápat.

„Jestliže se tedy zločin udál zdánlivě o dvě hodiny později, pak ten, kdo odjížděl tím vlakem, by měl nevyvratitelné alibi.“

„Výborně, Hastingsi! Kápl jste na to!“

Vyskočil jsem.

„Ale to se musíme přeptat na nádraží! Jistě si povšimli dvou cizinců odjíždějících tím vlakem! Musíme tam hned jít!“

„Myslíte, Hastingsi?“

„Samozřejmě. Pojdme tam hned.“

Poirot mi lehce položil ruku na rameno, aby ztlumil mou horlivost.

„Jen jděte, když chcete, mon ami – jestli však vy půjdete, nevyptávejte se na dva cizince.“

Zůstal jsem vyjeveně koukat a on trochu netrpělivě pokračoval:

„La, la, přece nevěříte všem těm nesmyslům? Maskovaní muži a celá cette histoire-l?!“

Jeho slova mě tak překvapila, že jsem sotva věděl, co odpovědět. S největším klidem pokračoval:

„Slyšel jste mě přece, jak já pravil Giraudovi, že se mně všechny detaily toho zločinu zdají známými? Eh bien, to předpokládá jednu věc ze dvou, že buď mozek, který připravil jeden zločin, připravil i tento, nebo že vylíčení nějaké cause cél? bre, které vrah četl, zůstalo podvědomě v jeho paměti a napovědělo mu detaily. Nebudu se moci k tomu definitivně vyjádřit, dokud...“ Odmlčel se.

Přemítal jsem v duchu o dalších věcech.

„Ale co dopis monsieur Renaulda? Jasně se zmiňuje o tajemství a Santiagu!“

„V životě monsieur Renaulda tajemství jistě bylo – o tom nemůže, být pochyb. Na druhé straně slovo Santiago jest podle mého názoru finta, která má odvést naši pozornost z pravé stopy. Jest možno, že ho bylo stejně použito vůči monsieur Renauldovi, aby mu bylo zabráněno obrátit své podezření k bližšímu okolí. Ach, věřte vy mně, Hastingsi, nebezpečí, které jemu hrozilo, ono nebylo v Santiagu, ale blízko, ve Francii.“

Mluvil tak vážně a s takovou jistotou, že jsem musel být přesvědčen. Pokusil jsem se však ještě o poslední námitku:

„A co hodinky a cigaretový popel nalezený blízko mrtvoly? Co s těmi?“

Na Poirotově tváři zazářil záblesk čistého potěšení.

„Byl tam dán schválně! On tam byl dán, aby jej Giraud nebo někdo jemu podobný našel! Ach, Giraud, to jest přece chytrák, ten umí kousky! Jako dobrý honící pes. Přišel tak sám sebou spokojen. On lezl hodiny po břiše. ‚Podívejte, co jsem našel,‘ řekne mi. A pak zas: ‚Co tu vidíte?‘ A já s naprostou pravdou odpovím: ‚Nic.‘ A Giraud, veliký Giraud, on se směje a v duchu si myslí: ‚Ten dědek je ale blbec!‘ Ale my uvidíme...“

Já měl však na mysli hlavní fakta.

„Pak celá ta historie s maskovanými muži...!“

„Jest falešná.“

„Co se doopravdy stalo?“

Poirot pokrčil rameny.

„To by nám mohl říci jeden člověk – madame Renauldová. Ale ona nechce mluvit. Pohrůžky ani prosby by jí nepohnuly. Pozoruhodná to žena, Hastingsi. Jakmile jsem ji spatřil, já hned poznal, že mám co dělat s ženou povahy neobyčejné. Zpočátku, jak já vám pravil, byl jsem nakloněn podezřívát ji, že ona má v zločinu prsty. Pak jsem své mínění změnil.“

„Co vás k tomu přimělo?“

„Její spontánní a upřímný zármutek při pohledu na mrtvého manžela. Já mohl bych přísahat, že bolest v onom jejím výkřiku byla upřímná.“

„Ano,“ řekl jsem uvážlivě, „v takové věci se nelze mýlit.“

„Promiňte, příteli – člověk se může vždycky mýlit. Pohleďte vy na velkou herečku – což vás zármutek, jak jej ona zahraje, nestrhne a nepůsobí na vás dojmem skutečnosti? Nikoliv, ať byl můj vlastní dojem a víra sebesilnější, já potřeboval jiného důkazu, než jsem si dovolil být spokojen. Velký zločinec může být velkým hercem. Já opírám svou jistotu v tomto případě nikoli o svůj dojem, ale o nepopiratelný fakt, že

madame Renauldová opravdu omdlela. Já obrátil jí víčka a ohledal puls. Nebyl to žádný klam – mdloba, ona byla pravá. Pročež jsem se přesvědčil, že její bolest byla opravdová, a nikoli předstíraná. A byla tu ještě další bezvýznamná maličkost – madame Renauldová, ona neměla zapotřebí projevovat bezmezný zármutek? Ona již měla jeden prudký záchvat bolesti, když se dozvěděla o manželově smrti, a nebylo jí třeba předstírat další tak silnou bolest, když spatřila jeho mrtvolu. Ne, madame Renauldová, ona nebyla vražedkyní svého manžela. Ale proč lhala? Lhala o náramkových hodinkách, lhala o mužích v masce – lhala o nějaké třetí věci. Povězte vy mi, Hastingsi, jak si vysvětlujete ony otevřené dveře?”

„Nu,“ řekl jsem trochu v rozpacích, „domnívám se, že to bylo opomenutí. Zapomněli je zavřít.“ Poirot zavrtěl hlavou a vzdychl.

„To jest Giraudovo vysvětlení. Ono mě neuspokojuje. Ty otevřené dveře něco znamenají, co já zatím rozluštit nemohu. Jednou věcí jsem já zcela jist – oni neodešli dveřmi. Oni odešli oknem.“

„Cože?“

„Přesně tak.“

„Ale dole na záhoně nejsou otisky nohou.“

„Ne – a měly by tam být. Poslyšte vy, Hastingsi. Auguste, zahradník, jak jste ho slyšel, on vysázel oba ty záhony den předtím odpoledne. Na jednom jest spousta otisků jeho okovaných bot – na druhém žádných! Chápete vy? Někdo tudy šel a onen někdo urovnal povrch záhonu hráběmi, aby zahladil jejich stopy.“

„Kde vzali hrábě?“

„Tam, kde vzali rýč a zahradnické rukavice,“ řekl Poirot netrpělivě. „To není nic těžkého.“

„Proč ale myslíte, že odešli tudy? Jistě je pravděpodobnější, že se oknem dostali dovnitř a odešli dveřmi, ne?“

„To jest ovšem možno. U mně jest však silné domnění, že oni odešli oknem.“

„Myslím, že se mýlíte.“

„Možná, mon ami.“

Přemýšlel jsem a uvažoval nad novým polem dohadů, které mi Poirotovy dedukce otevřely. Vzpomněl jsem si, jak jsem se divil jeho tajemným narážkám na záhon a náramkové hodinky. Jeho poznámky se mi zdály tenkrát tak bezvýznamné, a teď jsem si poprvé uvědomil, jak z nepatrných vedlejších věcí rozřešil pozoruhodně mnoho z tajemství kolem tohoto případu. Vzdal jsem příteli pozdní hold.

„Zatím,“ řekl jsem uvažuje, „ačkoliv víme o hodně víc než předtím, nejsme blíže k rozřešení tajemství, kdo zabil pana Renaulda.“

„Ne,“ řekl Poirot potěšeně. „Ve skutečnosti máme teď k němu mnohem dál.“

Zdálo se, že tato skutečnost mu skýtá obzvláštní uspokojení, takže jsem na něj hleděl s údivem. Střetl se s mým pohledem a usmál se.

Najednou se mi rozsvítilo.

„Poirote! Paní Renauldová! Teď chápu. Ona někoho chrání.“

Z klidu, s jakým Poirot přijal mou poznámku, jsem pochopil, že ho to již napadlo.

„Ano,“ řekl zamyšleně. „Někoho chrání – nebo někoho kryje. Jedno nebo druhé.“

Pak, jak jsme vešli do našeho hotelu, pohybem ruky mi přísně nakázal mlčet.

XIII

Dívka s očima plnými úzkosti

Poobědvali jsme se znamenitou chutí. Chvilku jsme jedli mlčky a pak Poirot zlomyslně prohodil:

„Eh bien! A co ta vaše nerozvážnost! Nepovíte mi o tom?“

Cítil jsem, jak se červenám.

„Ach tak, myslíte dnes dopoledne?“ Snažil jsem se nasadit zcela lhostejný tón.

Ale na Poirota jsem nestačil. Za pár minut vytáhl ze mě všechno a oči mu přitom jen svítily.

„Tiens! To jest velice romantické. A jak se ta okouzlující mladá dáma jmenuje?“

Musel jsem přiznat, že nevím.

„Ale to jest ještě víc romantické! První rencontre ve vlaku z Paříže, druhá zde. Cožpak se ono neříká: Nescházejí se hory s horami, ale lidé s lidmi?“

„Nedělejte ze sebe osla, Poirote.“

„Včera to byla mademoiselle Daubreuilová, dnes jest to mademoiselle – Popelka! Vy máte srdce jako Turek, Hastingsi! Měl byste si zařídit harém!“

„Jen si ze mě dělejte legraci. Mademoiselle Daubreuilová je velmi krásná a já ji nesmírně obdivuji, to klidně přiznám. Ta druhá – to nic není – nemyslím, že ji ještě někdy uvidím.“

„Vy se s tou dámou nehodláte znovu setkat?“

Jeho poslední slova byla téměř otázkou, a já si byl vědom ostrého pohledu, který na mne vrhl. A před očima mi vyvstala velikými ohnivými písmeny napsaná slova hotel U majáku a znovu jsem slyšel její hlas, jak říká: „Přijďte se na mě podívat,“ a sebe, jak s empressement odpovídám: „Přijdu.“

Odpověděl jsem Poirotovi dost nedbale:

„Požádala mě, abych za ní přišel, ale já ovšem nepůjdu.“

„Proč to ,ovšem‘?“

„Nu, protože nechci.“

„Říkal jste, že mademoiselle Popelka bydlí v hotelu Anglie, že ano?“

„Ne, v hotelu U majáku.“

„Pravda, já zapomněl.“

Projela mnou okamžitá nedůvěra. Určitě jsem se Poirotovi o žádném hotelu nezmínil. Pohlédl jsem na něj a upokojil se. Krájel si chléb na malé úhledné čtverečky a byl zcela ponořen do své práce. To se mu asi jen zdálo, že jsem mu řekl, kde dívka bydlí.

Kávu jsme pili venku, odkud jsme měli výhled na moře. Poirot kouřil jednu ze svých malých cigaret a pak vytáhl z kapsy hodinky.

„Vlak do Paříže odjíždí ve 2.25,“ poznamenal. „Měl bych už jít.“

„Do Paříže?“ zvolal jsem.

„Ano, jak jsem pravil, mon ami.“

„Vy jedete do Paříže? Ale proč?“

Odpověděl velice vážně:

„Jedu hledat vraha monsieura Renaulda.“

„Myslíte, že je v Paříži?“

„Jsem zcela jist, že ho tam není. Přesto ho musím hledat tam. Vy nechápete, ale já vám to všechno vysvětlím v pravý čas. Věřte vy mně, tato cesta do Paříže jest nutnou. Nebudu dlouho pryč. Velice pravděpodobně já se vrátím zítra. Nenabízím vám, abyste mě doprovázel. Vy zůstaňte zde a dohlížejte na Girauda. Vyhledávejte rovněž společnost monsieur Renaulda syna.“

„To mi něco připomíná,“ řekl jsem, „Chtěl jsem se vás zeptat, jak jste se to dozvěděl o těch dvou.“

„Mon ami – znám lidskou povahu. Seznamte chlapce jako mladý Renauld s krásnou dívkou jako mademoiselle Daubreuilová a výsledek, on jest téměř nevyhnutelný. A pak ta hádka! Znamenala buď peníze nebo ženu, a když já si vzpomněl, jak Léonie vyličila mladíkův hněv, rozhodl jsem se pro to druhé. Takže já hádal – a uhodl.“

„Vy jste již tušil, že miluje mladého Renaulda?“

Poirot se usmál.

„Rozhodně jsem viděl, že ona má oči plné úzkosti. Takto já vždycky myslím na mademoiselle Daubreuilovou – jako na dívku s očima plnými úzkosti.“

Jeho hlas byl tak vážný, že ve mně zanechal skličující dojem.

„Co tím myslíte, Poirote?“

„Myslím, příteli, že zanedlouho uvidíme. Ale musím již jít.“

„Doprovodím vás,“ řekl jsem a vstal.

„Nic takového vy neuděláte. Zakazuji si to.“

Řekl to tak rozhodně, že jsem na něj zůstal překvapeně hledět. Důrazně přikývl.

„Myslím to doopravdy, mon ami. Au revoir.“

Když mě Poirot opustil, nevěděl jsem, co dělat. Udělal jsem si procházku dolů na pláž a pozoroval koupající se, ale na to připojit se k nim jsem neměl dost chuti. Spíš jsem si myslel, že by se tu mezi nimi mohla opalovat Popelka v nějakých báječných plavkách, ale nebylo po ní ani stopy. Kráčel jsem bez cíle po písčitém břehu až k vzdálenému konci města. Napadlo mě, že to bude konečně ode mne jen slušné, když se po dívce poptám. A tím si nakonec ušetřím nepříjemnosti. Záležitost tak skončí. Nebude třeba, abych se kvůli ní dál namáhal. Kdybych tam však vůbec nešel, mohlo by se docela dobře stát, že by za mnou přišla do vily.

Odešel jsem tedy z pláže a kráčel směrem k městu. Brzy jsem uviděl hotel U majáku, velmi skromnou budovu. Bylo nanejvýš mrzuté, že jsem neznal jméno dámy, a abych si nezadal, rozhodl jsem se nedbale vejít dovnitř a poohlédnout se po ní. Najdu ji možná v hale. Vešel jsem do hotelu, ale nebylo ji nikde vidět. Chvilí jsem čekal, dokud mě nepřemohla zvědavost. Odvedl jsem vrátného stranou a vtiskl mu do ruky pět franků.

„Rád bych mluvil s dámou, která tu bydlí. Je to mladá anglická dáma, malá a tmavovlasá. Nevím přesně

její jméno.“

Muž zavrtěl hlavou a zdálo se, že přemáhá smích.

„Taková dáma, jak vy říkáte, tu nebydlí.“

„Ale ta dáma mi řekla, že tu bydlí.“

„Monsieur se musel splést – nebo se spíš spletla ta dáma, protože tu byl ještě jeden pán a ptal se taky po ní.“

„Co to povídáte?“ zvolal jsem překvapeně.

„Ale ano, monsieur. Pán, který ji popsal právě tak jako vy.“

„Jak vypadal?“

„Byl to malý pán, dobře oblečený, celý jako ze škatulky, bez poskvrnky, s velmi tuhým knírem, s hlavou podivného tvaru a se zelenýma očima.“

Poirot! Tak proto odmítl, abych ho doprovodil na nádraží. Ta drzost! To mu tedy řeknu, aby se nepletl do mých záležitostí. Myslí si snad, že potřebuju chůvu, aby se o mne starala?

Poděkoval jsem vrátnému a odešel trochu v rozpacích a stále velmi dopálený na svého všetečného přítele.

Kde však dívka je? Odložil jsem hněv a snažil se to uhodnout. Zřejmě mi z nepozornosti řekla nesprávný hotel. Pak mě napadlo něco jiného. Bylo to z nepozornosti? Nebo mi jméno úmyslně nepověděla a dala mi nesprávnou adresu?

Čím víc jsem o tom přemýšlel, tím víc jsem byl přesvědčen, že moje poslední domněnka je správná. Z nějakého důvodu si nepřála, aby naše známost dozrála v přátelství. A třebaže před půlhodinou jsem byl právě téhož názoru, netěšilo mě, že se situace obrátila. Celá záležitost byla hluboce neuspokojivá a já došel do vily Genevi? ve v náladě jasně mizerné. Nešel jsem do domu, ale pěšinou k lavičce u kůlny a sedl jsem si tam dost rozladěn.

Z myšlenek jsem byl vytržen hlasy znějícími zcela blízko. Za okamžik jsem si uvědomil, že nepřicházejí ze zahrady, v níž jsem byl, ale ze sousední zahrady u vily Marguerite a že se rychle blíží. Mluvil dívčí hlas, který jsem poznal jako hlas krásné Marty.

„Chéri,“ říkala, „je to skutečně pravda? Je už konec našemu trápení?“

„Vždyť to víš, Marto,“ odpovídal Jack Renauld. „Nic nás teď nemůže rozloučit, má milovaná. Poslední překážka našeho sňatku byla odstraněna. Nic mi tě už nemůže vzít.“

„Nic?“ zašeptala dívka. „Ach, Jacku, Jacku – já se bojím.“

Chtěl jsem odejít, uvědomuje si, že zcela neúmyslně naslouchám. Jak jsem vstával, zahlédl jsem je mezerou v plotu. Stáli proti mně, mladík objímal paži dívku a hleděl jí do očí. Byl to nádherný párek, tmavovlasý svalnatý hoch a světlavlasá mladá bohyně. Jak tam tak stáli, vypadali jako stvoření jeden pro druhého, šťastní přes hroznou tragédii, jež vrhala stín na jejich mladé životy.

Dívčina tvář však byla ztrápená a Jack Renauld to zřejmě poznal, neboť ji k sobě přitáhl blíž a zeptal se:

„Čeho se bojíš, drahoušku? Čeho se teď můžeš ještě bát?“

A pak jsem v jejích očích uviděl ten pohled, ten, o němž Poirot mluvil, když zašeptala slova, která jsem spíš uhodl, než uslyšel:

„Bojím se – o tebe.“

Neslyšel jsem odpověď mladého Renaulda, neboť moje pozornost byla odvedena směrem k plotu o něco níž, kde se objevilo něco neobvyklého. Vypadalo to jako hnědý keř, což se přinejmenším zdálo divné, neboť bylo časné léto. Vykročil jsem, abych to vypátral, ale jak jsem se přiblížil, hnědý keř rychle ucouvl a obrátil se ke mně s prstem na ústech. Byl to Giraud.

Přikázal mi, abych šel opatrně, a vedl mě kolem kůlny, až jsme byli z doslechu.

„Co jste tam dělal?“ zeptal jsem se.

„Právě to, co jste dělal vy – poslouchal.“

„Ale já tam nebyl úmyslně!“

„Ach tak!“ řekl Giraud. „Já ano.“

Jako vždy pocítil jsem k tomu muži obdiv, i když mi byl protivný. Prohlédl si mě shora dolů s pohrdavým odsouzením.

„Tím jste věci nepomohl, že jste se sem připlétl. Mohl jsem za chvíli uslyšet něco užitečného. Co jste udělal s tou svou starou vykopávkou?“

„Monsieur Poirot odjel do Paříže,“ odpověděl jsem chladně.

Giraud opovržlivě luskl prsty. „Tak on odjel do Paříže, co? No, to je dobře. Čím déle tam zůstane, tím lépe. Copak si myslíš, že tam najde?“

Z otázky jsem vycítil slabý neklid. Vytáhl jsem se:

„To nesmím povědět,“ řekl jsem klidně.

Giraud mě podrobil pronikavému pohledu.

„Má možná dost rozumu, aby vám to nepovídal,“ poznamenal hrubě. „Tak sbohem. Mám práci.“ A s těmi slovy se otočil na patě a bez okolků mě opustil. Zdálo se, že ve vile Genevi? ve věci nijak nepostoupily. Giraud si mou společnost zřejmě nepřál a z toho, co jsem viděl, se zdálo zcela jisté, že Jack Renault rovněž ne.

Šel jsem zpátky do města, pěkně se vykoupal a vrátil se do hotelu. Přišel jsem brzy a uvažoval jsem, zda příští den přinese něco zajímavého.

Na to, co přinesl, jsem byl zcela nepřipraven. Pojídal jsem v jídelně petit déjeuner, když číšník, který předtím mluvil s někým venku, přiběhl celý vzrušen. Chvilku váhal, šermuje ubrouskem, a pak vyhrkl:

„Monsieur mi promine, není snad ve spojení s případem ve vile Genevi? ve?“

„Ano,“ odpověděl jsem dychtivě. „Proč?“

„Monsieur ale neslyšel ještě tu novinu?“

„Jakou novinu?“

„Včera v noci tam byla další vražda!“

„Cože?“

Nechal jsem snídaně, popadl klobouk a utíkal jsem, co nejrychleji jsem mohl. Další vražda – a Poirot je pryč! To je osud. Ale kdo byl zavražděn?

Vřítíl jsem se brankou dovnitř. Na příjezdové cestě stál hlouček služebných, které hovořily a rozkládaly rukama. Chytil jsem Françoise.

„Co se stalo?“

„Ach, monsieur! Monsieur! Další smrt! To je strašné. Na tomhle domě je kletba. Už je to tak, je na něm kletba. Měli by poslat pro pana faráře, aby přišel se svěcenou vodou. Já už další noc pod touhle střechou spát nebudu. Kdo ví, jestli teď není řada na mně?“

Pokřičovala se.

„No ano,“ zvolal jsem, „ale kdo byl zabit?“

„Copak já to vím? Nějaký muž – cizí člověk. Našli ho tam – v kůlně – ani ne sto yardů od místa, kde našli chudáka monsieura. A to není všechno, Je probodnutý – bodnutý do srdce stejnou dýkou!“

XIV

Druhá mrtvola

Na víc jsem už nečekal, obrátil se a běžel pěšinou ke kůlně. Dva muži, kteří tu stáli na stráži, se rozestoupili a nechali mě projít a já celý vzrušený vstoupil dovnitř.

Bylo tu slabé světlo, kůlna byla jen hrubá dřevěná stavba, která sloužila k uschování starých hrců a nářadí. Vešel jsem prudce dovnitř, ale na prahu jsem se zarazil, upoután tím, co jsem viděl před sebou. Giraud lezl po kolenou a s kapesní svítilnou v ruce prohlížel každý čtvereční centimetr půdy. Zamračeně vzhlédl, když jsem vstoupil, pak se však jeho tvář trochu vyjasnila v pohrdavém pousmání.

„Tady ho máte,“ řekl Giraud a namířil svítilnu do vzdáleného kouta.

Přistoupil jsem blíž.

Mrtvý ležel rovně na zádech. Byl středně vysoký, snědé pleti, asi padesátiletý. Měl na sobě pěkný tmavomodrý oblek, dobře střížený a pravděpodobně šitý u drahého krejčího, ale ne nový. Jeho tvář byla křečovitě stažena a na levé straně, právě ze srdce, vyčnívala leskle černá rukojeť dýky. Poznal jsem ji. Byla to táž dýka, kterou jsem včera dopoledne viděl ve džbánu!

„Čekám lékaře každou minutu,“ vysvětloval Giraud. „Ačkoliv ho sotva potřebujeme. Není pochyb o tom, nač ten muž zemřel. Byl bodnut do srdce, a smrt musela nastat téměř okamžitě.“

„Kdy se to stalo? Dnes v noci?“

Giraud zavrtěl hlavou.

„Sotva. Lékařské dobrozdání podat nemohu, ale ten muž je jistě mrtvý déle než dvanáct hodin. Kdy jste říkal, že jste tu dýku viděl naposled?“

„Včera dopoledne kolem desáté hodiny.“

„Pak bych se klonil k tomu, že k zločinu došlo nedlouho potom.“

„Ale kolem té kůlny chodili pořád lidé.“

Giraud se nepříjemně zasmál.

„Postupujete báječně! Kdopak vám řekl, že byl zabit v téhle kůlně?“

„No –“ pocítil jsem zmatek. „My – myslil jsem si to.“

„To jste tedy ohromný detektiv! Podívejte se na něj. Copak člověk bodnutý do srdce takhle padne – s nohama pěkně u sebe a s pažemi přitisknutými podle těla? Ne. Nebo si snad lehne na záda a nechá se probodnout a nezvedne ani ruku na svou obranu? To je přece nesmysl, ne? Ale jen se sem podívejte – a sem taky –.“ Svítil baterkou po zemi. Viděl jsem v měkké špinavé zemi zvláštní nepravidelné otisky. „Byl sem doveden, když už byl mrtvý. Dva lidé ho zpola táhli, zpola nesli. Jejich stopy na tvrdé půdě venku nejsou vidět a tady je pečlivě zahladili; ale jeden z nich byla žena, mladý příteli.“

„Žena?“

„Ano.“

„Ale jak to víte, když jsou stopy zahlazeny?“

„Poněvadž otisky ženiných střevíců jsou patrné i přes rozmazání. A také podle tohohle.“ Sehnul se dopředu, vytáhl něco z rukojeti dýky a podržel to nahoře, abych to viděl. Byl to dlouhý černý ženský vlas, podobný onomu, který Poirot vzal z křesla v knihovně.

S trochu ironickým pohledem jej znovu ovinul kolem dýky.

„Ponecháme věci pokud možno tak, jak jsou,“ vysvětloval. „Vyšetřující soudce to má rád. Pozorujete ještě něco?“

Musel jsem zavrtět hlavou.

„Pohledte na jeho ruce.“

Učinil jsem to. Nehty byly polámaný a znetvořeny a kůže byla tvrdá. Neřeklo mi to tolik, jak bych si byl přál. Pohlédl jsem na Girauda.

„Nejsou to ruce džentlmena,“ řekl odpovídaje na můj pohled. „Ale naopak, jeho šaty jsou šaty zámožného člověka. To je zvláštní, že?“

„Velmi zvláštní,“ souhlasil jsem.

„A žádná část oděvu nemá značku. Co nám to říká? Tento muž se snažil vydávat se za někoho jiného. Byl přestrojen. Proč? Báł se něčeho? Snažil se v převlečení uniknout? Doposud to nevíme, ale jednu věc víme – byl by právě tak rád zakryl svou totožnost, jako my bychom ji rádi odhalili.“

Pohlédl znovu dolů na mrtvolu.

„Jako předtím na rukojeti dýky nejsou žádné otisky prstů. Vrah měl zase na ruku rukavice.“

„Myslíte tedy, že v obou případech je to týž vrah?“ zeptal jsem se dychtivě.

Giraud se zatvářil nevyzpytatelně.

„Nezáleží na tom, co si myslím. Uvidíme. Marchaude!“

Sergent de ville se objevil ve dveřích.

„Prosím, monsieur?“

„Proč tu není madame Renauldová? Poslal jsem pro ni před čtvrthodinou.“

„Právě přichází po pěšině, monsieur, a její syn s ní.“

„Dobrá. Ale chci každého zvlášť.“

Marchaud zasalutoval a znovu zmizel. Za okamžik nato se objevil s paní Renauldovou.

„Tady je madame.“

Giraud udělal krok vpřed a krátce se poklonil.

„Tudy, madame.“ Vedl ji dál a pak náhle odstoupil. „Tady je ten člověk. Znáte ho?“

A jak mluvil, jeho oči se jí zavrtaly do tváře jako nebozezy a snažily se číst v její mysli a povšimnout si každé změny v jejím chování.

Ale paní Renauldová zůstala dokonale klidná – příliš klidná, jak jsem cítil. Pohlédla dolů na mrtvolu téměř bez zájmu, určitě bez jakékoli známky vzrušení nebo poznání.

„Ne,“ řekla. „Nikdy v životě jsem ho neviděla. Je to pro mě zcela cizí člověk.“

„Jste si jista?“

„Naprosto jista.“

„Nepoznáváte v něm například jednoho z útočníků?“

„Ne.“ Zdálo se, že váhá, jak ji ten nápad zarazil. „Ne, myslím, že ne. Samozřejmě měli vousy – falešné, jak se domníval pan vyšetřující soudce – ale přece jen ne.“ Ted' se zdálo, že se definitivně rozhodla.

„Jsem si jista, že tento muž nebyl žádný z těch dvou.“

„Velmi dobře, madame. To je tedy všechno.“

Vyšla ven s hlavou vztyčenou, na níž slunce ozářilo stříbrné nitky ve vlasech. Po ní přišel na řadu Jack Renauld. On se rovněž choval zcela přirozeně, když prohlásil, že muže nepoznává.

Giraud jen zabručel. Nemohl jsem říci, byl-li tím potěšen nebo zarmoucen. Zavolal na Marchauda.

„Máte tady tu druhou?“

„Ano, monsieur.“

„Tak ji sem přiveďte.“

„Ta druhá“ byla madame Daubreuilová. Přišla rozhorleně a prudce protestovala.

„To si vyprošuju, monsieur! To je urážka! Co já s tím vším mám společného?“

„Madame,“ řekl hrubě Giraud, „nevyšetřuju jednu vraždu, ale dvě! Co já vím, mohla jste spáchat obě.“

„Jak se opovažujete?“ křičela. „Jak se opovažujete urážet mě tak šíleným obviněním? To je hanebnost!“

„Že je to hanebnost? A co je tohle?“ Sklonil se a znovu sundal vlas a podržel ho ve výši. „Vidíte tohle, madame?“ Přistoupil k ní. „Dovolíte, abych se podíval, zda je stejný?“

S výkřikem ucouvla a zběhla až po rty.

„Není můj, přísahám. Nic o vraždě nevím – ani o jedné. Kdo to říká, lže! Ach, mon Dieu, co budu dělat?“

„Uklidněte se, madame,“ řekl Giraud chladně. „Nikdo vás dosud neobvinil. Uděláte ale dobře, když bez dalších řečí odpovíte na mé otázky.“

„Na všechno, co si přejete, monsieur.“

„Podívejte se na toho mrtvého. Viděla jste ho někdy předtím?“

Madame Daubreuilová přistoupila blíž a do tváře se jí vrátilo trochu barvy. Pohlédla dolů na zavražděného s jistou dávkou zájmu a zvědavosti. Pak zavrtěla hlavou.

„Neznám ho.“

Zdálo se nemožné o tom pochybovat, slova vyzněla tak přirozeně. Giraud ji propustil kývnutím hlavy.

„Vy ji pustíte?“ zeptal jsem se tiše. „Je to moudré? Ten černý vlas je jistě její.“

„Nepotřebuju, aby mě někdo učil, co mám dělat,“ řekl Giraud suše. „Je pod dohledem. Nepřeju si ji ještě zatknout.“

Pak svraštil čelo a zadíval se na mrtvolu.

„Řekl byste, že je to vůbec španělský typ?“ zeptal se náhle.

Prohlédl jsem si pečlivě obličej.

„Ne,“ řekl jsem nakonec. „Pokládal bych ho rozhodně za Francouze.“

Giraud nespokojeně odfrkl.

„Já také.“

Chvilku tam stál, pak mi panovačným mávnutím ruky pokynul, abych odstoupil, a znovu byl na kolenou a prohledával podlahu kůlny. Byl báječný. Nic mu neušlo. Palec po palci zkoumal podlahu, obracel květináče, prohlížel staré pytle. Chňapl po ranci u dveří, ale ukázalo se, že je to jen odřený kabát a kalhoty, a hodil to se zavrčením znovu na zem. Zaujaly ho dva páry rukavic, ale nakonec zavrtěl hlavou a odložil je. Pak se vrátil ke květináčům a jeden po druhém soustavně obracel. Nakonec vstal a zavrtěl zamyšleně hlavou. Zdálo se, že je zklamán a zmaten. Myslím, že na mou přítomnost zapomněl.

V tu chvíli však bylo venku slyšet nějaký ruch a náš starý přítel, vyšetřující soudce, provázen svým zapisovatelem a monsieur Bexem, za nimiž následoval lékař, vešel hlučně dovnitř.

„Ale to je pozoruhodné, monsieur Giraud,“ zvolal monsieur Hautet. „Další zločin! Ach, my jsme se nedostali na kloub tomuto případu. Tady je nějaké hluboké tajemství. Ale kdo je tentokrát obětí?“

„To je právě to, co nám nikdo nemůže říci, monsieur. Jeho totožnost nebyla zjištěna.“

„Kde je mrtvola?“ tázal se lékař.

„Tam v koutě. Jak vidíte, byl bodnut do srdce. A tou dýkou, která byla včera dopoledne ukradena. Myslím, že vražda následovala těsně po krádeži – ale to už je na vás, abyste to rozhodl. Dýku můžete vzít klidně do ruky – nejsou na ní otisky prstů.“

Lékař poklekl u mrtvého a Giraud se obrátil k vyšetřujícímu soudci.

„Pěkná záhadička, co? Ale já ji rozřeším.“

„Tak tedy nikdo nemůže ověřit jeho totožnost,“ uvažoval soudce. „Že by to byl jeden z vrahů? Mohli se spolu pohádat.“

Giraud zavrtěl hlavou.

„Ten muž je Francouz – a já bych přísahal, že...“

V tu chvíli však byli přerušeni lékařem, který seděl na patách se zmateným výrazem.

„Říkáte, že byl zabit včera dopoledne?“

„Určil jsem to podle krádeže dýky,“ vysvětlil Giraud. „Mohl být ovšem zabit i později toho dne.“

„Toho dne? Nesmysl! Ten muž je mrtev aspoň čtyřicet osm hodin a možná i déle.“

Hleděli jsme na sebe v naprostém úžasu.

Lékařova slova nás tak překvapila, že jsme byli všichni na okamžik vyvedeni z míry. Tady byl muž probodený dýkou, o níž jsme věděli, že byla ukradena pouze před čtyřicet osmi hodinami, a přece dr. Durand jasně prohlásil, že je mrtev nejméně čtyřicet osm hodin! Celá věc byla nanejvýš fantastická. Ještě jsme se nevzpamatovali z překvapení nad lékařovým prohlášením, když mi byl přinesen telegram. Byl mi poslán do vily z hotelu. Otevřel jsem jej. Byl od Poirota a oznamoval jeho příjezd vlakem, který měl být v Merlinville ve 12.28.

Podíval jsem se na hodinky a viděl, že mám právě tak čas dostat se pohodlně na nádraží, abych mu přišel naproti. Cítil jsem, že je nanejvýš důležité, aby okamžitě věděl o novém děsivém vývoji případu.

Poirot zřejmě neměl žádné nesnáze, aby v Paříži našel, co hledal, uvažoval jsem. Dokazovala to rychlost, s jakou se vrátil. Stačilo mu několik málo hodin. Byl jsem zvědav, jak přijme vzrušující zprávy, které jsem mu musel oznámit.

Vlak byl několik minut zpožděn, a tak jsem bezcílně přecházel nahoru a dolů po nástupišti, až mě napadlo, že bych mohl využít času k tomu, abych se zeptal, kdo večer v den tragédie odjel posledním vlakem z Merlinville.

Přistoupil jsem k hlavnímu vrátnému, inteligentně vypadajícímu chlapíkovi, a dalo mi trochu námahy, abych ho přiměl k hovoru o této věci. Pohoršené tvrdil, že je to ostuda policie, když takoví lupiči a vrazi můžou chodit beztrestně po světě. Naznačil jsem, že není vyloučeno, že odjeli půlnočním vlakem, ale on tu myšlenku rozhodně zamítl. Byl by si všiml dvou cizinců – tím si byl jist. Vlakem odjelo jenom asi dvacet lidí, a tak by si jich byl jistě všiml.

Nevím, jak jsem na ten nápad přišel – možná že to byla ta hluboká úzkost zaznívající z hlasu Marty Daubreuilové – ale najednou jsem se zeptal:

„Neodjel tím vlakem – mladý monsieur Renauld?“

„Ach ne, monsieur. Přijet a za půl hodiny zas odjet, to by nebylo nic příjemného, ne?“

Zůstal jsem na muže koukat, význam jeho slov mi téměř unikl. Pak jsem pochopil.

„Chcete říci,“ pravil jsem a srdce mi trochu tlouklo, „že monsieur Jack Renauld přijel ten večer do Merlinville?“

„No ano, monsieur. Posledním vlakem přijíždějícím z druhé strany, v 11.40.“

Zatočila se mi hlava. Tak tohle byl důvod Martiny veliké úzkosti. Jack Renauld byl v Merlinville v noci, kdy se udál zločin. Ale proč to neřekl? Proč nás naopak měl k tomu, abychom věřili, že zůstal v Cherbourgu? Když jsem si vzpomněl na jeho přímou chlapeckou tvář, mohl jsem se sotva odhodlat věřit, že je v nějakém spojení se zločinem. Ale proč to mlčení z jeho strany v tak závažné věci? Jedno bylo jisté, Marta o tom od začátku věděla. Odtud její úzkost a dychtivé vyptávání Poirota, zda je někdo v podezření.

Mé úvahy byly přerušeny příjezdem vlaku a za chvíli nato jsem už vítal Poirota. Malý chlapík jen zářil. Usmíval se a vykřikoval, a zapomínaje na mou anglickou rezervovanost, vřele mě na nástupišti objal.

„Mon cher ami, podařilo se mi to – báječně se mi to podařilo!“

„Opravdu? To rád slyším. Víte, co se tu stalo?“

„Jak chcete, abych já věděl všechno? Došlo-li pak k něčemu? Ten výtečný Giraud, on zatkl vraha? Nebo snad dokonce vrahy? Ale však on bude vypadat jako blázen, to já udělám! Ale kam mě vedete, příteli? Cožpak my nejdeme do hotelu? Jest nutno, abych si našlechtil kníry, žalostně zplhlé vedrem z cesty. A rovněž jest patrně na mém kabátě prach. A kravatu si také musím narovnat.“

Přetrhl jsem krátce jeho protesty.

„Drahý Poirote – na tom všem nezáleží. Musíme jít hned do vily. Stala se další vražda!“

Nikdy jsem neviděl tak ohromeného člověka. Brada mu poklesla. Z jeho chování vyprchala všechna veselá bezstarostnost. Hleděl na mne s otevřenými ústy.

„Co vy to říkáte? Další vražda? Ach, to já se pak zcela mýlím. Já neuspěl. Giraud, on se mi může smát, a bude mít pravdu!“

„Vy jste to tedy nečekal?“

„Já? Ani v nejmenším. To boří mou teorii – to ničí všechno – to –. Ach ne!“ Naráz zmlkl a bušil se do prsou. „To jest nemožné. Já se mýlit nemohu! Fakta braná metodicky a podle vlastního pořádku připouštějí jen jednoho vysvětlení. Já musím mít pravdu. Já mám pravdu!“

„Ale pak...“

Přerušil mě.

„Počkejte, příteli. Já musím mít pravdu, proto jest tato nová vražda nemožná, ledaže – ledaže –. Ach počkejte, prosím vás. Neříkejte ani slovo.“

Chvilíčku mlčel, pak nabyl zase svého normálního chování a řekl klidným sebejistým hlasem:

„Oběti jest muž středních let. Jeho tělo bylo nalezeno v zamčené kůlně blízko místa zločinu. Byl mrtev

nejméně čtyřicet osm hodin. A jest nanejvýš pravděpodobno, že on byl bodnut podobným způsobem jako pan Renauld, nikoliv však nutně do zad.“

Teď byla řada na mně, abych otvíral ústa – a to jsem také udělal. Pokud jsem věděl, Poirot nikdy nic tak úžasného neudělal. A téměř nevyhnutelně projela mou myslí pochybnost.

„Poirote,“ zvolal jsem, „vy si ze mne střílíte. Vy už jste to všechno slyšel.“

Obrátil ke mně vyčítavě vážný pohled.

„Cožpak bych já takovou věc učinil? Ujišťuji vás, že jsem naprosto ničeho neslyšel. Což jste si vy nevšiml, jakou ránou byla pro mne vaše zpráva?“

„Ale jak jste to u čerta mohl všechno vědět?“

„Měl jsem tedy pravdu. Ale já to věděl. Malé šedé buňky, přáteli, malé šedé buňky! Ony mi to pověděly. Jen tak a ne jinak mohlo dojít k další smrti. A teď vy mi všechno povězte. Když půjdeme tady kolem doleva, můžeme my si nadejít přes golfové hřiště a dostaneme se mnohem rychleji zezadu k vile Genevi? ve.“ Jak jsme tak kráčeli cestou, kterou naznačil, vyprávěl jsem mu všechno, co jsem věděl. Poirot pozorně poslouchal.

„Dýka, ona byla v ráně, vy říkáte? To jest podivné. Jste jist, že to byla táž?“

„Naprosto jist. Tím se to právě zdá nemožné.“

„Nic není nemožného. Dýky mohly být dvě.“

Zvedl jsem obočí.

„Což je jistě nanejvýš nepravděpodobné. To by byla obzvláštní náhoda.“

„Jako obvykle vy mluvíte bez uvažování, Hastingsi. V některých případech dvě stejné zbraně by byly nanejvýš nepravděpodobné. Nikoliv však zde. Tato zvláštní zbraň jest památkou z války a byla zhotovena na příkaz Jacka Renaulda. Když se vy nad tím zamyslíte, jest ono skutečně velice nepravděpodobno, že by si byl dal udělat jen jednu. Velmi pravděpodobně si dal udělat ještě jednu pro vlastní potřebu.“

„Ale nikdo se o takové věci nezmiňl,“ namítl jsem.

V Poirotově hlase se ozval profesorský tón.

„Milý příteli, když člověk pracuje na nějakém případě, nebere v úvahu jen věci ‚zmíněných‘. Ono není důvodu zmiňovat se o mnoha věcech, které mohou být důležité. A rovněž on často bývá výborný důvod, proč se o nich nezmiňovat. Vy si můžete z těch dvou důvodů vybrat.“

Mlčel jsem, neboť Poirotova slova na mě proti mé vůli zapůsobila. Další pár kroků nás přivedlo k pověstné kůlně. Našli jsme tam všechny naše přátele a po výměně zdvořilostí se Poirot pustil do díla. Protože jsem předtím viděl při práci Girauda, byl jsem velmi zvědav. Poirot věnoval okolí jen zběžný pohled. Oděný kabát a kalhoty u dveří, to bylo to jediné, co prozkoumal. Na Giraudových rtech se usadil opovrhlivý úsměv a Poirot, jako by si toho povšiml, hodil ranec zpátky na zem.

„Staré zahradnickovy šaty?“ otázal se.

„Ovšem,“ řekl Giraud.

Poirot poklekl vedle mrtvoly. Jeho prsty byly rychlé, ale metodické. Zkoumal tkaninu šatů a přesvědčil se, že na ní není žádná značka. Boty podrobil zvláštní péči, rovněž špinavé polámané nehty. Zatímco je zkoumal, obrátil se na Girauda s rychlou otázkou:

„Viděl jste je?“

„Ano, viděl jsem je,“ odpověděl Giraud. Jeho tvář zůstala neproniknutelná.

Poirot náhle znehybněl.

„Doktore Durande!“

„Prosím?“ Lékař přistoupil blíž.

„Na rtech je pěna. Všiml jste si toho?“

„Musím přiznat, že nevšiml.“

„Ale teď ji vidíte?“

„Ano, zajisté.“

Poirot se znovu rychle obrátil na Girauda s otázkou:

„Vy jste si toho nepochybně všiml?“

Druhý neodpověděl a Poirot pokračoval v prohlídce. Dýka byla vytažena z rány. Spočívala v skleněném džbánu vedle mrtvoly. Poirot ji prohlédl, pak zkoumal důkladně ránu. Když vzhlédl, jeho oči byly vzrušené a svítily tím zeleným světlem, které jsem tak dobře znal.

„Toto jest podivná rána! Ona nekrvácela. Na šatech není žádné skvrny. Ostří dýky, ono jest maličko zamazáno, to jest vše. Co si o tom myslíte, monsieur le docteur?“

„Mohu jen říci, že je to nanejvýš neobvyklé.“

„Není to nijak neobvyklé. Jest to nanejvýš prosté. Ten muž byl proboden, až když byl mrtev.“ Mávnutím

ruky utišil Poirot hluk, který nastal, obrátil se k Giraudovi a dodal: „Monsieur Giraud se mnou souhlasí, není-liž pravda, monsieur?“

Ať byl Giraudův názor jakýkoli, smířil se se situací, aniž hnul brvou. Klidně a téměř opovržlivě odpověděl: „Ovšem že souhlasím.“

Znovu se zvedl šum překvapených a zvědavých hlasů.

„Ale to je nápad!“ zvolal monsieur Hautet. „Bodnout člověka, když už je mrtev! To je ohavné! To je neslýchané! Snad nějaká neukojená nenávist.“

„Ne,“ pravil Poirot. „Řekl bych, že to bylo učiněno chladnokrevně – aby se vyvolal určitý dojem.“

„Jaký dojem?“

„Dojem, který byl málem vyvolán,“ odpověděl Poirot jako Pýthie.

Monsieur Bex přemýšlel.

„Jak byl tedy ten muž zabit?“

„On nebyl zabit. On zemřel. Zemřel, jestliže já se nemýlím, záchvatem padoucnice!“

Toto Poirotovo prohlášení znovu vzbudilo značné vzrušení. Dr. Durand si znovu klekl na zem a provedl pečlivě vyšetření. Nakonec vstal.

„Monsieur Poirote, jsem nakloněn věřit, že vaše tvrzení je správné. Byl jsem hned na počátku sveden z cesty. Nesporný fakt, že muž byl proboden, odvedl mou pozornost od jiných příznaků.“

Poirot byl hrdinou dne. Vyšetřující soudce plýtl poklonami, Poirot mu oplácel vybranou zdvořilostí a pak se omluvil pod záminkou, že ani já, ani on jsme ještě neobědvali a že by si rád vynahradil ta nechutná jídla na cestě. Když už jsme odcházeli z kůlny, přistoupil k nám Giraud.

„Ještě jednu věc, monsieur Poirote,“ řekl nasládle posměšným hlasem. „Kolem rukojeti dýky jsme našli ovinuto tohle – ženský vlas.“

„Ach!“ řekl Poirot. „Ženský vlas? Kteréto ženy, rád bych věděl?“

„Já taky,“ řekl Giraud. Pak s úklonou od nás odešel.

„On na to kladl důraz, ten výtečný Giraud,“ řekl Poirot zamyšleně, když jsme kráčeli k hotelu. „Rád bych věděl, jakým směrem mě chce zavést? Ženský vlas – hm!“

S chutí jsme se naobědvali, ale viděl jsem, že Poirot je trochu roztržitý a nepozorný. Pak jsme šli do našeho salónku a tam jsem ho požádal, aby mi něco pověděl o té své tajemné cestě do Paříže.

„Rád, příteli. Jel jsem do Paříže, abych našel tohle.“

Vyndal z kapsy malý vybledlý výstřížek z novin. Byla to reprodukce ženské fotografie. Podal mi ji. Unikl mi výkřik.

„Poznáváte vy to, příteli?“

Přikývl jsem. Ačkoliv fotografie pocházela z doby zřejmě před mnoha lety a účes byl jiný, podoba byla zřejmá.

„Madame Daubreuilová!“ zvolal jsem.

Poirot zavrtěl s úsměvem hlavou.

„Ne zcela správně, příteli. Tenkrát se ona tak nejmenovala. Toto jest fotografie pověstné madame Beroldyové!“

Madame Beroldyová! Mžikem mi celá věc vytanula na mysli. Vražedný proces vyvolal zájem po celém světě.

Případ Beroldyových.

XVI

Případ Beroldyových

Asi tak nějakých dvacet let před počátkem tohoto příběhu přijel do Paříže monsieur Arnold Beroldy, rodák z Lyonsu, provázen svou hezkou ženou a jejich dceruškou, která byla ještě v peřince. Monsieur Beroldy byl mladší společník firmy obchodující s vínem, obtulostlý muž středních let, který si potrpěl na dobré věci tohoto světa, měl rád svou roztomilou ženu a byl celkem vzato člověk nezasluhující v žádném směru pozornost. Firma, jejímž byl monsieur Beroldy společníkem, byla malá, a ačkoliv prosperovala, neposkytovala velký příjem mladšímu společníkovi. Beroldyovi měli malý byt a žili zpočátku velmi skromně.

Ačkoliv však monsieur Beroldy pozornost nezasluhoval, jeho žena v plné míře pozornost přitahovala.

Mladá a krásná, a nadto obdařená obzvlášť okouzujícími způsoby, madame Beroldyová ihned způsobila rozruch ve čtvrti, zvlášť když se začalo šeptat, že její původ je obestřen nějakým zajímavým tajemstvím.

Proslýchalo se, že je nemanželskou dcerou nějakého ruského velkoknížete. Jiní tvrdili, že to byl rakouský

arcivévoda a že manželský svazek byl legální, i když morganatický. Všechny příběhy se však shodovaly v jedné věci, že Jeanne Beroldyová je středem zajímavého tajemství.

Mezi přáteli a známými Beroldyových byl mladý právník Georges Conneau. Brzy bylo zřejmé, že okouzlující Jeanne zcela opanovala jeho srdce. Madame Beroldyová povzbuzovala mladého muže nenápadným způsobem, ale vždycky tvrdila, jak je naprosto oddána svému postaršímu manželovi. Nicméně mnoho zlomyslníků neváhalo prohlašovat, že mladý Conneau je jejím milencem a ne jediným! Když byli Beroldyovi v Paříži asi tři měsíce, objevila se na scéně další osoba. Byl to pan Hiram P. Trapp ze Spojených států, člověk neobyčejně zámožný. Byl představen okouzlující a tajemné madame Beroldyové a propadl okamžitě jejímu půvabu. Jeho obdiv byl zřejmý, třebaže přísně počestný. V tu dobu začala být madame Beroldyová o svých záležitostech sdílnější. Několika přátelům pověděla, že si dělá velké starosti o manžela. Vykládala, že byl vtažen do četných intrik politického rázu, a zmínila se rovněž o jakýchsi důležitých listinách, jež mu byly svěřeny do úschovy a jež se týkaly „tajemství“ dalekosáhlého evropského významu. Byly mu svěřeny do opatrování, aby lidé, kteří po těchto listinách šli, byli svedeni ze stopy, ale madame Beroldyová je prý nervózní, protože v nich poznala několik významných členů revolučního spolku v Paříži.

28. listopadu rána dopadla. Žena, která chodila denně Beroldyovým uklízet a vařit, byla překvapena, když našla dveře bytu otevřené dokořán. Uslyšela slabé sténání vycházející z ložnice a vešla dovnitř. Jejím očím se naskytla hrozná podívaná. Madame Beroldyová ležela na podlaze spoutaná na ruku i na nohou a tiše sténala, neboť se jí podařilo zbavit se roubíku. Na posteli ležel monsieur Beroldy v kaluži krve a nůž měl vražený do srdce.

Příběh madame Beroldyové byl dost jasný. Když se náhle probudila, spatřila, jak se nad ní sklánějí dva muži v maskách. Udusili její výkřiky, svázali ji a dali jí roubík. Pak chtěli na monsieur Beroldym jeho pověstné „tajemství“.

Ale neohrožený obchodník s vínem naprosto odmítl přistoupit na jejich žádost. Popuzen jeho odmítnutím jeden z mužů ho okamžitě bodl do srdce. Klíči mrtvého si otevřeli sejf v rohu a odnesli s sebou hromadu listin. Oba muži byli vousatí a měli masky, ale madame Beroldyová s naprostou jistotou tvrdila, že to byli Rusové.

Případ vzbudil nesmírnou senzaci. Čas plynul a tajemní vousatci nebyli nikdy vypátráni. A pak, právě když zájem veřejnosti začal opadat, nastal v celé záležitosti překvapující obrat: madame Beroldyová byla zatčena a obviněna z vraždy svého manžela.

Proces vzbudil všeobecný zájem. Mládí a krása obžalované a její tajemný příběh stačily udělat z něho cause célèbre.

Bylo nesporně prokázáno, že rodiče Jeanne Beroldyové jsou lidé velmi úctyhodní a všední, mající obchod ovocem v okrajové čtvrti Lyonsu. Ruský velkokníže, dvorské intriky, politické pikle – všechny ty historky pocházely z jednoho pramene, od samé paní Beroldyové! Celý její život byl nemilosrdně odhalen. Našel se důvod k vraždě. Byl jím pan Hiram B. Trapp. Pan Trapp dělal, co mohl, ale podroben tuhému a hbitě vedenému křížovému výslechu byl nucen připustit, že dámu miluje a že by ji byl požádal, aby se stala jeho ženou, kdyby byla volná. Skutečnost, že jejich vztah byl podle tvrzení platonický, obžalované přitěžovala. Protože jí prostá počestná mužova povaha zabránila, aby se stala jeho milenkou, pojala Jeanne Beroldyová nestvůrný plán, jak se zbavit svého postaršího bezvýznamného manžela a stát se ženou bohatého Američana.

Po celou dobu čelila madame Beroldyová svým žalobcům s naprostou chladnokrevností a sebevládou. Její výpověď se nikdy neměnila. Znovu a znovu důrazně prohlašovala, že je královského rodu a že byla v raném věku zaměněna za dceru obchodníka ovocem. Třebaže tato prohlášení byla nesmyslná a naprosto neopodstatněná, přece hodně lidí slepě věřilo, že jsou pravdivá.

Avšak žaloba byla neúspěšná. Maskované Rusy označila za výmysl a prohlásila, že zločin byl spáchán madame Beroldyovou a jejím milencem Georgesem Conneauem. Byl vystaven zatykač na Conneaua, ale ten moudře zmizel. Svědectvím se prokázalo, že pouta madame Beroldyové byla tak volná, že se z nich mohla sama snadno vyprostit.

Pak ke konci procesu dostal státní prokurátor dopis odeslaný z Paříže. Byl od Georgese Conneaua a obsahoval jeho plné doznání, neprozrazuje přitom místo pobytu. Prohlašoval, že skutečně z podnětu madame Beroldyové zasadil osudnou ránu. Zločin naplánovali spolu. Conneau, který věřil, že manžel s ním špatně zachází, a byl zaslepen vášnivou láskou k ní, láskou, o níž se domníval, že je opětována, připravil zločin a zasadil osudnou ránu, která měla zprostit milovanou ženu nenáviděných pout. Teď se poprvé dozvěděl o panu Hiram B. Trappovi a uvědomil si, že žena, kterou miloval, ho zradila! Chtěla být volná ne kvůli němu, ale aby se mohla provdat za bohatého Američana. Využila ho, aby si za ni páčil prsty, a on

teď v žárlivém vzteku obrátil a udal ji, prohlašuje, že ve všem jednal na její podnět.

A teď madame Beroldyová dokázala, že je pozoruhodnou ženou, jakou nepochybně byla. Bez váhání upustila od své dřívější obhajoby a doznala, že „Rusové“ byli pouhým výmyslem z její strany. Skutečným vrahem že je Georges Conneau. Zaslepen vášní dopustil se zločinu, přísahaje, že na ní vykoná strašnou pomstu, nebude-li mlčet. Poděšena jeho hrozbami, svolila – také z obavy, že by pravděpodobně byla obviněna ze spoluúčasti na zločinu, kdyby pověděla pravdu. Ale pevně odmítala obvinění, že by měla něco společného s vraždou svého manžela, a tvrdila, že Conneau ji dopisem obvinil z pomsty za to, že s vraždou nesouhlasila. Slavnostně přísahala, že s přípravou zločinu nemá nic společného, když se oné noci probudila, že uviděla Georgese Conneaua, jak stojí nad ní se zakrváceným nožem v ruce. To všechno byla věc velmi nejistá. Příběh madame Beroldyové byl těžko uvěřitelný. Její řeč k porotě byla však mistrovským kouskem. Slzy jí proudily po tváři, když mluvila o svém dítěti, o své ženské cti – o svém přání zachovat si kvůli dítěti neposkvrněnou pověst. Připustila, že může být považována za morálně odpovědnou za zločin, poněvadž Georges Conneau byl jejím milencem – ale před Bohem není vinna ničím jiným! Ví, že se dopustila velké chyby, když neudala Conneaua zákonu, ale prohlašovala zlomeným hlasem, takovou věc že by nemohla udělat žádná žena. Vždyť ho milovala! Mohla dopustit, aby byl poslán na gilotinu její vlastní rukou? Má velkou vinu, ale pokud jde o ten strašný zločin, který jí přisuzují, je nevinna.

Ať tomu bylo jakkoli, její výmluvnost a osobnost zvítězily. Madame Beroldyová uprostřed nepopsatelně vzrušující scény byla osvobozena.

Přes největší úsilí policie, Georges Conneau nebyl nikdy vypátrán. Pokud jde o madame Beroldyovou, nebylo o ní už nic slyšet. Vzala dítě a odjela z Paříže, aby začala nový život.

XVII

Pátráme dále

Vypsal jsem případ Beroldyových se všemi podrobnostmi. Samozřejmě všechny ty detaily se mi nevybavily v paměti, tak jak jsem je vylíčil. Nicméně jsem si připomněl případ dost přesně. Ve své době vzbudil velký zájem a anglické noviny o něm podrobně referovaly, takže nebylo z mé strany zapotřebí velkého úsilí, abych si vzpomněl na hlavní podrobnosti.

Na okamžik se mi v mém vzrušení zazdalo, že se celý případ vyjasnil. Připouštím, že se dám lehce strhnout vnějším zdáním, a Poirot si naříká na můj zvyk dělat ukvapené závěry, ale domnívám se, že v tomto případě jsem měl omluvu. Ohromilo mě, jak obdivuhodně tento objev potvrdil Poirotův názor.

„Poirote,“ řekl jsem, „gratuluju vám. Teď vidím všechno jasně.“

Poirot si s obvyklou pečlivostí zapálil jednu svou malou cigaretu. Pak se na mne podíval.

„A protože, mon ami, teď všechno jasně vidíte, co vy to vlastně vidíte?“

„Nu přece, že to byla madame Daubreuilová-Beroldyová – kdo zavraždil pana Renaulda. Podobnost obou případů to dokazuje nade všechny pochyby.“

„Vy se tedy domníváte, že madame Beroldyová byla osvobozena neprávem? Že ve skutečnosti ona věděla o přípravě vraždy svého manžela?“

Vyvalil jsem oči.

„Ovšem. Vy ne?“

Poirot přešel na konec místnosti, roztržitě narovnal židli a pak zamyšleně řekl:

„Ano, to jest mým míněním. Ale není u toho žádné ‚ovšem‘, příteli. Podle litery zákona jest madame Beroldyová nevinna.“

„Tamtou vraždou možná. Ale ne touhle.“

Poirot znovu usedl, pohlédl na mě a vypadal ještě zamyšlenější.

„Takže vy jste rozhodně toho názoru, Hastingsi, že madame Daubreuilová zavraždila monsieur Renaulda?“

„Ano.“

„Proč?“

Vystřelil na mě tu otázku tak neočekávaně, že jsem byl vyveden z konceptu.

„Proč?“ zakoktal jsem. „Proč? Nu, poněvadž –“ a zmlkl jsem.

Poirot na mě pokýval hlavou.

„Vidíte, a hned tu máte kámen úrazu. Proč by měla madame Daubreuilová (budu ji tak kvůli jasnosti nazývat) zavraždit monsieur Renaulda? Nemůžeme najít minimální pohnutky. Ona nemá z jeho smrti žádného užitku; ať my ji považujeme za milenku nebo vyděračku, vždycky ona ztrácí. Vy nemůžete mít

vraždu bez pohnutky. První zločin byl jiný – tam jsme měli bohatého milence, který čekal, až manžel natáhne bačkory.“

„Peníze nejsou jedinou pohnutkou k vraždě,“ namítl jsem.

„To jest pravda,“ přisvědčil klidně Poirot. „Jsou ještě dvě další, a crime passionnel jest jednou z nich. A pak jest tu třetí pohnutka, zcela řídká, vražda pro ideu, což ono znamená u vraha nějaký druh pomatenosti. K tomuto typu patří vražedná mánie nebo, náboženský fanatismus. Ty my zde můžeme vyloučit.“

„Ale co crime passionnel? Můžete vyloučit ten? Jestliže madame Daubreuilová byla Renauldovou milenkou, jestliže vytyčila, že jeho láska chladne nebo jestliže byla nějak probuzena její žárlivost, nemohla ho snad v záchvatu hněvu probodnout?“

Poirot zavrtěl hlavou.

„Jestliže – všimněte si, že říkám jestliže – byla madame Daubreuilová Renauldovou milenkou, neměl on čas na to, mít jí dost. Ať tak či onak vy se mýlíte v její povaze. Ona jest ženou, která dovede předstírat velké city. Ona jest skvělou herečkou. Díváme-li se my však nestranně, její život, on toto zdání vyvrací. Přihlédneme-li blíže, zjistíme, že byla ve svých pohnutkách a činech chladnokrevná a vypočítavá. Neosnovala manželovu vraždu proto, aby spojila svůj život s mladým milencem. Jejím cílem byl bohatý Američan, o němž pravděpodobně nestála, ani co by za nehet vešlo. Kdyby se ona dopustila zločinu, bylo by to vždy pro zisk. Tady žádného zisku nebylo. Kromě toho, jak vy si vysvětlíte kopání hrobu? To byla mužská práce.“

„Mohla mít spoluviníka,“ namítl jsem, neboť jsem nerad upouštěl od svého názoru.

„Přecházím k další námitce. Mluvil jste o podobnosti obou zločinů. V čem ona spočívá, příteli?“

Zůstal jsem na něho užasle hledět.

„Jakže, Poirote, vždyť jste o ní mluvil vy! Maskovaní muži, ‚tajemství‘, listiny!“

Poirot se trochu usmál.

„Vy nebudte tak rozhorlený, prosím vás. Já ničeho nepopírám. Podobnost obou příběhů ty dva nevyhnutelně spojuje. Uvažujte vy však o něčem velmi zvláštním. Tuto historku nám nevykládá madame Daubreuilová – kdyby ji vykládala ona, všechno by bylo jednoduché – ale madame Renauldová. Jest tedy spolčena s tou druhou?“

„Tomu nemohu uvěřit,“ řekl jsem zvolna. „Je-li s ní spolčena, pak je tou nejdokonalejší herečkou na světě.“

„Láry fáry!“ řekl Poirot netrpělivě. „Zase vy na to kráčíte s city a ne s logikou! Je-li nutno, aby zločinec byl dokonalým hercem, pak vy ji klidně za herečku považujte. Jest to však nutno? Nevěřím, že je paní Renauldová spolčena s madame Daubreuilovou, a to z více důvodů, z nichž některé já vám již jmenoval. Ostatní jsou samozřejmé. Když tedy tuto možnost vyloučíme, pak my se velmi blížíme pravdě, kterážto jest jako vždy velmi pozoruhodná a zajímavá.“

„Poirote,“ zvolal jsem, „co ještě víte?“

„Mon ami, musíte si udělat vlastních závěrů. Máte ‚přístup k faktům‘. Napněte vy své šedé buňky.

Uvažujte – ne jako Giraud – ale jako Hercule Poirot!“

„Jste si však jist?“

„Příteli, v mnoha ohledech jsem byl hlupákem. Ale konečně vidím jasně.“

„Víte všechno?“

„Zjistil jsem, co monsieur Renauld chtěl, abych zjistil.“

„A znáte vraha?“

„Znám jednoho vraha.“

„Co tím chcete říci?“

„My si poněkud nerozumíme. Zde není jeden zločin, ale dva. Ten první jsem rozřešil, tím druhým – eh bien, přiznám se, já nejsem si jist!“

„Ale Poirote, říkal jste, myslím, že muž v kůlně zemřel přirozenou smrtí?“

„Láry fáry!“ pronesl Poirot své oblíbené úsloví, jímž vyjadřoval netrpělivost. „Vy stále nepochopujete. Jest možno mít vraždu bez vraha, ale ke dvěma vraždám jest bezpodmínečně třeba dvou mrtvol.“

Jeho poznámka mi připadla tak nesmyslná, že jsem na něho pohlédl s jakousi obavou. Vypadal však zcela normálně. Náhle vstal a šel k oknu.

„Tady jest,“ poznamenal.

„Kdo?“

„Monsieur Jack Renauld. Poslal jsem mu do vily lístek se vzkazem, aby sem přišel.“

To dalo mým myšlenkám jiný směr a otázel jsem se Poirota, zda ví, že Jack Renauld byl oné noci, kdy se

stala vražda, v Merlinville. Doufal jsem, že svého malého Istivého přítele přistihnu při tom, že o tom nic neví, ale byl jako obvykle vševědoucí. On se rovněž zeptal na nádraží.

„A tento nápad jsme patrně neměli sami, Hastingsi. Ten výtečník Giraud se také pravděpodobně ptal.“

„Nemyslíte přece –“ řekl jsem a zarazil jsem se. „Ach ne, to by bylo příliš hrozné.“

Poirot se na mne tázavě podíval, ale já víc neřekl. Právě mě napadlo, ačkoliv tu bylo sedm žen přímo a nepřímo spjatých s případem – paní Renauldová, madame Daubreuilová a její dcera, tajemná návštěvnice a tři služebné – že tu byl s výjimkou starého Augusta, s kterým se dalo těžko počítat, jediný muž – Jack Renauld. A hrob musel vykopat muž.

Neměl jsem čas rozvinout dál hrozné pomyšlení, které mě napadlo, neboť do pokoje byl uveden Jack Renauld.

Poirot ho přivítal jako při obchodním jednání.

„Posaďte se, monsieur. Nesmírně nerad vás obtěžuji, ale snad vy pochopujete, že prostředí ve vile, ono mi není příliš příjemné. Já a monsieur Giraud se názorově ve všem rozcházíme. Přílišnou zdvořilostí on mě nezahrnuje, a vy pochopujete, že já nemíním dovolit, aby on těžil z toho, co já objevím.“

„Ovšem, monsieur Poirote,“ řekl mladík. „Ten člověk je sprostý hrubián, a já bych měl jen radost, kdyby na něj někdo vyzrál.“

„Takže vás mohu požádat o malou laskavost?“

„Zajisté.“

„Požádám vás, abyste šel na nádraží a zajel vlakem o stanici dál, do Abbalacu. Zeptejte se v úschovně zavazadel, zda tam tu noc, co se stala vražda, dva cizinci neuložili kufřík. Jest to malé nádraží a jistě se na to upamatuji. Uděláte vy to?“

„Ovšemže ano,“ řekl mladík, zmatený, ale ochotný vykonat uložený úkol.

„Pochopujete, já a můj přítel máme práci jinde,“ vysvětlil Poirot. „Za čtvrt hodiny tu vlak bude a já vás prosím, abyste se nevracel do vily, poněvadž si nepřeji, aby Giraud o vaší cestě něco tušil.“

„Dobře, půjdu přímo na nádraží.“

Vstal, ale Poirotův hlas ho zastavil:

„Okamžik, monsieur Renaulde, jest tu ještě jedna maličkost, která mi není jasná. Proč vy jste se dnes dopoledne monsieur Hautetovi nezmínil, že jste byl v noci, kdy se stala vražda, v Merlinville?“

Jack Renauld zrudl v obličeji. S námahou se ovládl.

„Vy jste se zmýlil. Byl jsem v Cherbourgu, jak jsem dnes dopoledne řekl vyšetřujícímu soudci,“

Poirot se na něj podíval a oči se mu zúžily jako kocourovi a zeleně zaskvítily.

„Pak jsem se tedy dopustil zvláštního omylu – a nádražní zaměstnanci rovněž. Říkají, že jste přijel vlakem v 11.40.“

Okamžik Jack Renauld váhal, pak se odhodlal a řekl:

„A i kdybych tu byl, co na tom? Přece mě nechcete vinit z účasti na otcově vraždě?“ zeptal se z vysoka a pohodil hlavou.

„Chtěl bych, abyste vy mi vysvětlil, jaký důvod vás sem přivedl.“

„To je zcela jednoduché. Přijel jsem za svou snoubenkou, mademoiselle Daubreuilovou. Měl jsem před sebou dlouhou cestu a nevěděl jsem, kdy se vrátím. Chtěl jsem ji ještě vidět, než odjedu, abych ji ujistil o své věrné lásce.“

„A viděl jste ji?“ Poirotovy oči se ani na okamžik nespustily z mladíkovy tváře.

Trvalo dosti dlouho, než Renauld odpověděl. Pak řekl:

„Ano.“

„A pak?“

„Zjistil jsem, že jsem zmeškal poslední vlak. Šel jsem pěšky do St. Beauvais, kde jsem zburcoval garážmistra a sehnal auto, které mě dovezlo zpátky do Cherbourgu.“

„Do St. Beauvais? To jest patnáct kilometrů. To jest dlouhá cesta, monsieur Renaulde.“

„Já – já měl chuť se projít.“

Poirot sklonil hlavu na znamení, že vysvětlení přijímá. Jack Renauld popadl klobouk a hůl a odešel. Poirot bleskurychle vyskočil.

„Rychle, Hastingsi. Půjdeme za ním.“

V opatrné vzdálenosti jsme sledovali našeho muže ulicemi Merlinville. Když však Poirot uviděl, že zahýbá k nádraží, zastavil se.

„Všechno v pořádku. Chytil se na udici. Pojede do Abbalacu a bude se vyptávat na neexistující zavazadlo, které tu zanechali neexistující cizinci. Ano, mon ami, všechno to byl můj malý výmysl.“

„Chtěl jste ho mít z cesty!“ zvolal jsem.

„Vy jste převelice bystrozraký, Hastingsi! A teď, prosím, půjdeme do vily Genevi? ve.“

XVIII

Giraud jedná

Když jsme přišli k vile, Poirot zamířil ke kůlně, kde byla objevena druhá mrtvola. Nevešel však dovnitř, ale zastavil se u lavičky, která, jak jsem se už zmínil, stála asi tři metry dál. Chvilku ji pozoroval a pak opatrně od ní přešel k živému plotu, který vyznačoval hranici mezi vilou Genevi? ve a vilou Marguerite. Pak kráčel zase zpátky a pokyvoval přitom hlavou. Načež se znovu vrátil k plotu a rozhrnul rukama keře.

„S trochou štěstí,“ poznamenal ke mně přes rameno, „může být mademoiselle Marta v zahradě. Já s ní chci mluvit a rozmluva zde by mi byla milejší než formální návštěva ve vile Marguerite. Ach, jest to dobré, tady ona jest. Haló, mademoiselle! Haló! Un moment, s'il vous plaît.“

Připojil jsem se k němu, právě když Marta Daubreuilová, trochu vylekaná, přiběhla na jeho zavolání k plotu.

„Na slovíčko, mademoiselle, jestli vy dovolíte?“

„Ovšem, monsieur Poirote.“

Souhlasila, ale oči měla ustrašené a poděšené.

„Mademoiselle, pamatujete vy si, jak jste za mnou vyběhla ten den, kdy já k vám přišel do domu s panem soudcem? Ptala jste se mě, zda jest na někoho podezření.“

„A vy jste mi řekl o těch dvou mužích z Chile.“ Hlas zněl trochu udýchaně a levá ruka se přitiskla k prsům.

„Chcete se mě na to zeptat znovu, mademoiselle?“

„Co tím myslíte?“

„Tohle. Kdybyste vy se mě zeptala znovu, dal bych vám jinou odpověď. Někdo jest v podezření – ale není to žádný Chilan.“

„Kdo?“ Otázka zazněla z jejích úst sotva slyšitelně.

„Monsieur Jack Renauld.“

„Cože?“ vykřikla. „Jack? To není možné, Kdo se odvažuje ho podezřívát?“

„Giraud.“

„Giraud!“ Dívčina tvář byla popelavá. „Bojím se toho člověka. Je krutý. On..., on...“ Odmlčela se. V její tváři se objevovala odvaha a odhodlání, V tu chvíli jsem si uvědomil, že dovede bojovat. Poirot ji rovněž bedlivě pozoroval.

„Víte ovšem, že zde byl té noci, co se stala vražda?“

„Ano,“ odpověděla bezděčně, „řekl mi to.“

„Nebylo moudré pokoušet se tu věc zatajit,“ podotkl Poirot.

„Ano, ano,“ řekla netrpělivě. „Ale nemůžeme ztrácet čas litováním. Musíme najít něco, abychom ho zachránili. Je samozřejmě nevinný, ale to mu u takového člověka jako Giraud, který musí myslet na svou pověst, nepomůže. Musí někoho zatknout a ten někdo bude Jack.“

„Skutečnosti budou vypovídat proti němu,“ řekl Poirot. „Uvědomujete si to?“

Pohlédla mu zpřímá do očí.

„Nejsem malé dítě, monsieur. Dovedu být statečná a podívat se skutečnosti v tvář. Je nevinný a musíme ho zachránit.“

Mluvila s jakousi zoufalou energií, pak umkla a přemýšlela, až se mračila.

„Mademoiselle,“ řekl Poirot, který ji ostře pozoroval, „není tu ničeho, co nám zatajujete a co byste nám mohla povědět?“

Rozpačitě přikývla.

„Ano, je tu něco, ale nevím, zda tomu budete věřit – zdá se to tak nesmyslné.“

„Jen vy nám to povězte, mademoiselle.“

„Je to tohle. Monsieur Giraud pro mě poslal dodatečně, aby věděl, zda bych nepoznala toho muže tam.“

Ukázala hlavou ke kůlně. „Nemohla jsem ho poznat. Alespoň v té chvíli jsem ho nepoznala. Ale od té doby o tom přemýšlím...“

„Nu a?“

„Zdá se to tak podivné, a přece jsem si skoro jistá. Povím vám to. Ráno ten den, co byl monsieur Renauld zavražděn, jsem se procházela tady po zahradě, když jsem uslyšela hádající se mužské hlasy. Rozhrnula jsem keře a podívala se skrze ně. Jeden z mužů byl monsieur Renauld a druhý tulák, vypadal příšerně v těch špinavých hadrech. Chvillemi nařikal, chvillemi vyhrožoval. Vyrozuměla jsem, že chce peníze, ale v tu chvíli mě z domu zavolala mamán, a tak jsem musela jít. To je všechno, jenom – jsem si skoro jistá, že

ten tulák a ten mrtvý v kůlně jsou jedna a táž osoba.“

Poirot zvolal:

„Ale proč jste to neřekla, když se vás ptali, mademoiselle?“

„Protože nejdřív mi ta tvář připadala jen nejasně povědomá. Ten muž byl jinak oblečen a zřejmě měl v životě lepší společenské postavení.“

Z domu zavolal hlas.

„To je maman,“ zašeptala Marta. „Musím jít.“ A proklouzla mezi stromy.

„Pojďte,“ řekl Poirot, uchopil mě za paži a zamířil směrem k vile.

„Co si doopravdy myslíte?“ zeptal jsem se s trochou zvědavosti. „Bylo její vyprávění pravdivé, nebo si je vymyslela, aby od milence odvrátila podezření?“

„Jest to podivná historie,“ řekl Poirot, „ale já věřím, že jest naprosto pravdivá. Nevědomky nám mademoiselle Marta pověděla pravdu i v jiné věci – a náhodou ona usvědčila Jacka Renaulda ze lži. Všiml vy jste si jeho váhání, když já se ho zeptal, zda viděl Martu Daubreuilovou oné noci, kdy se stala vražda? On se odmlčel a pak řekl: ‚Ano.‘ Já podezíral ho, že lže. Proto já musel vidět mademoiselle Martu, dřív než on ji bude moci varovat. Tři slůvka mi poskytla informaci, kterou jsem chtěl. Když jsem se jí zeptal, zda ona ví, že Jack tu oné noci byl, ona odpověděla: ‚Pověděl mi to.‘ Nu, Hastingsi, co tu Jack Renauld onoho paměťhodného večera dělal a s kým on se setkal, když ne s mademoiselle Martou?“

„Přece, Poirote, nevěříte,“ zvolal jsem zděšeně, „že by takový hoch mohl zavraždit vlastního otce!“

„Mon ami,“ řekl Poirot. „Vy jste stále neuvěřitelně sentimentální! Já viděl matky, které kvůli pojištění zavraždily své děti! Potom už člověk může věřit všemu.“

„A pohnutka?“

„Samozřejmě peníze. Vzpomeňte si, že si Jack Renauld myslel, že mu po otcově smrti připadne polovina majetku.“

„Ale co ten tulák? Jak ten do toho zapadá?“

Poirot pokrčil rameny.

„Giraud by řekl, že jest to spoluviník – nějaký gangster, který pomohl mladému Renauldovi spáchat zločin a který pak byl příležitostně odklizen z cesty.“

„Ale co ten vlas kolem dýky? Ten ženský vlas?“

„Ach!“ řekl Poirot a široce se usmál. „To jest ten nejlepší Giraudův žertík. Podle něho to není vůbec ženský vlas. Vzpomeňte si, že dnešní mládenci nosí vlasy sčesané dozadu a mají je natřené brilantinou nebo krémem na vlasy, aby jim přiléhaly k hlavě. Některé vlasy mají tudíž značnou délku.“

„A vy tomu také věříte?“

„Ne,“ řekl Poirot se zvláštním úsměvem. „Neboť já vím, že jest to vlas ženy – a co více, které ženy!“

„Madame Daubreuilové,“ prohlásil jsem přesvědčeně.

„Možná,“ řekl Poirot a hleděl na mne posměšně. Ale já se tím nedal znepokojit.

„A co budeme dělat teď?“ zeptal jsem se, když jsme vešli do haly ve vile Genevi? ve.

„Rád bych prohledal věci monsieur Jacka Renaulda. Proto já ho musel na několik hodin dostat pryč.“ Pečlivě a metodicky otvíral Poirot každou zásuvku, prohlížel obsah a dával jej zpátky přesně na místo. Byla to práce obzvlášť nudná a nezajímavá. Poirot se prohrabával límci, pyžamy a ponožkami. Vrchlivý zvuk venku mě přitáhl k oknu. Hned do mě vjel život.

„Poirote!“ zvolal jsem. „Právě přijelo auto. Je v něm Giraud, Jack Renauld a dva četníci.“

„Sacré tonnerre!“ bručel Poirot. „Ten mizera Giraud, on nemohl počkat? Nebudu moci ty věci z poslední zásuvky dát patřičně na místo. Pospěšme my sobě.“

Bez okolků vysypal věci na zem, byly to hlavně kravaty a kapesníky. Najednou se s válečným křikem vrhl na malý čtvereček lepenky, zřejmě fotografii. Vstrčil ji do kapsy, naházal věci do zásuvky, popadl mě za paži a táhl mě ven z pokoje a dolů po schodech. V hale stál Giraud a pozoroval svého vězně.

„Dobré odpoledne, monsieur Giraude,“ řekl Poirot. „Copak to tu máme?“

Giraud natáhl hlavu k Jackovi.

„Pokoušel se o útěk, ale já byl na něho příliš rychlý. Je zatčen pro vraždu svého otce, monsieur Paula Renaulda.“

Poirot se hbitě otočil k mladíkovi, který se s tváří popelavě bledou opíral sklesle o dveře.

„Co tomu říkáte, jeune homme?“

Jack Renauld na něho nehybně zíral.

„Nic,“ řekl.

Užívám svých šedých buněk

Byl jsem ohromen. Až do poslední chvíle jsem nebyl schopen přimět se k tomu, abych věřil, že je Jack Renauld vinen. Očekával jsem zvučné prohlášení o jeho nevinosti, když se ho Poirot zeptal. Ale teď, když jsem ho pozoroval, jak tam stál, bílý a sklesle se opírající o zeď, a když jsem slyšel z jeho rtů splynout přiznání, které ho odsuzovalo, nemohl jsem už déle pochybovat.

Poirot se však obrátil k Giraudovi.

„Jaké máte důvody k jeho zatčení?“

„Očekáváte, že vám je povím?“

„Ano, už z pouhé zdvořilosti.“

Giraud se na něho nerozhodně podíval. Zmítal se mezi přáním hrubě odmítnout a radostí z vítězství nad protivníkem.

„Myslíte si asi, že jsem udělal chybu, co?“ řekl posměšně.

„To by mě nepřekvapilo,“ odpověděl Poirot se špetkou zlomyslnosti.

Giraudova tvář se zbarvila temnější červení.

„Eh bien, tak sem pojďte. Posuďte sám.“

Otevřel prudce dveře, do salónu a my vešli dovnitř a zanechali Jacka Renaulda na starosti dvěma zbylým mužům.

„A teď, monsieur Poirote,“ řekl Giraud, který položil klobouk na stůl a mluvil s největší jízlivostí. „Udělám vám malou přednášku o detektivní práci. Ukážu vám, jak moderně pracujeme my mladí.“

„Bien!“ řekl Poirot a chystal se poslouchat. „A já vám ukážu, jak obdivuhodně dovede poslouchat stará garda.“ Opřel se dozadu, zavřel oči, pak je na okamžik otevřel, aby řekl: „Nebojte se, že budu spát. Budu vás sledovat co nejpozorněji.“

„Samozřejmě,“ řekl Giraud, „že jsem rychle prokoukl tu chilskou komedii. Byli v tom dva muži – ale nebyli to tajemní cizinci! To všechno byla zástěrka.“

„Až dosud váš výklad velmi schvaluji, milý Giraud,“ mumlal Poirot. „Zvláště když vezmeme v úvahu ten jejich mazaný trik se zápalkou a špačkem cigarety.“

Giraud zuřil, ale pokračoval.

„S případem musel být spojen nějaký muž, aby vykopal hrob. Nemáme tu muže, který v současné chvíli zločinem získává, ale máme tu muže, který si myslil, že jím získá. Slyšel jsem o hádce Jacka Renaulda s otcem a o výhrůžkách, kterých použil. Pohnutka byla zjištěna. A teď co se týče způsobu provedení. Jack Renauld byl té noci v Merlinville. Zatajil tu skutečnost – což změnilo podezření v jistotu. Pak jsme našli druhou oběť – probodnutou touž dýkou, Víme, kdy byla ta dýka ukradena. Kapitán Hastings zde může dobu určit. Jack Renauld, příjezdějící z Cherbourgu, byl jedinou osobou, která ji mohla vzít. Všechny ostatní členy domácnosti jsem prověřil.“

Poirot ho přerušil.

„Vy se mýlíte. Jest tu ještě jedna osoba, která mohla dýku vzít.“

„Narážíte na monsieur Stonora? Přijel k přednímu vchodu autem, které ho přivezlo přímo z Calais. Ach, věřte mi, prozkoumal jsem všechno. Monsieur Jack Renauld přijel vlakem. Mezi jeho příjezdem a okamžikem, kdy vešel do domu, uplynula hodina. Nepochybně uviděl, jak kapitán Hastings a jeho společníci odcházejí z kůlny, vloudil se sám dovnitř, vzal dýku, probodl svého spoluvíníka v kůlně...“

„Který byl už mrtev!“

Giraud pokrčil rameny.

„Možná že to nezapomínal. Mohl myslet, že spí. Patrně měli schůzku. Rozhodně věděl, že tato druhá zdánlivá vražda případ velmi zkomplikuje. To se také stalo.“

„Monsieur Girauda to však neoklamalo,“ zamumlal Poirot.

„Vy se mi vysmíváte! Ale podám vám poslední nezvratný důkaz. Vyprávění madame Renauldové bylo lživé – od začátku až do konce. Věříme, že madame Renauldová svého manžela milovala – a přece lhala, aby kryla jeho vrahu. Kvůli komu žena lže? Někdy kvůli sobě, obvykle kvůli muži, kterého miluje, vždycky kvůli dítěti. To je poslední, nezvratný důkaz. Ten nemůžete pominout.“

Giraud se odmlčel, celý červený a vítězoslavný. Poirot na něho upřeně hleděl.

„To je můj případ,“ řekl Giraud. „Máte k tomu co říci?“

„Jenom to, že jste opomenul vzít v úvahu jednu věc.“

„A to je?“

„Jack Renauld byl pravděpodobně obeznámen s úpravami golfového hřiště. Věděl, že mrtvola bude objevena téměř ihned, když začali kopat jámu.“

Giraud se hlasitě rozesmál.

„Ale to je pitomost, co tu povídáte! On chtěl, aby se mrtvola našla! Dokud se nenašla, nemohl mluvit o smrti a nebyl by se mohl ujmout dědictví.“

Uviděl jsem rychlý zelený záblesk v Poirotových očích, když vstával.

„Pak ale proč mrtvolu zahrabávat?“ zeptal se velmi mírně. „Uvažujte, Giraude. Jestliže měla být mrtvola bezodkladně nalezena, jak vyžadoval prospěch Jacka Renaulda, nač potom vůbec kopat hrob?“ Giraud neodpověděl. Otázka ho zastihla nepřipravena. Pokrčil rameny, jako by chtěl naznačit, že na tom nesejde.

Poirot vykročil ke dveřím. Já za ním.

„Jest tu ještě další věc, kterou vy jste opomněl vzít v úvahu,“ řekl přes rameno.

„Co je to?“

„Ten kousek potrubí,“ řekl Poirot a odešel z místnosti.

Jack Renauld stál dosud v hale s bílou němou tvář, prudce však vzhlédl, když jsme vyšli ze salónu. V téže chvíli zazněly na schodech kroky. Paní Renauldová scházela dolů. Při pohledu na syna stojícího mezi dvěma pochopy zákona zůstala stát jako zkamenělá.

„Jacku,“ vykoktala. „Jacku, co to znamená?“

Vzhlédl k ní s nehybnou tvář.

„Zatkli mě, matko.“

„Cože?“

Pronikavě vykřikla, zavravorala a padla těžce k zemi, dřív než k ní někdo mohl přiskočit. Poirot a já jsme k ní běželi a zvedli ji. V minutě se Poirot zase narovnal.

„Poranila se vážně na hlavě o hranu schodu. Myslím, že on to bude také slabý otřes mozku. Jestliže Giraud po ní bude chtít výpověď, bude muset počkat. Pravděpodobně bude ona nejméně týden v bezvědomí.“

Denise a Françoise běžely k své paní a Poirot, ponechávaje ji v jejích péči, vyšel z domu. Kráčet s hlavou sklopenou a v zamyšlení upíral zamračené oči k zemi. Chvilí jsem byl zticha, ale nakonec jsem se odvážil otázky:

„Domníváte se, že přes všechno zdání svědčící o opaku nemusí být Jack Renauld vinen?“

Poirot hned neodpověděl, ale po delší chvíli vážně řekl:

„Já nevím, Hastingsi. Malá naděje, ona tu jest. Giraud se samozřejmě ve všem mýlí – on se mýlí od začátku do konce. Je-li Jack Renauld vinen, pak jest vinen nikoli z důvodů, které uvádí Giraud, ale přes jeho důvody. A nejvážnější obvinění proti němu, ono jest známo pouze mně.“

„Co je to?“ zeptal jsem se. Jeho slova na mě hluboce zapůsobila.

„Kdyby vy jste chtěl používat svých šedých buněk a vidět celý případ tak jasně jako já, pak byste to také zpozoroval, příteli.“

Poirotovy odpovědi tohoto druhu mně vždycky šly na nervy. Nečekal, až něco řeknu, a mluvil dál:

„Pojďme touhle cestou k moři. Posadíme se na tamhleten kopeček, odkud jest vidět na celou pláž, a probereme si celý případ znovu. Dozvíte se všechno, co vím já, ale byl bych raději, kdybyste se dobral pravdy úsilím vlastním, a ne abych já vás vodil za ručičku.“

Usadili jsme se na travnatém kopečku, jak Poirot navrhl, a dívali se na moře.

„Myslete, příteli,“ řekl Poirotův hlas povzbudivě. „Uspořádejte vy své myšlenky. Buďte metodický. Vezměte vy to po pořádku. V tom jest tajemství úspěchu.“

Snažil jsem se ho poslechnout a prošel jsem v duchu od začátku všechny podrobnosti případu. Náhle jsem nadskočil, jak mě oslnil nápad, který mi právě projel hlavou. Celý rozechvělý jsem budoval svou hypotézu.

„Jak já vidím, něco vás napadlo, mon ami! Výborně. Dostáváme se kupředu.“

Napřímil jsem se a zapálil si dýmku.

„Poirote,“ řekl jsem, „zdá se, že jsme byli podivuhodně nedbalí. Říkám my, ačkoliv já, by bylo, myslím, více na místě. Musíte však platit za své umíněné tajnůstkářství. Tak tedy říkám znovu, že jsme byli podivuhodně nedbalí. Na někoho jsme zapomněli.“

„A na kohopak?“ otázal se Poirot a v očích mu zablesklo.

„Na Georgese Conneau!“

XX

Překvapující prohlášení

V příštím okamžiku mě Poirot vřele políbil na tvář.

„Enfin! Přišel jste na to. A docela sám. To jest báječné! Jen uvažujte dál. Máte pravdu. Rozhodně my pochybili, když jsme zapomněli na Georgese Conneaua!“

Byl jsem tak polichocen pochvalou svého malého přítele, že jsem mohl stěží pokračovat. Ale nakonec jsem sebral myšlenky a uvažoval dál.

„Georges Conneau zmizel před dvaceti lety, nemáme však žádný důvod se domnívat, že je mrtev.“

„Správně.“

„Nebo že byl až donedávna naživu.“

„De mieux en mieux!“

„Budeme tedy mít za to,“ pokračoval jsem s rostoucím nadšením, „že na něho přišly zlé časy. Že se stal zločincem, lupičem, tulákem – co chcete. Náhodou přijde do Merlinville. Tady najde ženu, kterou nikdy nepřestal milovat.“

„Ale, ale! Jen ne sentimentality,“ varoval Poirot.

„Koho člověk nenávidí, toho i miluje,“ citoval jsem správně či nesprávně. „V každém případě ji najde tady, kde žije pod nějakým přijatým jménem. Má však nového milence, Angličana Renaulda. Georges Conneau, v němž vyvstanou vzpomínky na staré křivdy, se s tímhle Renauldem pohádá. Číhá na něho, když Renauld přichází navštívit svou milenkou, a bodne ho do zad. Pak zděšen tím, co učinil, začne kopat hrob. Domýšlím se, že madame Daubreuilová vyjde asi ven hledat milence. Mezi ní a Conneauem dojde k strašné scéně. On ji zaveče do kůlny a tam v náhlém epileptickém záchvatu padne k zemi. Teď předpokládáme, že se objeví Jack Renauld. Madame Daubreuilová mu všechno poví, poukáže na strašné následky pro svou dceru, kdyby byl oživen skandál z minulosti. Vrah jeho otce je mrtev – ať se pokusí společně všechno ututlat. Jack Renauld souhlasí – jde domů, promluví s matkou a získá ji pro své stanovisko. Poučena příběhem, který Jackovi pověděla madame Daubreuilová, nechá si paní Renauldová dát roubík a nechá se svázat. No tak, Poirote, co si o tom myslíte?“ Zaklonil jsem se dozadu, zardělý pýchou nad zdařilou rekonstrukcí.

Poirot se na mne zamyšleně podíval.

„Myslím, že byste měl psát pro film, mon ami,“ poznamenal nakonec.

„Chcete říci...“

„Že by z toho byl dobrý film, z příběhu, který jste mi tu vyprávěl – ale v ničem se on nepodobá obyčejnému životu.“

„Připouštím, že jsem nešel do všech detailů, ale...“

„Vy jste šel mnohem dál – vy jste je báječně ignoroval. A co způsob oblečení obou těch mužů? Myslíte vy si, když Conneau svou oběť probodl, že si pak vzal její šaty a oblékl si je a znovu zapíchl dýku do rány?“

„Nechápu, co na tom záleží,“ namítl jsem dosti podrážděně. „Mohl šaty a peníze dostat ten den o něco dříve pohrůžkami od madame Daubreuilové.“

„Pohrůžkami – co? Vy tuhle domněnku myslíte vážně?“

„Ovšem. Mohl vyhrožovat, že Renauldovým prozradí, kdo ona je, což by pravděpodobně zmařilo všechny naděje na sňatek její dcery.“

„Vy se mýlíte, Hastingsi. Nemohl ji vydírat, protože ona ho měla v hrsti. Připomeňte vy si, že Georges Conneau jest dosud hledán pro vraždu. Jedno její slovo, a hrozí mu gilotina.“

Nezbývalo mi než dost neochotně připustit pravdu té věci.

„Vaše teorie,“ otázal jsem se kysele, „je nepochybně správná do všech detailů?“

„Mou teorií jest pravda,“ řekl klidně Poirot. „A pravda, ta jest nezbytně správná. Vy jste ve své teorii udělal základní chybu. Vy jste se dal zavést svou fantazií, půlnočními dostaveníčky a vášnivými milostnými výjevy. Při vyšetřování zločinu my se však musíme opírat o obyčejnou skutečnost. Mám vám já vyložit své metody?“

„Ó prosím, jen mi je vyložte!“

Poirot se narovnal a spustil, mávaje při tom důrazně ukazováčkem, aby podtrhl své zásady:

„Já začnu, jako jste začal vy, základním faktem, to jest Georgesem Conneauem. Příběh o Rusech vyprávěný madame Beroldyovou před soudem byl, jak ona nakonec sama doznala, výmyslem. Jestliže ona o chystaném zločinu nevěděla, byl on přece jen spáchán kvůli ní a jen kvůli ní, jak sama vypověděla. Jestliže však na druhé straně nevinou nebyla, mohla jej zosnovat buď ona, nebo Georges Conneau. Nuže, v tomto případě, který my vyšetřujeme, setkáváme se s touž historkou. Jak jsem já vám již zdůraznil, fakta činí domněnku, že k zločinu dala podnět madame Daubreuilová, velmi nepravděpodobnou. Takže my se obracíme k domněnce druhé, že ta historka vyšla z hlavy – Georgese Conneaua. Velmi dobře. Georges Conneau, on tudíž osnoval zločin s paní Renauldovou jako spoluviníci.“

Na ni padá plné světlo a za ní se skrývá postava ve stínu, jejíž nynější jméno jest nám neznámo. Projděmež my teď Renauldův případ od počátku a zapišme každý významný bod podle časového pořádku. Máte zápisník a tužku? Dobrá. Tak který bod máme zaznamenat jako první?“

„Dopis, který jste dostal?“

„Z něho my jsme se poprvé o věci dozvěděli, ale to není vlastní začátek případu. Řekl bych, že prvním bodem, který měl význam, jest změna, jaká se stala s monsieurem Renauldem krátce po příchodu do Merlinville a kterou ono dosvědčuje několik svědků. Musíme rovněž vzít v úvahu jeho přátelství s madame Daubreuilovou a velké částky peněz jí poukazované. Odtud můžeme přímo přejít k 23. květnu.“

Poirot se odmlčel, odkašlal si a pokynul mi, abych napsal:

„23. květen. Monsieur Renauld se pohádá se synem kvůli tomu, že se tento chce oženit s Martou Daubreuilovou. Syn odjede do Paříže.“

24. květen. Monsieur Renauld změní poslední vůli a ponechá veškeré jmění v rukou své ženy.

7. června. Hádka s tulákem v zahradě, jejímž svědkem jest Marta Daubreuilová.

Dopis napsaný monsieur Herculu Poirotovi žádající o pomoc.

Telegram zaslaný monsieur Jacku Renauldovi příkazující mu pokračovat v cestě lodí Anzou do Buenos Aires.

Šofér Masters poslán na dovolenou.

Téhož večera návštěva dámy. Jeho slova, když ji vyprovází ke dveřím, zní: „Ano, ano – ale proboha teď jděte...“

Poirot udělal přestávku.

„Nuže, Hastingsi, proberte vy jedno po druhém tato fakta, pečlivě uvažujte o každém zvlášť a ve vztahu k celku a podívejte vy se, zda neuvidíte záležitost v jiném světle.“

Svědomitě jsem se snažil udělat to, co mi řekl. Za chvíli jsem dost váhavě prohlásil:

„Pokud jde o první body, problém je v tom, zda se rozhodneme pro teorii vydírání nebo milostného vzplanutí k této ženě.“

„Rozhodně pro vydírání. Slyšel jste, co Stonor řekl o jeho povaze a zvycích.“

„Paní Renauldová jeho názor nepotvrdila,“ namítl jsem.

„Už jsme se přesvědčili, že svědectví madame Renauldové není nijak spolehlivé. Musíme v tomto bodě důvěřovat Stonorovi.“

„Jestliže Renauld měl milostnou pletku se ženou jménem Bella, nezdá se přece jen nijak nepravděpodobné, že měl jinou s madame Daubreuilovou.“

„Nijak nepravděpodobné, to připouštím, Hastingsi. Měl však on s ní pletku?“

„Vždyť je tu ten dopis, Poirote. Zapomínáte na dopis.“

„Ne, já na něho nezapomínám. Ale co ono vás přivádí k myšlence, že ten dopis byl psán monsieur Renauldovi?“

„Cože, vždyť byl přece nalezen v jeho kapse, a... a...“

„A to jest všel!“ vskočil mi do řeči Poirot. „Nebylo uvedeno žádné jméno, které by ukazovalo, komu byl dopis určen. My se domnívali, že mrtvému, protože byl v kapse jeho svrchníku. Nuže, mon ami, něco na tom svrchníku mě zarazilo, něco nezvyklého. Změřil jsem ho a poznamenal, že nosil velmi dlouhý svrchník. Ta poznámka vás vybízela k zamyšlení.“

„Myslel jsem, že to říkáte, jen abyste něco řekl,“ přiznal jsem.

„Ach, quelle id? e! Později jste se díval, jak já měřím svrchník monsieur Jacka Renaulda. Eh bien, monsieur Jack Renauld, on nosí svrchník velmi krátký. Spojte vy tyto dvě skutečnosti s třetí, totiž s tím, že monsieur Jack Renauld vyrazil kvapně z domu, aby odjel do Paříže, a povězte vy mi, co vám to říká!“

„Rozumím,“ řekl jsem pomalu, jak mi došel smysl Poirotových poznámek. „Ten dopis byl psán Jacku Renauldovi – ne jeho otci. Ve spěchu a rozčilení popadl nesprávný svrchník.“

Poirot přikývl.

„Précisément! Můžeme se k tomuto bodu vrátit později. Pro tuto chvíli spokojme my se tím, že dopis nemá nic společného s monsieur Renauldem otcem, a přejdeme k další události podle časového pořadí.“

„23. květen.“ Četl jsem. „Monsieur Renauld se pohádá se synem kvůli tomu, že se tento chce oženit s Martou Daubreuilovou. Syn odjíždí do Paříže.“ Nepřipadá mi, že by tady něco stálo za povšimnutí, a změna poslední vůle následujícího dne se zdá dost prostá. Byla přímým důsledkem hádky.“

„Shodujeme se, mon ami – alespoň pokud jde o příčinu. Ale jaký pravý důvod se skrývá za tímto jednáním monsieur Renaulda?“

Překvapením jsem otvíral oči.

„Hněv na syna, samozřejmě.“

„A přesto mu psal do Paříže láskyplných dopisů.“

„To říká Jack Renauld, ale nemůže je předložit.“

„Dobrá, jděme dál.“

„Teď přicházíme ke dni tragédie. Dopolední události jste sestavil v určitém pořádku. Máte pro to nějaké důvody?“

„Já zjistil, že dopis mi byl poslán v touž dobu jako telegram. Krátce potom bylo Mastersovi sděleno, že si může vzít volno. Podle mého mínění se hádka s tulákem udala před těmito událostmi.“

„Nechápu, jak to můžete tak určitě tvrdit, aniž jste znovu vyslechl slečnu Daubreuilovou.“

„Toho není třeba. Já jsem tím jist. A když to nechápete, nechápete nic, Hastingsi.“

Na okamžik jsem se na něj zadíval.

„Ovšem. Jsem to hlupák. Jestliže ten tulák byl Georges Conneau, pak to bylo po bouřlivé rozmluvě s ním, kdy monsieur Renauld dostal strach z nebezpečí. Poslal pryč šoféra Masterse, kterého podezíral, že je podplacen, zatelegrafoval synovi a napsal pro vás.“

Po Poirotových rtech se mihl slabý úsměv.

„Nezdá se vám ono divné, že v dopise použil precizně týchž výrazů jako později madame Renauldová ve své výpovědi? Jestliže zmínka o Santiagu byla zástěrkou, proč by Renauld o něm mluvil, a – co víc – proč by tam posílal syna?“

„To je záhada, připouštím, ale snad najdeme nějaké vysvětlení později. Teď přicházíme k večeru a k návštěvě tajemné dámy. Přiznávám, že si s tím nijak nevím rady, ledaže by to skutečně byla madame Daubreuilová, jak Francoise tvrdila.“

Poirot zavrtěl hlavou.

„Příteli, příteli, kam jste vy dal rozum? Vzpomeňte vy si na ten útržek šeku a na to, že jméno Bella Duveenová bylo Stonorovi nějak známo, a tak bychom, myslím, měli považovat za jisté, že Bella Duveenová jest celé jméno Jackovy neznámé pisatelky a že té noci přišla do vily Genevi? ve ona. Zda měla v úmyslu navštívit Jacka nebo hned na začátku mínila obrátit se na jeho otce, toho my nemůžeme vědět, můžeme však, myslím, předpokládat, že ono se stalo to druhé. Ona předložila svůj nárok na Jacka, pravděpodobně ukázala dopisy, které jí on napsal, a otec se pokusil je od ní odkoupit a vypsál šek. Ten ona rozhořčeně roztrhla. Slova jejího dopisu jsou slovy ženy upřímně zamilované a pravděpodobně se jí hluboce dotklo, že ony jí byly nabídnuty peníze. Nakonec se jí on zbavil a slova, jichž při tom použil, jsou významná.“

„Ano, ano – ale proboha teď jděte,“ opakoval jsem. „Zdají se mi jen trochu prudká.“

„To jest dosti. Byl jako na trní, aby dívka odešla. Proč? Nejen proto, že rozmluva byla nepříjemná. Ne, šlo mu o čas, který ubíhal, a čas, on byl z nějakého důvodu drahocenný.“

„Proč by měl být drahocenný?“ zeptal jsem se udiven.

„Tuto otázku my si klademe. Proč by měl být drahocenný? Ale později jest tu ta věc s náramkovými hodinkami – která nám znovu ukazuje, že čas, on hraje v zločinu velmi důležitou úlohu. My se teď blížíme ke skutečné tragédii. V půl jedenácté Bella odchází a podle náramkových hodinek víme, že zločin, on byl spáchán nebo alespoň narežírován před dvanáctou hodinou. My probrali všechny události předcházející vraždě, nezařazena zůstává pouze jediná. Podle lékařova svědectví tulák byl alespoň čtyřicet osm hodin mrtev, než byl nalezen – a možná i dalších dvacet čtyři hodin. Nuže, bez pomoci jiných faktů než těch, o nichž my mluvili, já tvrdím, že smrt nastala ráno 7. června.“

Zůstal jsem na něho užasle hledět.

„Ale jak to? Proč? Jak to můžete vědět?“

„Proboha jenom takto může být sled událostí logicky vysvětlen. Mon ami, já vás vedl krok za krokem.“

„Nevidíte vy, co bije do očí?“

„Milý Poirote, já na tom nic bijícího do očí nevidím. Myslel jsem, že předtím začínám vidět, ale teď mám beznadějně temno. Proboha, pokračujte a povězte mi, kdo zabil pana Renaulda.“

„To jest právě to, čím si nejsem dosud jist.“

„Ale vždyť jste řekl, že to bije do očí!“

„My mluvíme každý o něčem jiném, příteli. Pamatujte si, že vyšetřujeme případy dva – pro něž, jak já vám výslovně pravil, máme také dvě mrtvoly. No tak, no tak, ne vous impatientez pas! Já všechno vysvětlím. My započneme psychologií. My nacházíme tři body, v nichž monsieur Renauld projevuje patrnou změnu v názorech a v jednání – tedy tři psychologické body. K první, změně ono dojde hned po příchodu do Merlinville, k druhé po hádce se synem kvůli jisté věci, k třetí dopoledne 7. června. A teď ony tři příčiny. Změnu číslo 1 můžeme my přičíst setkání s madame Daubreuilovou. Změna číslo 2 jest s ní spojena nepřímo, neboť se týká manželství mezi Renauldovým synem a její dcerou. Příčina změny číslo 3 jest

nám však skryta. My si ji musíme dedukovat. A teď, mon ami, dovolte mi, abych já vám položil otázku: Kdo, myslíte, že ten zločin zosnoval?"

„Georges Conneau,“ řekl jsem nejistě a hleděl napjatě na Poirota.

„Správně. Nuže, Giraud, on vyslovil zásadu, že žena lže, aby zachránila sebe, muže, kterého miluje, a své dítě. Protože my jsme přesvědčeni, že tu lež jí nařídil Georges Conneau, a protože Georges Conneau není Jack Renauld, vyplývá z toho, že třetí případ odpadá. A přičítáme-li my dále zločin Georges Conneauovi, pak odpadá rovněž první. Takže jsme nuceni akceptovat druhý, že madame Renauldová lhala kvůli muži, kterého milovala – nebo jinými slovy kvůli Georges Conneauovi. Souhlasíte vy s tím?"

„Ano,“ připustil jsem. „Zdá se to dost logické.“

„Bien! Madame Renauldová, ona miluje Georgese Conneaua. Kdo jest tedy Georges Conneau?"

„Tulák.“

„Máme my nějaký důkaz, který by ukazoval, že madame Renauldová milovala tuláka?"

„Ne, ale..."

„Tedy dobrá. Nedržte vy se teorií, které přestávají mít oporu ve faktech. Ptejte se raději sám sebe, koho madame Renauldová milovala.“

Zavrtěl jsem rozpačitě hlavou.

„Mais oui, víte to velmi dobře. Koho madame Renauldová tak vroucně milovala, že ona padla v mdlobách k zemi, když spatřila jeho mrtvolu?"

Vyvalil jsem ohromeně oči.

„Svého manžela?" vydechl jsem.

Poirot přikývl.

„Svého manžela – nebo Georgese Conneaua, jak ho chcete nazývat.“

Vzpamatoval jsem se.

„Ale to je nemožné.“

„Jak to ‚nemožné‘? Což jsme se právě neshodli na tom, že madame Daubreuilová mohla vydírat Georgese Conneaua?"

„Ano, ale..."

„A cožpak ona monsieur Renaulda velmi účinně nevydírala?"

„To se tedy shoduje, ale..."

„A není pravda, že my nic nevíme o mládí a vychování monsieur Renaulda? Že on se najednou objeví na světě jako francouzský Kanadčan právě před dvaceti lety?"

„Všecko je to tak,“ řekl jsem už jistěji, „ale zdá se mi, že přehlídíte jeden význačný bod.“

„A ten jest, příteli?"

„Vždyť jsme přece připustili, že Georges zločin zosnoval. To nás přivádí k směšnému zjištění, že zosnoval svou vlastní vraždu.“

„Eh bien, mon ami,“ řekl Poirot klidně, „to on právě udělal!"

XXI

Poirotův výklad

Klidným, stejnoměrným hlasem začal Poirot se svým výkladem.

„Vám se ono zdá divné, mon ami, že by člověk osnoval svou vlastní smrt? Tak divné se vám to zdá, že vy raději odvrhnete pravdu jako něco fantastického a přikloníte se k historce, která jest ve skutečnosti desetkrát nemožnější. Ano, monsieur Renauld chystal svou vlastní smrt, zde vám však asi uniká jedna maličkost – on nemínil zemřít.“

Potřásl jsem zmateně hlavou.

„Ale ne, všechno to jest nanejvýš prosté,“ řekl Poirot laskavě. „K zločinu, který měl monsieur Renauld v plánu, nebylo ono třeba vraha, jak já vám již pravil, ale mrtvolu. Provedme my rekonstrukci a dívejme se tentokrát na události z jiného úhlu.“

Georges Conneau prchá před spravedlností – do Kanady. Tam on se pod přijatým jménem ožení a nakonec získá rozsáhlého jmění v Jižní Americe. Avšak ono se mu stýská po vlastní zemi. Dvacet let ono uplynulo, jeho vzhled se značně změnil a kromě toho není pravděpodobno, že by někdo muže tak význačného spojoval s uprchlíkem před spravedlností z doby před dvaceti lety. On pokládá za zcela bezpečné se vrátit. Usadí se v Anglii, ale zamýšlí trávit letní dobu ve Francii. A smůla, nebo ona skrytá spravedlnost, která přetváří cíle lidí a nedovolí jim vyhnout se následkům jejich činů, zavede ho do Merlinville. Tady z celé Francie jest jediná osoba schopná ho poznat. Pro madame Daubreuilovou jest to

ovšem zlatý důl, jehož ona neváhá využít. On jest bezmocen, naprosto v její moci. A ona mu krutě pouští žilou.

A pak ono se stane to, co se státi muselo. Jack Renauld se zamiluje do krásné dívky, kterou vídá téměř denně, a chce se s ní oženit. To vyburcuje jeho otce. Stůj co stůj musí zabránit tomu, aby se jeho syn oženil s dcerou té zlé ženy. Jack Renauld neví nic o otcově minulosti, ale madame Renauldová o ní ví všechno. Ona jest žena velké síly charakteru a vášnivě oddaná svému manželovi. Oni se spolu radí. Renauld, on vidí jen jednu možnost úniku – smrt. Musí se zdát, že zemřel, a ve skutečnosti uprchne do jiné země, kde začne znovu pod přijatým jménem a kam za ním přijede madame Renauldová, až ona sehraje na nějaký čas úlohu vdovy. Ono jest principiální, aby peníze byly v jejích rukou, a proto on změnil poslední vůli. Jak měli původně v úmyslu zaranžovat to s mrtvolou, to já nevím – snad chtěli spálit nějakého toho kostlivce, jakých používají studenti umění – nebo něco podobného, avšak daleko dříve, než jejich plány dozrály, zahraje jim do ruky náhoda. Do zahrady se dostane otrhaný, divoce spílající tulák. Dojde k rvačce, Renauld se snaží ho vyhodit, ale tulák, trpící padoucníci, on náhle padá v záchvatu k zemi. Jest mrtev. Renauld zavolá ženu. Společně ho dotáhnou do kůlny – jak my víme, tulák klesl právě před ní – a uvědomují si báječnou příležitost, která se jim naskytla. Tulák se Renauldovi nepodobá, ale jest ve středních letech, běžný francouzský typ. To ono stačí.

Já se domýšluji, že oni seděli tamhle na lavičce, aby je nebylo z domu slyšet, a radili se. Jejich plán, on byl rychle hotov. Ověření totožnosti, ono musí spočívat jen na madame Renauldové. Jack Renauld a šofér (který byl u pána dva roky) musí z cesty. Ono bylo nepravděpodobné, že francouzské služebné půjdou k mrtvole blíž, a Renauld v každém případě zamýšlel učinit opatření, které by oklamalo každého, komu by se věc trochu nezdála. Masters byl poslán pryč, Jack dostal telegram, Buenos Aires, ono bylo vybráno, aby k historce, pro kterou se Renauld rozhodl, vzbudilo důvěru. On slyšel o mně jako o málo známém starším detektivovi a požádal mě o pomoc, protože věděl, že dopis mnou předložený vyšetřujícímu soudci učiní na tohoto silný dojem – což ono se také stalo.

Tulákovu mrtvolu oblékli do Renauldových šatů a u dveří kůlny nechali jeho roztrhaný kabát a kalhoty, poněvadž se neodvažovali vzít je domů. A pak, aby historka, kterou měla madame Renauldová vykládat, došla víry, probodli mu srdce dýkou z letadlového drátu. Tu noc, Renauld, on nejdřív sváže svou ženu a dá jí roubík a pak vezme rýč a vykope hrob na onom místě, kde – jak tomu vy říkáte? – má být bunker. Ono jest důležité, aby mrtvola byla nalezena – madame Daubreuilová nesmí mít podezření. Na druhé straně nebezpečí, že totožnost bude zjištěna, se velmi zmenší, uplyne-li trochu času. Pak si Renauld na sebe vezme tulákovy hadry a odšourá se na nádraží, kde nepozorovaně odjede vlakem v 12.17. Jelikož se bude myslet, že zločin byl spáchán o dvě hodiny později, nemůže ono na něm ulpět podezření. Chápete vy proto jeho rozmrzelost nad nevhodnou návštěvou dívky Belly. Každý okamžik zpoždění, on jest fatální pro jeho plány. Zbaví se jí však co nejdřív. A pak do práce! On nechá přední dveře pootevřené, aby vzbudil dojem, že tudy odešli vrahové. Sváže madame Renauldovou a dá jí roubík a vystřihá se přitom chyby, které se dopustil před dvaadvaceti lety, kdy volná pouta způsobila, že podezření, ono dopadlo na jeho spoluvinici. Vyzbrojí však madame Renauldovou v podstatě stejnou historkou, jakou si vymyslel předtím, čímž on podá důkaz, že mysl dává nevědomky přednost starému klišé před originalitou. Noc jest chladná, a on si přehodí přes spodní prádlo svrchník a zamýšlí ho hodit do hrobu s mrtvolou. Odejde oknem a pečlivě uhladí záhon, a tím poskytne proti sobě nezvratný důkaz. Odejde k opuštěnému golfovému hřišti a kope – a pak...

„A pak?“

„A pak,“ řekl Poirot vážně, „ho zastihne spravedlnost, která se mu tak dlouho vyhýbala. Neznámá ruka ho bodne do zad... A teď, Hastingsi, vy chápete, co já tím myslím, když mluvím o dvou zločinech. První zločin, ten, který nás monsieur Renauld ve své opovázlivosti požádal vypátrat, on jest vyřešen. Za ním však leží hlubší hádanka. A tu vyřešit bude nesnadné – neboť, zločinec, on byl tak moudrý, že se spokojil použitím plánů připravených Renauldem. Bylo to tajemství obzvlášť spleť a těžko řešitelné.“

„Vy jste báječný, Poirote,“ řekl jsem obdivně. „Naprosto báječný. Nikdo jiný na světě by to nedokázal!“

Má chvála ho myslím těšila. Vypadal jednou v životě téměř rozpačitě.

„Chudák Giraud,“ řekl Poirot a bezúspěšně se pokoušel vypadat skromně. „Nepochybně on to není u něho nedostatek inteligence. Měl jednou nebo dvakrát la mauvaise chance. Například ten tmavý vlas obtočený kolem dýky. Ten přinejmenším zaváděl na nepravou stopu.“

„Abych vám pověděl pravdu, Poirote,“ řekl jsem zvolna, „i teď docela nechápu – čím to byl vlas?“

„Samozřejmě madame Renauldové. Tady se objevuje la mauvaise chance. Její vlasy, původně tmavé, téměř kompletně zbělely. Mohl to být právě tak dobře šedý vlas – a pak by on Giraud při sebevěším úsilí nemohl dojít k tomu, že vlas pochází z hlavy Jacka Renaulda! Ale tady ono všechno náramně zapadá.“

Fakta, ona musí být vždycky překroucena, aby vyhovovala teorii!

Madame Renauldová, ona bude jistě mluvit, až se zotaví. Nikdy jí nepřišlo na mysl, že by její syn mohl být obviněn z vraždy. Jak také, když se domnívala, že jest v bezpečí na moři, na palubě Anzory. Ah! Voil? une femme, Hastingsi! Jaká to síla, jaké sebeovládání! Jen jednou ona řekla, co neměla. To když se on neočekávaně vrátil: „Teď už je to jedno.“ A nikdo si toho nevšiml – nikdo si neuvědomil významu těch slov. Jakou strašnou úlohu musela ta ubohá žena hrát. Představte si to leknutí, když ona jde ověřit totožnost mrtvoly a místo toho, co čeká, uvidí neživé tělo manžela, o němž se domnívala, že jest už daleko za horami. Není divu, že ona omdlela! Ale od té chvíle jak přes všechny zármutek a zoufalství energicky hrála svou úlohu a jaká úzkost ji musela svírat! Nemůže říci ani slovo, aby nás uvedla na stopu pravých vrahů. Kvůli synovi on nikdo nesmí vědět, že Paul Renauld byl Georges Gonneau, zločinec. Poslední a nejtrpčí ranou bylo ono pro ni veřejné přiznání, že madame Daubreuilová byla milenkou jejího manžela – neboť nářezka na vydírání ona by mohla být jejímu tajemství fatální. Jak chytře jednala s vyšetřujícím soudcem, když se jí ptal, zda v minulosti jejího manžela bylo nějakého tajemství. „Nic tak romantického, tím jsem jista, monsieur.“ To bylo perfektní, ten shovívavý tón, ta trocha smutného posměchu. Monsieur Hautet má náhle pocit, že jest směšný a melodramatický. Ano, ona jest velká žena! Když milovala zločince, milovala ho bezmezně!“

Poirot se ponořil do úvah.

„Ještě jednu věc, Poirote, a co ten kousek olověného potrubí?“

„Vy to nepochopujete? Měl zohydat tvář oběti, aby ona byla k nepoznání. Ten mě první uvedl na správnou stopu. A ten pitomec Giraud pobíhal kolem toho a hledal ohořelé zápalky! Což já vám nepravil, že věc měřící dvě stopy jest právě tak cenným klíčem k záhadě jako věc měřící dva palce? Vidíte, Hastingsi, my musíme teď začít znovu. Kdo zabil monsieur Renaulda? Ten, kdo byl tu noc blízko vily právě před dvanáctou hodinou, ten, kdo by z jeho smrti měl prospěch – popis, on se hodí na Jacka Renaulda až příliš dobře. Zločin, nemusel být napřed promyšlen. A pak ta dýka!“

Trhl jsem sebou, tuhle věc jsem si předtím neuvědomil.

„Ovšem,“ řekl jsem, „dýka, kterou jsme našli u probodeného tuláka, byla druhá. Byly tedy dvě, že ano?“

„Zajisté, a protože byly stejné, jest ono zřejmo, že patřily Jacku Renauldovi. To by mě však tak netrápilo. Na to já mám svůj názor. Ne, nejtěžší obžaloba proti němu jest zase psychologická – dědičnost, mon ami, dědičnost! Jaký otec, takový syn – Jack Renauld jest koneckonců syn Georgese Conneaua.“

Jeho vážný a opravdový tón na mě zapůsobil.

„Jaký je to názor, o němž jste se právě zmínil?“ otázal jsem se.

Místo odpovědi se Poirot zadíval na své cibulovité hodiny a pak se zeptal:

„Kdypak ona odjíždí odpolední loď z Calais?“

„Kolem páté, myslím.“

„To se dobře hodí. Máme právě čas.“

„Jedete do Anglie?“

„Ano, příteli.“

„Proč?“

„Abych našel možného – svědka.“

„Koho?“

S trochu podivným úsměvem ve tváři Poirot odpověděl:

„Slečnu Bellu Duveenovou.“

„Ale jak ji najdete – co o ní víte?“

„Já o ní nevím nic – ale já se mohu dosti dohadovat. My můžeme předpokládat, že její jméno jest Bella Duveenová, a jelikož toto jméno, ono jest slabě povědomé monsieur Stonorovi, i když zřejmě není ve spojení s rodinou Renauldových, jest možno, že ona vystupuje na divadle. Jack Renauld byl mladík se spoustou peněz a bylo mu dvacet let. Divadlo, ono bylo jistě domovem jeho první lásky. Odpovídá to rovněž pokusu monsieur Renaulda usmířit ji šekem. Myslím, že já ji najdu snadno – obzvlášť pomocí tohoto.“

A vytáhl fotografii, kterou jsem ho viděl brát ze zásuvky Jacka Renaulda. „Od tvé milující Belly“ bylo napsáno šikmo v rohu, mé oči však upoutala podoba. Nebyla prvotřídní – ale přesto jsem se nemohl mýlit. Měl jsem pocit náhlého chladu, jako by mě stihla nesmírná pohroma.

Byla to Popelčina tvář.

XXII

Nacházím lásku

Seděl jsem chvíli jako přimrazen a svíral v ruce fotografii. Pak jsem sebral všechnu svou odvalu, abych vypadal, že se mě to nedotklo, a vrátil fotografii Poirotovi. Zároveň jsem na něho potají vrhl rychlý pohled. Všiml si něčeho? K mé úlevě se nezdálo, že mě pozoruje. Moje neobvyklé chování mu jistě ušlo. Čile vstal.

„Nesmíme ztrácet čas. Musíme co nejdříve vyrazit. Všecko kráčí dobře. – Moře, ono bude klidné!“ Ve shonu s odjezdem jsem neměl na přemýšlení čas, ale jakmile jsem se octl jednou na lodi, kde mě Poirot nemohl pozorovat, sebral jsem se a v klidu rozebral situaci. Kolik toho Poirot ví a proč si vzal do hlavy najít tu dívku? Podezírá ji, že viděla Jacka Renaulda spáchat zločin? Nebo ji podezírá – ale to je nemožné! Dívka k staršímu Renauldovi nechovala žádnou nenávist, neměla žádný důvod přát si jeho smrt. Co ji přivedlo zpátky k místu zločinu? Probral jsem pečlivě fakta. Musela vystoupit z vlaku v Calais, kde jsem se s ní toho dne rozloučil. Není divu, že jsem ji nemohl na lodi najít. Kdyby večeřela v Calais a pak vsedla na vlak do Merlinville, byla by přišla do vily Genevi? ve právě v tu dobu, jak Françoise říkala. Co dělala, když právě po desáté odešla z vily? Pravděpodobně šla do hotelu nebo se vrátila do Calais. A pak? Zločin byl spáchán v úterý v noci. Ve čtvrtek ráno byla znovu v Merlinville. Odjela vůbec z Francie? O tom jsem velmi pochyboval. Co ji tady zdrželo – naděje, že uvidí Jacka Renaulda? Řekl jsem jí (jak jsme se tenkrát domnívali), že je na širém moři a jede do Buenos Aires. Snad ví, že Anzora neodplula. Ale aby to věděla, musela se setkat s Jackem. Šel Poirot po tomhle? Octl se snad Jack Renauld, který se vracel, aby viděl Martu Daubreuilovou, tváří v tvář Belle Duveenové, dívce, kterou krutě opustil? Začalo mi svítat. Jestliže tomu tak bylo, pak by tím Jack získal potřebné alibi. Za těchto okolností se však zdálo těžké vysvětlit jeho mlčení. Proč směle nepromluvil? Obával se, že se o jeho dřívější pletce doslechne Marta Daubreuilová? Zavrtěl jsem nespokojeně hlavou. Taková nevinná záležitost mezi chlapcem a dívkou by mu sotva uškodila. Cynicky jsem uvažoval, že je nepravděpodobné, aby francouzské děvče bez haléře, které navíc ještě oddaně miluje, opustilo bez mnohem vážnější příčiny milionářova syna.

Poirot se znovu objevil v Doveru, čilý a usměvavý, a naše cesta do Londýna proběhla bez všech událostí. Po deváté hodině jsme byli na místě a já se domníval, že se vrátíme rovnou do našeho bytu a nebudeme dělat nic až do rána. Ale Poirot měl jiné plány.

„My nesmíme ztrácet čas, mon ami. Zpráva o zatčení bude v anglických novinách až pozítří, ale my přesto nesmíme ztrácet čas.“

Nechápal jsem zcela jeho důvody, otázal jsem se pouze, jak hodlá dívku najít.

„Pamatujete vy se na divadelního agenta Josepha Aaronse? Že ne? Já pomohl mu v malé záležitosti s japonským zápasníkem. Pěkný malý případ, musím vám jej jednou vyprávět. On nám jistě dopomůže zjistit to, co my chceme vědět.“

Dostihnout pana Aaronse nám trvalo pár hodin, a když se nám to konečně podařilo, byla půlnoc pryč.

Uvítal Poirota s patrnou vřelostí a prohlásil, že je ochoten nám být ve všem nápomocen.

„O téhle profesi je mi známo skoro všechno,“ řekl s širokým bohrým úsměvem.

„Eh bien, monsieur Aaronse, rád bych našel dívku jménem Bella Duveenová.“

„Bella Duveenová. To jméno znám, ale nevím, kam ji honem zařadit. Jaký je její obor?“

„Toho já nevím – ale zde jest její fotografie.“

Pan Aaronse ji chvíličku bedlivě prohlížel, pak se mu tvář rozzářila.

„Už to mám!“ Plácl se do stehna. „Hrome, to je přece Dulcie a Bella!“

„Dulcie a Bella?“

„Ovšem. Jsou to sestry. Akrobatky, tanečnice a zpěvačky. Mají docela dobré číslo. Jsou myslím někde na venkově – jestli zrovna neodpočívají. Byly poslední dva tři týdny v Paříži.“

„Můžete mi přesně zjistit, kde ony jsou?“

„Hravě. Jděte domů, a já vám zítra ráno pošlu zprávu.“

S tímto slibem jsme se s ním rozloučili. Jak slíbil, tak udělal. Druhý den kolem jedenácté nám došel narychlo psaný lístek.

„Sestry Dulcie a Bella vystupují v divadle v Coventry. Mnoho zdaru.“

Bez průtahů jsme se vydali do Coventry. Poirot se v divadle nevyptával, ale spokojil se tím, že zakoupil dvě křesla na večerní varietní představení.

Byla to nepředstavitelně únavná podívaná – nebo se mi to jen zdálo, protože jsem neměl náladu. Členové japonské rodiny udržovali nebezpečnou rovnováhu, rádobyelegantní chlapíci v zelenavých fracích, s ulízanými vlasy, odpívali v rychlém tempu populární písničky a předvedli báječný tanec. Tlusté primadony zpívaly na nejvyšším stupni hlasového rejstříku, komikové se s pozoruhodným neúspěchem

namáhali předvést pana Georga Robeyho.

Konečně se přiblížilo číslo, které ohlašovalo sestry Dulcii a Bellu. Srdce mi bušilo v hrdle. Tady byla – nebo spíš tady byly obě, jedna s vlasy jako len, druhá tmavá, stejné postavy, v krátkých nadýchaných sukýnkách a s obrovskými mašlemi naivních malých holčiček. Vypadaly jako párek rozkošných dětiček. Začaly zpívat. Měly svěží hlasy dobře držící notu, trochu tenké a přizpůsobené varietnímu stylu, ale velmi příjemné.

Bylo to docela pěkné číslo. Hezky zatančily a předvedly několik obratných akrobatických kousků. Jejich veselé písničky dovedly chytit. Když opona spadla, byly odměněny hlučným potleskem. Číslo mělo zřejmě úspěch.

Náhle jsem pocítil, že nemohu déle zůstat. Musím se dostat na vzduch. Navrhl jsem Poirotovi, abychom odešli.

„Jen vy klidně jděte, mon ami. Já se bavím, a zůstanu do konce. Přijdu za vámi později.“

Z divadla do hotelu to bylo jen pár kroků. Šel jsem nahoru do salóнку, poručil si whisky se sodou, seděl a popíjel a zamyšleně pohlížel na prázdný krb. Uslyšel jsem otevřít dveře a otočil jsem hlavu v domněnání, že je to Poirot. Pak jsem vyskočil. Ve dveřích stála Popelka. Mluvila přerývaně, lapala po dechu.

„Viděla jsem vás v přední řadě. Vás a vašeho přítele. Když jste vstal a odešel, čekala jsem venku a šla za vámi. Proč jste tady – v Coventry? Co jste tu dnes večer dělal? Je ten člověk, co byl s vámi – detektiv?“

Stála tam a plášt, který si přehodila přes divadelní kostým, jí klouzal z ramen. Viděl jsem, jak jsou její tváře pod růží bílé, a slyšel hrůzu v jejím hlase. A v tu chvíli jsem pochopil všechno – pochopil jsem, proč ji Poirot hledá a čeho se ona bojí, a pochopil jsem konečně své vlastní srdce...

„Ano,“ řekl jsem jemně.

„On hledá – mě?“ skoro šeptala.

Pak, protože jsem jí hned neodpověděl, klesla do velkého křesla a propukla v prudký, hořký pláč.

Klekl jsem vedle ní, vzal ji do náručí a urovnával jí vlasy z čela.

„Neplačte, dítě, neplačte, proboha. Tady jste v bezpečí. Já se o vás postarám. Neplačte, drahoušku.

Neplačte. Já vím – já vím všechno.“

„Ach to nevíte!“

„Myslím, že vím.“ A když se po chvíli její vzlykání utišilo, zeptal jsem se: „To vy jste vzala dýku, že?“

„Ano.“

„Tak proto jste chtěla, abych vám všechno ukázal?“ zeptal jsem se pak.

Odpověděla prostě jako dítě:

„Měla jsem strach, že jsou na ní otisky prstů.“

„Cožpak jste si nevzpomněla, že jste měla rukavice?“

Zavrtěla hlavou, jako by se divila, a pak pomalu řekla:

„Předáte mě – policii?“

„Proboha! Ne.“

Její oči dlouho a vážně pátraly v mých a pak se zeptala tichým hláskem, který jako by se bál sám sebe:

„Proč ne?“

Bylo to podivné místo a podivný čas na vyznání lásky – a bůhví že jsem si nikdy nepředstavoval, že ke mně láska přijde v takovéhle podobě. Odpověděl jsem však prostě a docela přirozeně:

„Protože vás miluji, Popelko.“

Sklonila hlavu, jako by se zastyděla, a zašeptala zlomeným hlasem:

„To nesmíte – to nesmíte – kdybyste věděl –“ A pak, jako by sebrala odvahu, podívala se mi do očí, a zeptala se: „Co tedy víte?“

„Vím, že jste tenkrát tu noc přišla navštívit pana Renaulda. Nabídl vám šek a vy jste ho rozhořčeně roztrhala. Pak jste odešla –“ Odmlčel jsem se.

„Pokračujte – co dál?“

„Nevím, zda jste věděla, že Jack tu noc přijede, nebo zda jste jen tak čekala, jestli ho náhodou neuvidíte, ale zkrátka jste čekala. Snad jste byla jen nešťastná a přecházela sem a tam – ale ať tak či onak, před dvanáctou jste tam dosud někde byla a uviděla jste muže na golfovém hřišti...“

Znovu jsem se odmlčel. Bleskem se mi zjevila pravda, jakmile Popelka vešla do pokoje, ale teď přede mnou vyvstal celý obraz ještě přesvědčivěji. Živě jsem viděl zvláštní druh látky svrchníku na mrtvém těle pana Renaulda a vzpomněl jsem si na překvapující podobu, která mě na okamžik přiměla domnívat se, že mrtvý muž vstal z mrtvých, když jeho syn vpadl do našeho shromáždění v salóne.

„Pokračujte,“ opakovala dívka pevně.

„Představuji si, že byl k vám otočen zády – ale vy jste ho poznala nebo jste si myslela, že ho poznáváte.

Způsob chůze a držení těla vám byly povědomé, i svrchník.“ Odmlčel jsem se. „V jednom ze svých dopisů Jacku Renauldovi jste použila pohružky. Když jste ho tam uviděla, hněv a žárlivost vás zaslepily – a vy jste bodla! Nevěřím ani na okamžik, že jste ho chtěla zabít. Ale zabila jste ho, Popelko.“

Prudce si přikryla rukama tvář a přerývaným hlasem řekla:

„Máte pravdu... máte pravdu... vidím to všechno, jak to říkáte.“ Pak se do mě pustila skoro zuřivě. „A vy mě milujete? Když víte to, co víte, jak mě můžete milovat?“

„Nevím,“ řekl jsem trochu unaveně. „Myslím, že láska je už taková – člověk si od ní nemůže pomoci. Vím to, pokoušel jsem se o to – od prvního dne, kdy jsem se s vámi setkal. A láska byla silnější než já.“

A pak náhle, když jsem to nejméně očekával, znovu se zhroutila, vrhla se na zem a prudce vzlykala.

„Ach, já nemůžu!“ křičela. „Já nevím, co mám dělat. Nevím, jak se rozhodnout. Ach, smilujte se, smilujte se někdo nade mnou, povězte mi, co mám dělat!“

Znovu jsem vedle ní poklekl a konejšil ji, jak jsem dovedl.

„Nebojte se mě, Bello. Proboha, nemějte ze mne strach. Miluji vás, to je pravda – ale nic za to nechci.

Dovolte mi jen, abych vám pomohl. Milujte ho dál, jestli to jinak nejde, ale dovolte, abych vám pomohl, když on nemůže.“

Vypadala, jako by ji má slova proměnila v kámen. Zdvihla hlavu a zadívala se na mě.

„To si myslíte?“ zašeptala. „To si myslíte, že miluji Jacka Renaulda?“

Pak napolo v smíchu, napolo v pláči mě prudce objala a přitiskla svou sladkou mokrou tvářičku k mé.

„Ne tak jako miluji vás,“ zašeptala. „Nikdy tak jako miluji vás!“

Lehce se dotkla rty mé tváře a pak našla má ústa a líbala mě znovu a znovu, neuvěřitelně sladce a ohnivě. Na tu prudkost a na to překvapení nikdy nezapomenu – dokud budu živ, na to nezapomenu!

Hluk za námi nás přiměl se otočit. Ve dveřích stál Poirot a hleděl na nás.

Nezaváhal jsem ani okamžik. Skokem jsem byl u něho a přitiskl mu ruce k bokům.

„Rychle,“ řekl jsem dívce. „Utíkejte odsud, jak nejrychleji můžete. Já ho podržím.“

S jediným pohledem na mne vyběhla kolem nás ze dveří. Držel jsem Poirota v železném sevření.

„Mon ami,“ poznamenal on mírně, „děláte to velmi dobře. Silný muž mě drží v sevření a já jsem bezmocen jako dítě. Ale to všechno, ono jest nepohodlné a trochu směšné. Posadme se a uklidněme se.“

„Vy ji nebudete pronásledovat?“

„Mon Dieu! Ne. Cožpak jsem Giraud? Pustte mě, příteli.“

Nespouštěje z něho podezíravý pohled, neboť jsem uznával, že se ve lstivosti nemohu s Poirotem měřit, uvolnil jsem sevření a on klesl do křesla a jemně si ohmatával paže.

„Vy máte sílu jako lev, když vy se dostanete do ráže, Hastingsi! Eh bien, a vy si myslíte, že jste se zachoval pěkně k svému starému příteli? Já vám ukázu fotografii dívky a vy ji poznáte, ale neřeknete ani slovo.“

„To nebylo třeba, když jste věděl, že jsem ji poznal,“ řekl jsem dost trpce. Tak Poirot to celou tu dobu věděl! Ani na okamžik jsem ho neoklamal.

„Láry fáry! Vy jste nevěděl, že já toho vím. A dnes večer vy pomáháte dívce k útěku, když jsme ji s takovou námahou našli. Eh bien! Docházíme tedy k tomu – budete vy pracovat se mnou, nebo proti mně, Hastingsi?“

Chvilku jsem neodpovídal. Rozejít se se svým starým přítelem mi působilo velkou bolest. A přece se musím proti němu rozhodně postavit. Zdalipak mi někdy odpustí, uvažoval jsem v duchu. Doposud byl tak podivně klidný, ale věděl jsem, že umí báječně zachovat rozvahu.

„Poirote, odpusťte,“ řekl jsem. „Přiznávám, že jsem se v téhle věci k vám zachoval nehezky. Ale člověk někdy nemá na vybranou. A v budoucnu musím jít svou vlastní cestou.“

Poirot několikrát pokývl hlavou.

„Já chápu,“ řekl. Posměšné světélko zmizelo zcela z jeho očí a promluvil s takovou upřímností a laskavostí, až mě to překvapilo. „Jest to ono, příteli, že? Jest to láska, která přišla – ne jak jste si to vy představoval, v plném lesku a s krásným peřím, ale smutně, s krvácejícíma nohama. Dobrá, dobrá – já vás varoval. Když jsem si uvědomil, že tato dívka asi vzala dýku, já vás varoval. Snad si to vy pamatujete. Ale to již bylo příliš pozdě. Povězte mi ale, kolik toho vy víte.“

Podíval jsem se mu upřímně do očí.

„Nic, co byste mi mohl říci, by mě nepřekvapilo, Poirote. Pochopte to. Ale v případě, že pomýšlíte na to, pátrat znovu po slečně Duveenové, byl bych rád, abyste jednu věc věděl jasně. Myslíte-li si, že měla účast na zločinu nebo že byla tajemnou dámou, která onu noc navštívila pana Renaulda, pak se mýlíte. Cestoval jsem s ní toho dne z Francie do Londýna a rozloučil jsem se s ní na nádraží Victoria, takže je jasně nemožné, aby byla v Merlinville.“

„Ach!“ Poirot se na mě zamyšleně zahleděl. „A přísahal vy byste na to před soudem?“

„To jistě.“

Poirot vstal a uklonil se.

„Mon ami! Vive l'amour! Ona koná zázraky. To jest rozhodně geniální, co jste si tu vymyslel. To poráží i Hercula Poirota!“

XXIII

Objevují se nesnáze

Po okamžiku vypětí, jaké jsem právě popsal, musí se dostavit reakce. Tu noc jsem se odebral na odpočinek s pocitem vítězství, ale při procitnutí jsem si uvědomil, že nebezpečí není nijak překonáno. Je pravda, že na alibi, které jsem si tak rychle vymyslel, nebylo ani chybičky. Stačilo, abych se držel svého tvrzení, a nedovedl jsem si představit, jak by s ním Bella mohla být usvědčena.

Cítil jsem však, že musím být obezřelý jako Indián. Poirot nepřijme porážku bez boje. Bude se snažit mě nějakým způsobem dostat, a to ve chvíli, kdy to nejmíň budu očekávat.

Druhý den ráno jsme se sešli u snídáně, jako by se nic nestalo. Poirotova dobrá nálada byla neporušitelná, přece jen se mi však zdálo, že objevuji v jeho chování jemnou zdrženlivost, která byla něčím novým. Po snídani jsem ohlásil svůj úmysl jít na procházku. V Poirotových očích se kmitl zlomyslný záblesk.

„Jestli vy hledáte nějakou informaci, nemusíte vy se kvůli tomu obtěžovat. Já mohu vám povědět všechno, co vy si přejete vědět. Sestry Dulcie a Bella zrušily smlouvu a odjely neznámo kam.“

„Je tomu opravdu tak, Poirote?“

„Můžete mi věřit, Hastingsi. To bylo to první, co jsem si ráno zjistil. Konečně, co jiného jste čekal?“

Celkem vzato, nic jiného se za těchto okolností čekat nedalo. Popelka využila malého náskoku, který se mi podařilo jí zajistit, a neztratí jistě ani okamžik, aby se dostala z dosahu pronásledovatele.

To jsem také měl v úmyslu a to jsem chtěl. Přesto jsem si byl vědom, že jsem zapadl do sítě nových nesnází.

Neměl jsem naprosto možnost dívku zpravit, a bylo velice důležité, aby znala způsob obhajoby, který mě napadl a který jsem byl připraven sledovat. Bylo samozřejmě možné, že se pokusí mi nějak vzkázat, ale považoval jsem to za sotva pravděpodobné. Jistě ví, že by se vydala v nebezpečí, že by vzkaz byl zachycen Poirotem, kterého by tak znovu uvedla na svou stopu. Zbývala jí jasně jediná možnost, prozatím úplně zmizet.

Co však Poirot zatím dělá? Pozorně jsem si ho prohlížel. Měl ten svůj nejnevinnější výraz a hleděl zamyšleně do dálky. Vypadal až příliš mírně a nečinně, aby mě uklidnil. Poznal jsem, že Poirot je tím nebezpečnějším, čím méně nebezpečně vypadá. Jeho klid mě vylekal. Když zpozoroval můj ustaraný pohled, laskavě se usmál.

„Vy se podivujete, Hastingsi? Vy se v duchu ptáte, proč se já nepustil v pronásledování?“

„Nu ano – tak nějak to je.“

„To byste udělal vy na mém místě. To já vím. Já však nejsem z těch, které ono těší létat sem tam po venkově a hledat jehlu v kupce sena, jak vy Angličané říkáte. Nikoli – ať si jen mademoiselle Bella Duveenová jde. Až on přijde čas, já ji jistě najdu. Do té doby já rád počkám.“

Hleděl jsem na něho pochybovačně. Snaží se mě splést? Měl jsem znervózňující pocit, že i teď je pánem situace. Moje nadřazenost postupně mizela. Umožnil jsem dívce útěk a rozvinul skvělý plán, jak ji zachránit před následky jejího ukvapeného činu – ale nemohl jsem zůstat v duchu klidný. Poirotův dokonalý klid vzbudil ve mně tisíc obav.

„Domnívám se, Poirote,“ řekl jsem dost zdrženlivě, „že se nesmím zeptat, jaké máte plány? Ztratil jsem na to právo.“

„Ale vůbec ne. Není to žádné tajemství. My se vrátíme neprodleně do Francie.“

„My?“

„Přesně tak – my! Vy víte velmi dobře, že si nemůžete dovolit pustit papá Poirota z očí. Nuže? Není ono tomu tak, příteli? Ale zůstaňte vy si klidně v Anglii, jestli chcete...“

Zavrtěl jsem hlavou. Uhodil hřebík na hlavičku. Nemohl jsem si dovolit pustit ho z očí. Ačkoliv jsem nemohl po tom, co se stalo, očekávat, že se mi bude svěřovat, mohl jsem stále ještě kontrolovat jeho činnost. Jediné nebezpečí hrozilo Belle od něho. Giraud a francouzská policie o ni neměli zájem. Za každou cenu jsem musel zůstat Poirotovi nablízku.

Poirot mě pozorně sledoval, když mi hlavou procházely tyto úvahy, a spokojeně přikývl.

„Mám pravdu, že ano? A protože vy jste zcela schopen toho, mě sledovat a maskovat se přitom pošetile falešnými vousy – což on každý pozná – bien entendu – já mnohem více preferuji, když my pocestujeme společně. Ono by mě velice mrzelo, kdyby se vám každý smál.“

„Tak tedy dobře. Chci vás jen poctivě varovat...“

„Já vím – já vím. Vy jste můj nepřítel! Buďte tedy můj nepřítel. To mě vůbec netrápí.“

„Pokud bude všechno poctivé a otevřené, tak mi to nevadí.“

„Vy máte v plné míře anglickou vášeň pro ‚fair play‘! A teď když jest vaše svědomí uklidněno, odjedme my okamžitě! Nemáme času nazbyt. Náš pobyt v Anglii byl krátký, ale postačující. Já vím – co já vědět chtěl.“ Řekl to lehkým tónem, ale z hlasu jsem vyčetl zahalenou hrozbu.

„Přece jen –“ začal jsem, a zarazil se.

„Přece jen – jak vy pravíte! Nepochybně vy jste spokojen s úlohou, kterou hrajete. Já, já se budu zabývat Jackem Renauldem.“

Jack Renauld. Ta slova mnou otřásla. Úplně jsem zapomněl na tento aspekt případu. Jack Renauld ve vězení a nad ním vyvstává stín gilotiny. Uviděl jsem úlohu, kterou jsem hrál, v chmurnějším světle. Mohl bych zachránit Bellu – ano, ale když to udělám, vydám se v nebezpečí, že pošlu na smrt nevinného člověka.

S hrůzou jsem od sebe odehnal tu myšlenku. To se nemůže stát. Bude jistě osvobozen! Ale chladný strach se vrátil. Co když nebude? Co pak? Mohl bych si to vzít na svědomí – jaké hrozné pomýšlení! Dojde k tomu nakonec? K rozhodnutí, zda Bella, nebo Jack Renauld? Srdce mě ponoukalo k tomu, abych zachránil dívku, kterou miluji, ať mě to stojí cokoliv. Má-li však cenu zaplatit někdo druhý, pak je to jiný problém.

Co by řekla dívka sama? Vzpomněl jsem si, že přes mé rty nepřešlo ani slovo o zatčení Jacka Renaulda. Doposud je v naprosté nevědomosti o tom, že její bývalý milý je ve vězení, obviněn z ohavného zločinu, který nespáchal. Až se to dozví, co udělá? Dovolí, aby její život byl zachráněn za cenu jeho? Nesmí udělat nic ukvapeného. Jack Renauld může být, a pravděpodobně bude, osvobozen bez jakéhokoli zásahu z její strany. Bude-li, pak je to dobré. Ale nebude-li! To je ten strašný problém, na který se nedá odpovědět. Domníval jsem se, že jí nehrozí nebezpečí nejvyššího trestu. V jejím případě okolnosti zločinu jsou zcela jiné. Může uvést na svou obranu žárlivost a krajní pobouření, a její mládí a krása budou mnoho znamenat. Skutečnost, že to tragickým, omylem zaplatil pan Renauld, a ne jeho syn, nic nezmění na pohnutce činu. Ale ať bude rozsudek sebestřednější, bude to jistě znamenat dlouhá léta vězení.

Ne, Bella musí být ušetřena. A zároveň Jack Renauld musí být zachráněn. Jak toho dosáhnout, jsem jasně neviděl. Ale upjal jsem svou víru k Poirotovi. Ten to dokáže. Ať přijde cokoliv, tomu se podaří zachránit nevinného. Musí najít jinou záminku, než je ta skutečná. Bude to možná obtížné, ale on to už nějak svede. A když Bella nebude v podezření a Jack Renauld bude osvobozen, všechno uspokojivě dopadne.

To jsem si znovu a znovu říkal, ale na dně srdce seděl stále chladný strach.

XXIV

„Zachraňte ho!“

Večerní lodí jsme se přeplavili z Anglie a příští ráno nás zastihlo v St. Omer, kam byl Jack Renauld odveden. Poirot neztrácel čas a navštívil monsieur Hauteta. Protože se nezdálo, že by chtěl něco namítnout proti tomu, abych ho doprovázel, dělal jsem mu společnost.

Po různých formalitách a dotazech jsme byli zavedeni do pokoje vyšetřujícího soudce. Ten nás srdečně přivítal.

„Říkali mi, že jste se vrátil do Anglie, monsieur Poirote. Jsem rád, když vidím, že tomu tak není.“

„Jest pravda, že já tam jel, monsieur, ale jen na letmou návštěvu. Vedlejší problém, ale takový, že podle mého názoru mohl stát za pátrání.“

„Nu, a stál?“

Poirot pokrčil rameny. Monsieur Hautet přikývl a vzdychl.

„Obávám se, že se s tím musíme smířit. Ten darebák Giraud má ohavné způsoby, ale je nepochybně chytrý! Není přílišná naděje, že by udělal chybu.“

„Myslíte?“

Teď pokrčil rameny vyšetřující soudce.

„Nu, řekněte upřímně – zůstane to samozřejmě mezi námi – můžete dojít k nějakému jinému závěru?“

„Říkám upřímně, zdá se mi, že jest tu mnoho nevyjasněných bodů.“

„Tak například –“

Ale Poirot se nedal vylákat. „Nemám je ještě uspořádané,“ řekl. „To byla jen obecná úvaha. Ten mladík se mi líbil a nerad bych věřil, že spáchal takový ohavný zločin. Mimochodem, co on v té věci řekl na svou obranu?“

Soudce se zamračil.

„Já mu nerozumím. Zdá se, že je neschopen uvést cokoliv na svou obranu. Bylo velice obtížné přimět ho odpovídat na otázky. Spokojuje se prostým popřením, a pak už se jen uchyluje k nejmíněnějšímu mlčení. Budu ho zítra znovu vyslýchat, možná že byste byli rádi při tom?“

Přijali jsme pozvání s empressement.

„Bolestný případ,“ řekl s povzdechem soudce. „Hluboce cítím s madame Renauldovou.“

„Jak jest madame Renauldové?“

„Ještě nenabyla vědomí. Je to v jednom směru milosrdné, aspoň je ta ubohá žena mnohého ušetřena.

Lékaři říkají, že tu není žádné nebezpečí, ale že musí být co možná v klidu, až přijde k sobě. Jak vyrozumívám, její nynější stav byl zaviněn právě tak pádem, jako duševním otřesem. Bylo by strašné, kdyby pozbyla duševní rovnováhy, ale vůbec bych se tomu nedivil – skutečně vůbec bych se nedivil.“

Monsieur Hautet se zaklonil dozadu, potřásl hlavou s jakýmsi truchlivým potěšením, jak uvažoval o těch chmurných vyhlídkách.

Konečně se probral a s leknutím poznamenal:

„To mi připomíná, že mám tady pro vás dopis, monsieur Poirote. Počkejte, kam jsem ho jen dal?“

Začal se hrabat ve svých papírech. Konečně našel psaní a podal je Poirotovi.

„Bylo mi to posláno v obálce, abych vám to předal,“ vysvětlil. „Ale protože jste tu nenechal adresu, nemohl jsem to učinit.“

Poirot zkoumal zvědavě dopis. Adresa byla psána cizí rukou, vysoké šikmé písmo patřilo zřejmě ženě.

Poirot psaní neotevřel. Místo toho je zastrčil do kapsy a vstal.

„Tak zítra, na shledanou. Vřelé díky za laskavost a ochotu.“

„Ale není zač. Jsem vám vždycky k službám.“

Odcházel jsme právě z budovy, když jsme se srazili s Giraudem, který vypadal ještě víc vyfintěně než jindy a naprosto spokojen sám se sebou.

„Hele, monsieur Poirot,“ zvolal nedbale. „Vy jste se tedy vrátil z Anglie?“

„Jak vidíte,“ řekl Poirot.

„Případ bude tedy, myslím, brzy ukončen.“

„Souhlasím s vámi, monsieur Giraud.“

Poirot mluvil krotkým hlasem. Jeho schliplé chování působilo Giraudovi potěšení.

„Takového ubožáka jsem mezi zločinci ještě neviděl! Nepomyslí ani na to, aby se hájil. To je zvláštní!“

„Tak zvláštní, že ono to člověka zarazí, že ano?“ naznačil Poirot mírně.

Ale Giraud ani neposlouchal. Točil si klidně holí,

„Tak se tedy mějte, monsieur Poirote. Jsem rád, že jste se konečně přesvědčil o vině mladého Renaulda.“

„Pardon! Já nejsem ani v nejmenším přesvědčen. Jack Renauld jest nevinný.“

Giraud na okamžik překvapením strnul – pak propukl v smích, poklepal si významně na hlavu a řekl lakonicky: „Toqué!“

Poirot se vypjal. V jeho očích se ukázalo nebezpečné světlo.

„Monsieur Giraud, vaše chování ke mně bylo během vyšetřování tohoto případu úmyslně urážlivé. Vy potřebujete dostat lekci. Jsem ochoten vsadit se o pět set franků, že já najdu vraha pana Renaulda dříve než vy. Ujednáno?“

Giraud na něj bezmocně zíral a znovu zamumlal: „Toqué!“

„No tak,“ naléhal Poirot, „ujednáno?“

„Nechci vás připravit o peníze.“

„Tím se vy netrapte – mě o peníze nepřipravíte!“

„Tak tedy dobrá, souhlasím! Říkáte, že mé chování k vám je urážlivé. Vy jste mě ale jednou nebo dvakrát svým chováním také dopálil.“

„To já velice rád slyším,“ řekl Poirot. „Na shledanou, monsieur Giraud. Pojdte, Hastingsi.“

Když jsme kráčeli po ulici, neřekl jsem ani slovo. Měl jsem těžké srdce. Poirot ukázal své záměry až příliš jasně. Více než jindy jsem pochyboval, že je v mých silách zachránit Bellu před důsledky jejího činu. To nešťastné utkání s Giraudem Poirota jen vyprovokovalo a probudilo v něm nový elán.

Náhle jsem ucítil, že se mi na rameno položila čísi ruka, a když jsem se obrátil, měl jsem proti sobě Gabriela Stonora. Zastavili jsme se a pozdravili se s ním a on se nabídl, že nás doprovodí k hotelu.

„A co vy tady děláte, monsieur Stonore?“ zeptal se Poirot.

„Člověk musí stát při svých přátelích,“ řekl suše Stonor. „Obzvlášť když jsou nespravedlivě obviněni.“

„Tak vy tedy nevěříte, že se Jack Renauld dopustil vraždy?“ zeptal jsem se dychtivě.

„Ovšemže ne. Znáám toho chlapce. Přiznávám, že mě jedna nebo dvě věci v téhle záležitosti pořádně zarazily, ale přesto, jak nerozumně si Jack počíná, nikdy neuvěřím, že je vrah.“

Pocítil jsem v srdci k tajemníkovi hřejivou sympatii. Jeho slova jako by zvedala z mého srdce tajnou tíhu.

„Nepochybuji, že mnoho lidí cítí jako vy,“ zvolal jsem. „Je proti němu skutečně nesmyslně nepatrný důkaz.“

Podle mého názoru není pochybností o tom, že bude osvobozen – naprosto žádných pochybností.“

Ale Stonor sotva odpověděl tak, jak bych si byl přál.

„Dal bych hodně za to, kdybych si to také mohl myslet,“ řekl vážně. Obrátil se k Poirotovi. „A co vy si o tom myslíte, monsieur?“

„Myslím, že věci pro něho vypadají velice špatně,“ řekl Poirot klidně.

„Věříte, že je vinen?“ zeptal se ostře Stonor.

„Ne. Ale myslím, že on těžko bude dokazovat svou nevinu.“

„Chová se tak zatraceně podivně,“ bručel nespokojeně Stonor. „Jsem si samozřejmě vědom toho, že za tím případem vězí víc, než se na první pohled zdá. Giraud z toho není moudrý, protože stojí mimo, ale celá ta věc je zatraceně divná. A čím míň se o tom řekne, tím líp. Jestli paní Renauldová chce něco ututlat, tak se podle toho zařídím. Je to její věc a já si příliš vážím jejího úsudku, než abych se do toho míchal, ale Jackovo chování mi nejde na rozum. Člověk by si myslel, že chce, aby se o něm myslelo, že je vinen.“

„Ale to je nesmysl,“ vskočil jsem mu do řeči. „Za prvé, ta dýka...“ zarazil jsem se, neboť jsem nevěděl, kolik by Poirot chtěl, abych toho prozradil. Pokračoval jsem, vybíraje pečlivě slova. „Víme, že toho večera Jack Renauld nemohl mít dýku u sebe. Paní Renauldová to ví.“

„To je pravda,“ řekl Stonor. „Až se zotaví, pravděpodobně tohle všechno poví a ještě mnoho dalšího. Nu, musím vás už opustit.“

„Ještě okamžik.“ Poirotova ruka mu zabránila v odchodu. „Můžete to zařídit, abych dostal okamžitě zprávu, jakmile paní Renauldová nabude vědomí?“

„Zajisté. Nic snadnějšího.“

„To s tou dýkou je dobré, Poirote,“ zdůraznil jsem, když jsme šli nahoru. „Před Stonorem jsem nemohl mluvit příliš jasně.“

„To bylo od vás zcela správné. Bylo by dobře, abychom si my nechali pro sebe, co my víme, pokud možno nejdéle. A co se týče toho, co vy jste pravil o dýce, to ono Jacku Renauldovi sotva pomůže. Vzpomínáte si, že toho rána, než jsme vyjeli do Londýna, já byl hodinu pryč?“

„Ano.“

„Já se snažil zjistit firmu, kde si dal Jack Renauld udělat své suvenýry. Ono to nebylo příliš snadné. Eh bien, Hastingsi, oni na jeho příkaz neudělali dva nože na papír, ale tři.“

„Takže...“

„Takže když on dal jeden matce a jeden Belle Duveenové, byl tu ještě třetí, který si on patrně nechal pro svou potřebu. Ne, Hastingsi, já se obávám, že ta věc s dýkou vám nepomůže zachránit ho před gilotinou.“

„K tomu nedojde,“ vykřikl jsem popuzen.

Poirot nejistě potřásl hlavou.

„Vy ho zachráníte,“ zvolal jsem přesvědčeně.

Poirot na mne trpce pohlédl.

„Cožpak jste to neučinil nemožným, mon ami?“

„Nějak jinak by to nešlo?“ koktal jsem.

„Ach! Sapristi! Ale vy po mně chcete zázraky. Ne – víc vy už neříkejte. Raději se podívejme, co jest v tomto dopise.“

A vytáhl z náprsní kapsy obálku.

Jak četl, tvář se mu stáhla a pak mi podal tenký list papíru.

„Na světě jsou ještě jiné ženy, které trpí, Hastingsi.“

Písmo bylo rozmazané a řádky byly zřejmě napsány ve velkém rozrušení.

Vážený pane Poirote, dostanete-li tento lístek, prosím Vás, abyste mi přišel na pomoc. Nemám, na koho bych se obrátila, a Jack musí být za každou cenu zachráněn. Na kolenou Vás prosím, abyste nám pomohl.

Marta Daubreuilová

Dojat jsem podal lístek zpátky Poirotovi.

„Pojedete?“

„Ihned. Vezmeme si auto.“

Za hodinu nato jsme už byli ve vile Marguerite. Marta nás u dveří čekala a svírala oběma rukama Poirotovu pravici, když ho vedla dovnitř.

„Ach, vy jste přijel – to je od vás hezké. Já byla zoufalá, protože nevím, co mám dělat. Nechtějí mi ani dovolit, abych ho navštívila ve vězení. To je pro mě hrozné utrpení. Jsem skoro šílená. Je pravda, co říkají, že zločin nepopírá? Ale to je šílenství. Je nemožné, aby to udělal! Nikdy tomu ani na chvíli neuvěřím.“

„Ani já tomu nevěřím, mademoiselle,“ řekl Poirot laskavě.

„Tak proč nepromluví? Nerozumím tomu.“

„Snad proto, že někoho kryje,“ naznačil Poirot a pozoroval ji.

Marta se zamračila.

„Někoho kryje? Myslíte svou matku? Ach, já ji podezírala od počátku. Kdo zdědí všechno to ohromné jmění? Ona. Je snadné nosit vdovský smutek a pokrytecky předstírat zármutek. A říká se, když ho zatkli, že padla k zemi jako špalek!“ Udělala dramatické gesto. „A bezpochyby jí monsieur Stonor, ten tajemník, pomáhal. Ti dva spolu drží. Je pravda, že ona je starší – ale na to muži nekoukají – jen když je bohatá!“ Z jejího hlasu zněla hořkost.

„Stonor byl v Anglii,“ vložil jsem se do toho.

„To říká on – ale kdo ví?“

„Mademoiselle,“ řekl klidně Poirot, „máme-li vy a já spolupracovat, musíme my mít jasno. Za prvé, dám vám jednu otázku.“

„Prosím, monsieur?“

„Víte vy, jaké jest pravé jméno vaší matky?“

Marta na něho chvilku hleděla, pak jí hlava klesla na paže a ona propukla v pláč.

„No tak, no tak,“ řekl Poirot a poklepal jí na rameno. „Uklidněte se, petite, vidím, že to víte. A teď druhou otázku – věděla jste, kdo jest monsieur Renault?“

„Monsieur Renault?“ zdvihla hlavu a udiveně se na něho zahleděla.

„Aha, vidím, že vy to nevíte. Tak mě tedy pozorně poslouchejte.“

Postupně jí vyložil případ, tak jako mně ten den, kdy jsme odjížděli do Anglie. Marta naslouchala jako přimrazená. Když skončil, dlouze se nadechla.

„Ach vy jste báječný – skvělý! Vy jste největší detektiv na světě.“

Rychlým pohybem sklouzla ze židle a poklekla před ním s pravou francouzskou bezostyšností.

„Zachraňte ho, monsieur,“ volala. „Tolik ho miluji. Ach, zachraňte ho, zachraňte ho – zachraňte ho!“

XXV

Nečekané rozuzlení

Druhého dne jsme byli přítomni výsledku Jacka Renaulda. Byl jsem poděšen, jaká změna se za ten krátký čas stala s mladým vězněm. Tváře měl propadlé, kolem očí hluboké kruhy, vypadal uštvane a rozháraně jako člověk, který několik nocí marně hledal spánek. Při pohledu na nás nedal najevo žádné pohnutí.

„Renaulde,“ začal soudce, „popíráte, že jste byl tu noc, kdy došlo k vraždě, v Merlinville?“

Jack neodpověděl ihned, pak váhavým způsobem, který budil žalostný dojem, řekl:

„Já – já – jsem vám už řekl, že jsem byl v Cherbourg.“

Soudce se prudce obrátil.

„Přiveďte svědky z nádraží.“

Za několik okamžiků se dveře otevřely a vešel muž, v němž jsem poznal vrátného z merlinvilleského nádraží.

„Měl jste službu v noci 7. června?“

„Ano, monsieur.“

„Byl jste svědkem příjezdu vlaku v 11.40?“

„Ano, monsieur.“

„Podívejte se na zadrženého. Poznáváte ho jako jednoho z cestujících, kteří vystoupili z vlaku?“

„Ano, monsieur.“

„Nemůžete se mýlit?“

„Ne, monsieur. Znáám monsieur Jacka Renaulda dobře.“

„Nemůžete se mýlit v datu?“

„Ne, monsieur. Protože druhý den ráno, 8. června, jsme slyšeli o vraždě.“

Byl předveden další železniční zřízenec a potvrdil svědectví prvního. Soudce se podíval na Jacka Renaulda.

„Tito muži vás zcela jasně poznali. Co k tomu řeknete?“

Jack pokrčil rameny.

„Nic.“

„Renaulde,“ pokračoval soudce, „poznáváte tohle?“

Vzal něco se stolku vedle sebe a ukázal mu to. Zachvěl jsem se, když jsem poznal dýku z leteckého drátu.

„Pardon,“ zvolal Jackův obhájce maître Grosier. „Žádám slavný soud, abych směl promluvit se svým klientem, dříve než odpoví.“

Ale Jack Renauld neměl žádný ohled na city ubohého Grosiera. Mávnutím ruky ho odbyl a klidně odpověděl:

„Ovšem že to poznávám. Je to dárek, který jsem dal matce jako upomínku z války.“

„Pokud víte, existuje ještě jedna taková dýka?“

Znovu maître Grosier do toho vskočil a znovu ho Jack umlčel.

„Pokud vím, ne. Byla zhotovena podle mého vlastního nákresu.“

Tato troufalá odpověď téměř vyrazila dech i soudci. Opravdu to vypadalo, jako by Jack chtěl uspíšit svůj osud. Uvědomoval jsem si ovšem, že kvůli Belle musel nutně utajit skutečnost, že existuje ještě jedna taková dýka. Pokud se myslelo, že je tu jen jedna zbraň, pak nebylo pravděpodobné, že na dívce, která vlastnila druhý nůž na papír, ulpí podezření. Statečně chránil ženu, kterou kdysi miloval – ale co ho to stálo! Začal jsem si uvědomovat velikost úkolu, který jsem tak lehce přisoudil Poirotovi. Nebude snadné zajistit Jacku Renauldovi zproštění viny něčím, co se neshoduje s pravdou.

Monsieur Hautet znovu promluvil obzvlášť kousavým tónem:

„Madame Renauldová nám řekla, že tato dýka byla na jejím nočním stolku v noci vraždy. Ale madame Renauldová je matka! Patrně vás to, Renaulde, překvapí, ale považuji za velmi pravděpodobné, že se madame Renauldová zmýlila, a vy, že jste dýku, snad nedopatřením, vzal s sebou do Paříže. Patrně mi budete odporovat...“

Viděl jsem, jak se mladíkovy spoutané ruce sevřely. Na čele mu vyvstaly kapky potu, když s nejvyšším úsilím přerušil monsieur Hauteta chraplivým hlasem:

„Nebudu vám odporovat. Je to možné.“

Byl to okamžik ohromení pro všechny. Maître Grosier vstal a prohlásil:

„Můj klient prošel značným nervovým vypětím. Žádám, aby bylo dáno do zápisu, že ho nepokládám za odpovědného za to, co řekne.“

Soudce ho zlostně umlčel. Zdálo se, že na okamžik vyvstala pochybnost i v jeho mysli. Jack Renauld svou úlohu téměř přehnal. Soudce se naklonil kupředu a pátravě na něj hleděl.

„Chápete plně, Renaulde, že na základě vašich odpovědí nebudu mít jinou možnost než vás vzít do vyšetřovací vazby?“

Jackovy bledé tváře se zarděly. Podíval se soudci pevně do očí.

„Pane soudce, přísahám, že jsem svého otce nezabil.“

Ale kratičká chvíle soudcovy pochybnosti již přešla. Zasmál se krátkým nepřijemným smíchem.

„Ovšem, ovšem – zatčení jsou vždycky nevinní! Vy se odsuzujete vlastními ústy. Nemůžete se hájit, nemáte alibi – nabízíte nám jen pouhé tvrzení, které by neoklamalo ani dítě! – že jste nevinen. Zabil jste svého otce, Renaulde – dopustil jste se kruté a zbabělé vraždy – kvůli penězům, které jste myslel, že po jeho smrti dostanete. Vaše matka je vinna tím, že vás po spáchaném činu kryla. Vzhledem k tomu, že jednala jako matka, soud jí patrně projeví shovívavost, kterou odmítne vám. A to právem! Váš zločin byl strašný – protiví se bohům i lidem!“

V tom okamžiku byl monsieur Hautet přerušen – ke své velké mrzutosti. Otevřely se dveře. „Monsieur le juge, monsieur le juge,“ koktal soudní sluha, „je tu nějaká dáma a říká – a říká...“

„Kdo co říká?“ zvolal spravedlivě rozhořčený soudce. „To je proti všemu pořádku. Zakazují si to – naprosto si to zakazují.“

Štíhlá postava však odstrčila koktajícího četníka. Celá v černém, s dlouhým závojem, který jí zakrýval tvář, vcházela do soudní síně.

Srdce se mi horečně rozbušilo. Ona tedy přišla! Všechno moje úsilí bylo nadarmo. A přece jsem se musel

obdivovat odvaze, která ji tak rozhodně přivedla k tomuto kroku.

Zvedla závoj – a já ani nedýchal. Tahle dívka nebyla Popelka, ačkoliv si byly podobné jako dva hrášky! Naproti tomu, teď když jsem ji viděl bez plavé paruky, kterou měla na jevišti, poznal jsem v ní dívku z fotografie z pokoje Jacka Renaulda.

„Vy jste vyšetřující soudce, monsieur Hautete?“ otázala se.

„Ano, ale zakazují si...“

„Mé jméno je Bella Duveenová. Chci oznámit soudu, že jsem zavraždila pana Renaulda.“

XXVI

Dostávám psaní

„Milý příteli, až dostanete tento dopis, budete již všechno vědět. Bellou nepohnou žádná moje slova. Šla se přihlásit soudu. Jsem vším tím zápasem unavena.

Teď se dozvíte, že jsem Vás oklamala, že jsem Vaši důvěru splatila lží. Bude se Vám to možná zdát neomluvitelné, než však odejdu navždy z Vašeho života, ráda bych Vám vysvětlila, jak k tomu všemu došlo, kdybych věděla, že mi odpouštíte, byl by pro mě život lehčí. Neudělala jsem to kvůli sobě – to je jediná věc, kterou mohu na svou omluvu říci.

Začnu tím dnem, kdy jsem se s vámi setkala ve vlaku z Paříže do Londýna. Měla jsem tehdy starosti kvůli Belle. Byla přímo zoufalá kvůli Jackovi Renauldovi, byla by za něho dala duši, jak ho milovala, a když se začal měnit a přestal tak často psát, začala být celá pryč. Vzala si do hlavy, že má nějakou jinou – a jak se pak ukázalo, měla v tom úplnou pravdu. Uminila si, že pojedou do jejich vily v Merlinville a pokusí se Jacka uvidět. Věděla, že jsem proti tomu, a pokusila se mi uklouznout. Zjistila jsem v Calais, že není ve vlaku, a rozhodla jsem se, že bez ní dál do Anglie nepojedu. Měla jsem nepříjemný pocit, že se stane něco strašného, jestli tomu nezabráním.

Čekala jsem na příští vlak z Paříže. Seděla v něm, odhodlána vystoupit a jet do Merlinville. Vymlouvala jsem jí to, co jsem mohla, ale nebylo to nic platné. Byla jako divá a rozhodnutá prosadit svou. Tak jsem si nad tím umyla ruce. Udělala jsem přece všechno, co jsem mohla! Bylo už pozdě. Šla jsem do hotelu a Bella odjela do Merlinville. Přesto jsem ze sebe nemohla setřást pocit „nastávající katastrofy“, jak se tomu říká v knihách.

Přišel další den – ale Bella nikde. Slíbila, že pro mě přijde do hotelu, ale slib nedodržela. Za celý den se neukázala. Dostávala jsem stále větší strach. Pak o tom přinesly zprávu večerní noviny.

Bylo to strašné! Jistá jsem si ovšem nebyla – ale měla jsem hrozný strach. Dohadovala jsem se, že Bella se sešla s papá Renauldem a pověděla mu o sobě a o Jackovi, a on že ji urazil nebo se jí nějak dotkl. My obě máme strašně prudkou povahu.

Pak vyšla najevo ta věc s maskovanými cizinci a já se začala cítit volněji. Ale stále mě trápilo, že Bella nedodržela naši schůzku.

Příštího rána jsem už byla celá bez sebe a sotva jsem se přiměla jet a zjistit, co se dalo. A první věc byla, že jsem narazila na Vás. To všechno víte... Když jsem uviděla mrtvého, který se tak podobal Jackovi, a měl na sobě Jackův módní svrchník, tak jsem hned věděla, co se stalo! A byl tu ten stejný nůž na papír – ta ošklivá, zlá věcička! – kterou dal Jack Belle! Deset ku jedné, že na něm byly její otisky prstů. Nedovedu Vám vysvětlit bezmeznou hrůzu, kterou jsem v tu chvíli pocítila. Jen jedno jsem viděla jasně – že se musím té dýky zmocnit a zmizet s ní, dřív než přijdou na to, že je pryč. Předstírala jsem mdlobu, a zatímco jste odešel pro vodu, vzala jsem dýku a ukryla ji v šatech.

Řekla jsem Vám, že bydlím v hotelu U majáku, ale ve skutečnosti jsem jela přímo zpátky do Calais a odtud první lodí do Anglie. Když jsme byli v polovině Kanálu, hodila jsem tu prokletou dýku do moře. Pak jsem si teprve oddechla.

Bella byla v našem londýnském doupěti. Vypadala jako duch. Řekla jsem jí, co jsem udělala, a že je prozatím dost bezpečná. Hleděla na mě a pak se začala smát... smát... smát... bylo hrozné jí slyšet! Cítila jsem, že nejlepší bude ji zaměstnat. Kdyby měla čas přemýšlet o tom, co udělala, zbláznila by se. Naštěstí jsme dostali hned angažmá.

A pak jsem Vás a Vašeho přítele uviděla, jak jste se na nás tenkrát ten večer dívali. Museli jste mít podezření, jinak byste nás nevystopovali. Musela jsem se dovědět to nejhorší, šla jsem tedy za Vámi. A pak, dříve než jsem měla čas něco říci, pochopila jsem, že podezíráte mě, ne Bellu! Nebo aspoň, že jste si myslel, že já jsem Bella, protože jsem ukradla dýku.

Přála bych si, drahoušku, abyste v tu chvíli viděl do mého nitra... snad byste mi pak odpustil... byla jsem tak poděšená, tak zmatená a zoufalá... Pochopila jsem jen jedno, že se budete snažit mě zachránit –

nevěděla jsem, zda byste byl ochoten zachránit ji... Myslela jsem, že velmi pravděpodobně ne – to nebylo totéž! A to jsem nemohla riskovat! Bella je mé dvojče – musela jsem pro ni udělat, co jsem mohla. Tak jsem lhala dál. Cítila jsem se špatná – a dosud se cítím špatná... To je všechno – a je toho dost, jak si asi řeknete. Měla jsem Vám, myslím, důvěřovat... Kdybych byla – – –

Jakmile se v novinách objevila zpráva, že Jack Renauld byl zatčen, nedalo se už nic dělat. Bella nechtěla ani čekat, jak se věci vyvinou...

Jsem velmi unavená. Dál už psát nemůžu.“

Začala se podepisovat Popelka, ale pak to škrtnla a napsala místo toho „Dulcie Duveenová“.

Bylo to špatně napsané, rozmazané psaní – ale já je mám schované dodnes.

Poirot byl se mnou, když jsem je četl. Listy mi vypadly z ruky a já na něho pohlédl.

„Vy jste celý ten čas věděl, že je to – ta druhá?“

„Ano, příteli.“

„Proč jste mi to nepověděl?“

„Především já mohl těžko pochopit, že jest možno, abyste se tak spletl. Vy jste viděl fotografii. Sestry, ony jsou si velmi podobny, ale není nikterak nemožno je rozeznat.“

„Ale co ty světlé vlasy?“

„Paruka kvůli pikantnímu kontrastu na jevišti. Což jest ono myslitelné, aby jedno dvojče bylo světlé a druhé tmavé?“

„Proč jste mi to tenkrát v noci v hotelu Coventry neřekl?“

„Vy používal jste tehdy dost násilných metod, příteli,“ řekl Poirot trpce. „Nedal jste mi příležitost.“

„Ale pak?“

„Ach pak! Především mě se dotkl váš nedostatek důvěry ke mně. A pak jsem chtěl vědět, zda vaše city obstojí ve zkoušce času. Zda jest to u vás vskutku láska nebo momentální vzplanutí. Já nebyl bych vás ponechal dlouho na vašem omylu.“

Přikývl jsem. Jeho tón byl příliš laskavý, abych se na něho mrzel. Pohlédl jsem na spadlé stránky dopisu.

Náhle jsem je sebral ze země a přistrčil je k němu.

„Přečtete si to,“ řekl jsem, „byl bych rád, kdybyste si to přečetl.“

„Mlčky přečetl psaní a pak se na mne podíval.“

„Co ono vás trápí, Hastingsi?“

To bylo u Poirota něco zcela nového. Zdálo se, že zcela odložil své výsměšné způsoby. Bez velkých obtíží jsem mu mohl říci, co jsem chtěl.

„Ona neříká – ona neříká – zkrátka, zda o mě stojí nebo ne!“

Poirot mi vrátil dopis.

„Myslím, že vy se mýlíte, Hastingsi.“

„Kde?“ zvolal jsem a nahnul se dychtivě dopředu.

Poirot se usmál.

„Říká vám to v každé řádce dopisu, mon ami.“

„Ale kde ji najdu? Na obálce není adresa. Je tam jen francouzská známka.“

„Vy se nevzrušujte! Nechte to na papá Poirotovi. Já vám ji najdu, jen co budu mít pár minut času!“

XXVII

Příběh Jacka Renaulda

„Gratuluji, monsieur Jacku,“ řekl Poirot a upřímně potřásl mladíkovi rukou.

Mladý Renauld k nám přišel, jakmile byl propuštěn na svobodu – dřív než odjel do Merlinville k Martě a k matce. Stonor ho doprovázel. Jeho bodrá srdečnost se ostře odrážela od mladíkova povadlého vzezření. Bylo jasné, že hoch je na pokraji nervového zhroucení. Usmál se truchlivě na Poirota a řekl tiše:

„Podstoupil jsem to, abych ji zachránil, ale teď je to marné.“

„Těžko jste mohl očekávat, že dívka přijme oběť, která by vás stála život,“ řekl Stonor suše. „Musela se přihlásit, když viděla, že se ženete přímo pod gilotinu.“

„Eh ma foi! Však jste se tam také hnál!“ dodal Poirot s lišáckým zamrknutím. „Kdybyste byl pokračoval, měl byste na svědomí smrt maître Grosiera, kterého by ona ze vzteku ranila mrtvice.“

„Ten osel to myslel dobře,“ řekl Jack. „Ale otravoval mě hrozně. Chápete, nemohl jsem se mu dost dobře svěřit. Ale bože můj! Co jen se stane s Bellou?“

„Kdybych já byl vámi,“ řekl Poirot otevřeně, „přesprávil bych se tím netrápil. Francouzské soudy, ony jsou velmi shovívavé k mládí a kráse, a pak – crime passionnel! Chytrý advokát, on mnoho dokáže s

polehčujícími okolnostmi. Nebude to pro vás příjemné –“

„To je mi jedno. Víte, monsieur Poirote, v jistém směru se cítím otcovou smrtí vinen. Nebýt mě a mé pletky s tou dívkou, byl by žil dodnes. A k tomu ještě ta má zatracená nepozornost, s jakou jsem popadl otcův svrchník. Nemohu se ubránit pocitu odpovědnosti za jeho smrt. Věčně mě to bude pronásledovat!“

„Ale ne, ne,“ řekl jsem konejšivě.

„Je ovšem pro mě strašné pomyšlení, že Bella zabila mého otce,“ hovořil dál Jack. „Ale já se k ní zachoval hanebně. Když jsem poznal Martu a uvědomil si, že jsem udělal chybu, měl jsem jí napsat a poctivě jí to povědět. Ale měl jsem takovou hrůzu z hádky a z toho, že by se to dostalo k Martiným uším a že by si myslela, že v tom bylo víc, než ve skutečnosti bylo, že jsem – že jsem se zkrátka zachoval jako zbabělec, a doufal dál, že se to skončí samo sebou. Nechal jsem zkrátka věci, jak byly – a neuvědomil jsem si, že chudinku doháním k zoufalství. Kdyby mě byla skutečně probodla, jak měla v úmyslu, dostal bych jen to, co mi patřilo. A jak se teď přihlásila, to je od ní prostě ohromné. Víte, já bych byl vydržel – až do konce.“ Chvilíčku mlčel a pak se jeho rozhorlení obrátilo jiným směrem:

„To mi nejde na rozum, že se táta tak pozdě v noci procházel venku v spodním prádle a v mém svrchníku. To asi těm cizím chlápům uklouzlo a maminka se musela splést, když tvrdila, že přišli ve dvě hodiny. Nebo – nebo že by to bylo všechno vymyšlené? Chci říci, matka si přece nemyslela – to si snad nemohla myslet – že – že jsem to byl já?“

Poirot ho rychle uklidnil.

„Ne, monsieur Jacku. Kvůli tomu nemějte vy obav. A to ostatní já vám jednoho dne explikuji. Jest to trochu podivná záležitost. Ale teď nám prosím rače precizně vylíčit, co se stalo onoho strašného večera.“

„Není toho mnoho, co vám mohu říci. Jak jsem vám pověděl, přijel jsem z Cherbourgu, abych uviděl Martu, než se vydám na druhý konec světa. Vlak měl zpoždění a já se rozhodl nadejít si přes golfové hřiště. Odtamtud jsem se mohl lehko dostat k vile Marguerite. Už jsem tam skoro došel, když –“

Odmíchl se a polkl.

„A co dál?“

„Uslyšel jsem strašný výkřik. Nebyl hlasitý – jako by se někdo dusil a lapal po dechu – ale vyděsilo mě to. Chvilku jsem stál jako vrostlý do země. Pak jsem obešel keř. Tam dopadalo měsíční světlo. Uviděl jsem hrob a postavu ležící tváří k zemi, s dýkou zabodnutou v zádech. A pak – a pak – jsem pohlédl nahoru a uviděl ji. Dívala se na mě, jako by viděla ducha – to si asi zpočátku myslela, když mě spatřila – zdálo se, že jí obličej ztuhl hrůzou a ztratil všechny výraz. A najednou vykřikla, obrátila se a utíkala pryč.“

Odmíchl se a snažil se ovládnout své dojetí.

„A pak?“ zeptal se Poirot jemně.

„Já opravdu nevím. Chvilí jsem tam stál jako omámený. A pak jsem si uvědomil, že bych radši měl co nejrychleji zmizet. Nenapadlo mě, že mě budou podezřívát, ale bál jsem se, že by mě volali, abych svědčil proti ní. Jak jsem vám řekl, šel jsem do St. Beauvais a tam jsem sehnal auto, které mě zavezlo zpátky do Cherbourgu.“

Ozvalo se klepání na dveře a vešel poslíček s telegramem, který odevzdal Stonorovi. Ten ho roztrhl. Pak se zvedl ze židle.

„Paní Renauldová nabyla vědomí,“ řekl.

„Ach!“ Poirot vyskočil. „Pojeďme všichni okamžitě do Merlinville!“

Ihned jsme se uchystali k spěšnému odjezdu. Na Jackovu žádost Stonor se uvolil zůstat a udělat všechno, co se dalo, pro Bellu Duveenovou. Poirot, Jack Renauld a já jsme odjeli Renauldovým vozem.

Jízda trvala přes čtyřicet minut. Když jsme přijížděli k příjezdové cestě do vily Marguerite, Jack Renauld vrhl tázavý pohled na Poirota.

„Co kdybyste šel napřed – a oznámil matce, že mě pustili na svobodu –“

„Zatímco vy to oznámíte osobně mademoiselle Martě, co?“ dokončil za něho Poirot a zamrkal. „Ale ano, samozřejmě. Chtěl jsem toho navrhnout sám.“

Jack Renauld na víc nečekal. Zastavil vůz, vyskočil a běžel pěšinou k přednímu vchodu. Jeli jsme autem dál k vile Geneví? ve.

„Poirote,“ řekl jsem, „pamatujete se, jak jsme sem prvního dne přijeli? A jak nás tu čekala zpráva o zavraždění pana Renaulda?“

„Ano, ano, pravdaže. A není to ani tak dlouho. A kolik věcí se ono od té doby stalo – obzvlášť vám, mon ami!“

„Ano, ovšem,“ vzdychl jsem.

„Vy se na to díváte ze sentimentálního hlediska, Hastingsi. To já neměl na mysli. My doufejme, že s mademoiselle Bellou bude naloženo shovívavě, a konečně Jack Renauld si nemůže vzít obě! Já mluvil z

hlediska profesionálního. Toto není žádný spořádaný a normální zločin, který skýtá detektivovi potěšení. Mise en sc? ne, vytvořená Georgesem Conneauem, ona jest opravdu perfektní, ale dénouement – ach ne! Muž zabítý náhodou v návalu dívčího vzteku – ach, v tom opravdu není žádný pořádek a metoda.“ A uprostřed mého smíchu nad Poirotovým podivínstvím otevřela Françoise dveře.

Poirot vysvětlil, že musí okamžitě mluvit s paní Renauldovou, a stará služebná ho zavedla nahoru. Já zůstal v salóne. Chvilí trvalo, než se Poirot znovu objevil. Vypadal nezvykle vážně.

„Vous voil?, Hastingsi! Sacré tonnerre! Máme na obzoru bouři!“

„Co tím myslíte?“ zvolal jsem.

„Sotva bych tomu uvěřil,“ řekl Poirot zamyšleně, „ale ženy, ony jsou nevypočitatelné.“

„Tady je Jack a Marta Daubreuilová,“ zvolal jsem, vyhlédnuv oknem.

Poirot vyběhl z pokoje a setkal se s mladým párkem venku na schodech.

„Nechodte dál. Bude to lepší. Vaše matka jest velmi rozčilená.“

„Já vím, já vím,“ řekl Jack Renauld. „Musím k ní hned nahoru.“

„Ale ne, vždyť vám to říkám. Bude to lepší.“

„Ale Marta a já –“

„Rozhodně vy neberte mademoiselle s sebou. Jděte nahoru, když to musí být, ale vy udělal byste dobře, kdybyste si dal ode mne poradit.“

Za námi na schodech se náhle ozval hlas, až jsme sebou všichni trhli.

„Děkuji vám za laskavost, monsieur Poirote, ale já sama oznámím, co si přeji.“

Užasle jsme hleděli, jak paní Renauldová s hlavou dosud v obvazech sestupuje ze schodů, opírajíc se o Léonino rámě. Mladá Francouzka plakala a prosila svou paní, aby se vrátila na lůžko.

„Madame se zabije. Je to proti lékařovu nařízení.“

Ale paní Renauldová šla dál.

„Matko,“ zvolal Jack Renauld a vykročil vpřed.

Mávnutím ruky ho však zahнала zpátky.

„Já nejsem tvá matka! A ty nejsi můj syn! Od této chvíle se tě zříkám.“

„Matko!“ zvolal mladík ohromen.

Na okamžik se zdálo, že váhá, že úzkost v jeho hlase ji přiměje ustoupit. Poirot učinil gesto, jako by je chtěl smířit. Ona však okamžitě znovu nabyla sebevlády.

„Otcova krev je na tvé hlavě. Jsi morálně vinen jeho smrtí. Protivil ses mu a vzdorovals mu kvůli této dívce, tvé bezcitné chování k jiné dívce přivedilo jeho smrt. Odejdi z mého domu. Mám v úmyslu podniknout zítra takové kroky, aby bylo jisté, že nikdy z jeho peněz nedostaneš ani haléř. Starej se o sebe ve světě sám, s tou dívkou, která je dcerou otcovy kruté nepřítelkyně!“

A pomalu s námahou se vracela po schodech nahoru.

Byli jsme všichni zaraženi – naprosto nepřipraveni na takovou scénu. Jack Renauld, vyčerpán vším tím, čím již prošel, se zapotácel a málem upadl. Poirot a já jsme mu přiskočili rychle na pomoc.

„Jest zcela vysílen,“ zašeptal Poirot Martě. „Kam ho můžeme zavést?“

„K nám přece! Do vily Marguerite. Postaráme se s matkou o něho. Můj ubohý Jack!“

Odvedli jsme mladíka do vily, kde klesl malátně do židle v poloomámeném stavu. Poirot mu sáhl na hlavu a na ruce.

„Má horečku. Ono se začíná projevovat dlouhé vypětí. A teď ke všemu ještě tenhle otrěs. Uložte ho do postele a já s Hastingsem zavoláme lékaře.“

Lékaře jsme brzy sehnali. Když pacienta vyšetřil, prohlásil, že podle jeho názoru je to jen nervové přepětí. Při dokonalém odpočinku a klidu může být druhý den v pořádku, kdyby se však rozrušil, je tu nebezpečí zápalu mozkových blan. Bylo by radno, aby u něho někdo celou noc seděl.

Když jsme udělali, co jsme mohli, zanechali jsme ho v péči Marty a její matky a vyrazili do města. Uplynula už naše obvyklá doba večeře a byli jsme oba vyhladovělí. V prvním hostinci, k němuž jsme přišli, jsme ukojili svíravý hlad výbornou omelette a po ní stejně výborným entrecote.

„A teď si najdeme nocleh,“ řekl Poirot, když posléze café noir ukončilo naši večeři. „Zkusíme to v našem starém známém Lázeňském hotelu?“

Bez dalších řečí jsme zaměřili naše kroky k němu. Ano, messieurs mohou dostat dva dobré pokoje s vyhlídkou na moře. Pak Poirot položil otázku, která mě velmi překvapila:

„Přijela již anglická dáma, slečna Robinsonová?“

„Ano, monsieur. Je v salóne.“

„Ach!“

„Poirote,“ zvolal jsem, udržuje s ním krok, když kráčel dlouhou chodbou, „kdo u všech všudy je ta slečna

Robinsonova?“

Poirot se na mě laskavě usmál.

„To já vám zařídil ženitbu, Hastingsi.“

„Ale poslyšte –“

„Pchá!“ řekl Poirot a přátelsky mě postrčil přes práh salónku. „Myslíte vy si, že já chci v Merlinville roztrubovat jméno Duveenová?“

Byla to opravdu Popelka. Vstala, aby nás pozdravila, a já uchopil její ruku do obou svých. Mé oči řekly to ostatní.

Poirot si odkašlal.

„Mes enfants“ řekl, „v této chvíli my nemáme času na city. Čeká nás práce. Mademoiselle, mohla jste vy udělat, oč já vás žádal?“

Místo odpovědi Popelka vyndala z kabelky předmět zabalený v papíře a mlčky jej podala Poirotovi. Ten jej rozbálil. Vrazilo mi to dech – byla to dýka z letadlového drátu, kterou, jak jsem vyrozuměl z dopisu, hodila do moře. Je to zvláštní, jak ženy vždycky nerady ničí i ty nejvíc kompromitující předměty a listiny!

„Tr? s bien, mon enfant“ řekl Poirot. „Jsem s vámi spokojen. Teď vy jděte a odpočívejte. Tady Hastings a já, my máme práci. Uvidíte ho zítra.“

„Kam jdete?“ zeptala se dívka a oči se jí rozšířily zvědavostí.

„Zítra vy se to všechno dovíte.“

„Ať jdete, kam chcete, já jdu s vámi.“

„Ale, mademoiselle –“

„Říkám vám, že jdu také.“

Poirot si uvědomil, že odpor je marný. Povolil.

„Pojďte tedy, mademoiselle. Ale nebude to nijak zábavné. Velmi pravděpodobně se nestane nic.“

Dívka neodpověděla.

Za dvacet minut nato jsme vyrazili. Byla už úplná tma, byl dusný, tísnivý večer. Poirot nás vedl z města směrem k vile Genevi? ve. Když jsme však došli k vile Marguerite, zastavil se.

„Rád bych se přesvědčil, zda ono jest s Jackem Renauldem vše v pořádku. Pojdte se mnou, Hastingsi. Mademoiselle aby snad zůstala venku. Madame Daubreuilová, ona by mohla říci něco, čím by ji ranila.“

Otevřeli jsme branku a kráčeli jsme po cestě. Jak jsme šli kolem domu, upozornil jsem Poirota na okno v prvním poschodí. Na roletě se ostře rýsovala silueta Marty Daubreuilové.

„Aha!“ řekl Poirot. „Já si myslím, že jest to pokoj, kde my najdeme Jacka Renaulda.“

Dveře nám otevřela madame Daubreuilová. Vysvětlila, že Jackovi se vede skoro stejně, ale snad prý se chceme přesvědčit sami. Zavedla nás nahoru do ložnice. Marta Daubreuilová seděla u stolu, na němž svítila lampa, a vyšívala. Položila prst na rty, když jsme vcházeli.

Jack Renauld spal neklidným, přerušovaným spánkem, obracel hlavu ze strany na stranu a obličej měl horečně zardělý.

„Přijde ještě lékař?“ ptal se Poirot šeptem.

„Ne, leda bychom pro něho poslali. Spí – to je dobře. Maman mu udělala thé.“

Když jsme odcházeli, usedla znovu k vyšívání. Madame Daubreuilová nás doprovodila po schodech dolů.

Od té doby, co jsem se dozvěděl historii její minulosti, hleděl jsem na tu ženu se vzrůstajícím zájmem. Stála tu se sklopenýma očima, s tímž slabým záhadným úsměvem na rtech, jak jsem si jej pamatoval z fotografie. A najednou jsem z ní dostal strach, jako člověk dostane strach z krásného jedovatého hada.

„Doufám, že my vás nevyrušili, madame,“ řekl Poirot zdvořile, když nám při odchodu otvírala dveře.

„Naprosto ne, monsieur.“

„Mimochodem,“ řekl Poirot, jako by ho najednou něco napadlo, „monsieur Stonor, on byl dnes v Merlinville, že ano?“

Nemohl jsem nijak pochopit, proč se ptá na věc, která mu je, jak jsem věděl, zcela lhostejná.

Madame Daubreuilová odpověděla zcela klidně:

„Pokud vím, ne.“

„Neměl on rozmluvu s madame Renauldovou?“

„Jak já bych to mohla vědět, monsieur?“

„Pravda,“ řekl Poirot. „Myslel jsem, že jste ho mohla vidět, když tam šel nebo když odcházel, to jest vše. Dobrou noc, madame.“

„Proč –“ začal jsem.

„Žádné proč, Hastingsi. Na to bude čas později.“

Přišli jsme k Popelce a pustili se rychle směrem k vile Genevi? ve. Poirot se jednou ohlédl přes rameno na

osvětlené okno a siluetu Marty, která se skláněla nad svou prací.

„V každém případě jest hlídán,“ zašeptal.

Když jsme přišli k vile Genevi? ve, Poirot se postavil za několik keřů na levé straně příjezdové cesty, kde jsme byli zcela skryti pohledům a odkud jsme měli dobrý výhled. Vila byla v naprosté tmě, všichni byli bezpochyby v posteli a spali. Byli jsme téměř přímo pod oknem ložnice paní Renauldové. Jak jsem si všiml, okno bylo otevřené. Zdálo se mi, že Poirotovy oči se upírají k němu.

„Co budeme dělat?“ zeptal jsem se.

„Dávat pozor.“

„Ale –“

„Neočekávám, že by se něco stalo dřív než za hodinu nebo dvě, ale –“

Jeho slova byla přerušena dlouhým slabým výkřikem, jako by někdo zápasil o dech.

„Pomoc!“

V prvním poschodí na pravé straně od předního vchodu vzplanulo světlo. Výkřik přišel odtamtud. A právě když jsme tam hleděli, objevil se na roletě stín, jako by zápasili dva lidé.

„Mille tonnerres!“ zvolal Poirot. „Musela změnit pokoj.“

Vyrazil kupředu a divoce zabušil na přední dveře. Pak se rozběhl ke stromu uprostřed záhonu a s mrštností kočky se vyšplhal nahoru. Lezl jsem za ním, zatímco on už vskočil otevřeným oknem dovnitř. Ohlédl jsem se přes rameno a spatřil Dulcii, jak se natahuje na větev pode mnou.

„Dejte pozor,“ zvolal jsem.

„Dejte vy pozor na svou babičku!“ odsekla dívka. „Tohle je pro mě hračka.“

Poirot proběhl prázdným pokojem a tloukl na dveře.

„Jsou zamčeny z druhé strany,“ zavrčel. „A než je vyrazíme, bude to chvíli trvat.“

Volání o pomoc znatelně sláblo. V Poirotových očích jsem viděl zoufalství. Oba jsme se opřeli ramenem o dveře.

Z okna se ozval Popelčin klidný, nevzrušený hlas.

„Přijďte pozdě. Myslím, že já jediná mohu ještě něco udělat.“

Než jsem mohl zvednout ruku, abych ji zadržel, vyskočila z okna. Běžel jsem k oknu a vyhlédl ven. Ke své hrůze jsem uviděl, jak visí dolů ze střechy, drží se jí rukama a ručkuje k osvětlenému oknu.

„Nebesa! Vždyť se zabije,“ zvolal jsem.

„Vy zapomínáte, že ona jest akrobatkou z povolání, Hastingsi. To bylo řízení osudu, že chtěla jít dnes večer mermomocí s námi. Jen aby přišla včas. Ach!“

Výkřik čisté hrůzy rozlehl se do noci, když dívka zmizela v okně, a pak Popelčiným jasným hlasem zazněla slova:

„Ne, to se ti nepovede! Mám – a už tě nepustím.“

V tu chvíli François opatrně otevřela dveře našeho vězení. Poirot ji bez okolků odstrčil a řítil se chodbou ke dveřím vzadu, kolem nichž se kupily ostatní služebné.

„Jsou zamčené zevnitř, monsieur.“

Uvnitř bylo slyšet těžký pád. Za okamžik se otočil klíč v zámku a dveře se pomalu otevřely. Popelka, velmi bledá, nám pokynula, abychom šli dovnitř.

„Je živá?“ ptal se Poirot.

„Ano, přišla jsem zrovna včas. Byla už u konce sil.“

Paní Renauldová zpola seděla, zpola ležela na posteli. Popadala dech.

„Málem mě uškrtila,“ zašeptala bolestně.

Dívka zvedla něco z podlahy a podala to Poirotovi. Byl to stočený žebřík z hedvábného provazu, velmi jemný, ale dost silný.

„Pomocí toho žebříku by byla utekla,“ řekl Poirot. „Oknem, zatímco jsme tloukli na dveře. Kde jest –“

Dívka trochu ustoupila a ukázala prstem. Na zemi ležela postava zahalená v nějakou tmavou látku, jejíž záhyb jí zakrýval tvář.

„Mrtvá?“

Popelka přikývla.

„Myslím, že ano. Narazila asi hlavou na mramorový krb.“

„Ale kdo je to?“ zvolal jsem.

„Renauldova vražedkyně, Hastingsi. A ta, která chtěla zavraždit madame Renauldovou.“

Zmatený a nechápající klekl jsem na zem, nadzvedl sukno a pohlédl do mrtvé krásné tváře Marty Daubreuilové!

Na další události té noci mám zmatené vzpomínky. Poirot se zdál hluchý k mým opakovaným otázkám. Zahrnoval Françoise výčitkami, protože mu nepověděla, že madame Renauldová změnila ložnici. Chytil jsem ho za rameno, abych připoutal jeho pozornost a aby mě poslouchal. Poirot se uráčil na kratičký okamžik si mě všimnout.

„Ale vy jste to musel vědět,“ vyčítal jsem mu. „Byl jste přece dnes odpoledne u ní nahoře.“

„Zavezli ji na pohovce do prostředního pokoje – do jejího boudoiru,“ vysvětlil.

„Ale, monsieur,“ zvolala Françoise, „madame změnila pokoj skoro hned po vraždě! Příliš jí to tam všechno připomínalo – bylo to příliš bolestné!“

„Proč jste mi to tedy neřekli?“ křičel Poirot a tloukl do stolu a dostával se jaksepatří do varu. „Já se vás ptám – proč – jste – mi – to – neřekli? Vy jste bába úplně pitomá! A Léonie a Denise nejsou lepší. Jste pitomé všechny tři! Vaše hloupost málem stála vaši paní život! Nebýt této statečné dívenky –“

Náhle se odmlčel a letěl jako šípka k dívce, která se skláněla nad paní Renauldovou a ošetřovala ji, a s galskou ohnivostí ji – k mé částečné mrzutosti – políbil.

Ze svých duševních zmatků jsem byl vyburcován ostrým příkazem Poirotovým, abych ihned sehnal lékaře pro paní Renauldovou. Potom abych zavolał policii. A aby byl můj vztek dovršen, dodal ještě:

„Ono nebude stát za to, abyste se vracel. Nebudu mít na vás čas a tady z mademoiselle udělám garde-malade.“

Vzdálil jsem se tak důstojně, jak jsem dokázal. Když jsem zařídil, co mi uložil, vrátil jsem se do hotelu. Nechápal jsem z toho, co se stalo, téměř nic. Nikdo na mé dotazy neodpovídal. Nikdo je, jak se zdálo, neposlouchal. Vztekle jsem sebou hodil do postele a usnul spánkem užaslého a zcela vyčerpaného člověka.

Vzbudil jsem se a shledal, že slunce svítí do pokoje otevřenými okny a Poirot, upravený jako ze škatulky a usmívající se, sedí vedle postele.

„Enfin, vy se probouzíte! Vy jste ale enormní spáč, Hastingsi! Víte, že jest téměř jedenáct hodin?“

Vzdychl jsem a sáhl si rukou na hlavu.

„To se mi asi zdálo,“ řekl jsem. „Víte, že se mi skutečně zdálo, že jsme našli tělo Marty Daubreuilové v pokoji paní Renauldové a vy jste prohlásil, že zavraždila pana Renaulda?“

„Ono se vám to nezdálo. Ono to všechno jest naprosto pravda.“

„Ale pana Renaulda přece zabila Bella Duveenová?“

„Ale ne, Hastingsi, nezabila! Ona řekla, že ho zabila – ano – ale jen proto, aby muže, kterého miluje, zachránila před gilotinou.“

„Cože?“

„Vzpomeňte si na to, co vyprávěl Jack Renauld. Oba přišli na místo ve stejnou chvíli a každý považoval toho druhého za vraha. Dívka, ona na něho zírá v hrůze a s výkřikem utíká pryč. Když však slyší, že on jest obviněn z vraždy, nevydrží toho, jde k soudu a bere vinu na sebe, aby ho zachránila před jistou smrtí.“ Poirot se zaklonil v židli a spojil konečky prstů, jak to mívával ve zvyku.

„Tento případ, on mě zcela neuspokojoval,“ poznamenal rozvážně. „Po celý ten čas byl u mě silný dojem, že máme co činit s chladnokrevným a promyšleným zločinem, spáchaným někým, kdo se spokojil (velice chytře) použitím páně Renauldových vlastních plánů, aby svedl policii ze stopy. Velký zločin (jak vy snad pamatujete, že jsem vám kdysi řekl), on jest vždy nanejvýš jednoduchý.“

Přikývl jsem.

„Podle této teorie tedy zločinec, on musel být kompletně obeznámen s plány monsieur Renaulda. To ono nás přivádí k paní Renauldové. Fakta však, ona nepodporují teorii o její vině. Jest tu někdo jiný, kdo by je mohl znát? Ano. Z vlastních rtů Marty Daubreuilové se nám dostalo doznání, že ona vyslechla hádku pana Renaulda s tulákem. Vyslechla-li ona hádku, proč by neměla vyslechnout i všechno ostatní, obzvlášť byli-li pan a paní Renauldovi tak neopatrní, že hovořili o svých plánech na lavičce. Vzpomeňte vy si, jak snadno jste z toho místa vyslechl Martinu rozmluvu s Jackem Renauldem.“

„Jaký však důvod mohla Marta mít, aby zavraždila pana Renaulda?“ namítl jsem.

„Jaký důvod! Peníze! Renauld byl několikanásobný milionář a po jeho smrti (tak se alespoň ona a Jack domnívali) měla polovina značného jmění přejít na jeho syna. Rekonstruujme my si tu scénu z hlediska Marty Daubreuilové.

Marta Daubreuilová, ona zaslechne, co spolu dohadují Renauld a jeho žena. Doposud byl on pěkným malým zdrojem příjmů pro matku a dceru, ale teď hodlá z jejich sítí uniknout. Zpočátku chce ona možná

jen zabránit, aby unikl. Ale pak ona dostane odvážnější nápad, který nezalekne dceru Jeanne Beroldyové! Ted' stojí Renauld neústupně v cestě jejímu sňatku s Jackem. Jestliže Jack se otci vzepře, bude chud, což ono mademoiselle Martě není vůbec po chuti. Já opravdu pochybuji, zda ona o Jacka Renaulda stála, co by se za nehet vešlo. Ona předstírá city, ale ve skutečnosti jest téhož kalkulujícího typu jako její matka. Já rovněž pochybuji, zda si byla opravdu tak jista Jackovou láskou. Ona ho oslnila a upoutala, ale kdyby on byl od ní odloučen, což jeho otec mohl snadno učinit, mohla jej ona ztratit. Bude-li však Renauld mrtev a Jack se stane dědicem poloviny jeho miliónů, pak může být sňatek uzavřen okamžitě a ona rázem dosáhne bohatství – ne těch žebráckých pár tisíc, které z něho doposud vytáhly. A její chytrý mozek objeví jednoduchost celé věci. Ono jest to tak snadné. Renauld naplánoval svou smrt do všech podrobností – stačí jen, aby ona zasáhla v pravou chvíli a obrátila frašku v hrůznou skutečnost. A tady se objevuje věc druhá, která mě neomylně vedla k Martě Daubreuilové – dýka! Jack Renauld si dal zhotovit tři suvenýry. Jeden dal matce, jeden Belle Duveenové – nebylo ono nanejvýš pravděpodobné, že třetí dal Martě Daubreuilové?

Shrneme-li to tedy, byly tu čtyři věci proti Martě Daubreuilové hodné pozoru:

1. Marta Daubreuilová mohla vyslechnout Renauldovy plány.
2. Marta Daubreuilová měla direktní zájem na tom, aby přivodila Renauldovu smrt.
3. Marta Daubreuilová byla dcerou famózní madame Beroldyové, která podle názoru mého byla jak z mravního, tak i z praktického hlediska vražedkyní svého manžela, i když to snad byla ruka Georgese Conneaua, která zasadila skutečnou ránu.
4. Marta Daubreuilová byla vedle Jacka Renaulda jedinou osobou, která mohla vlastnit třetí dýku."

Poirot se odmlčel a odkašlal si.

„Když jsem se ovšem dozvěděl, že jest tu ještě druhá dívka, Bella Duveenová, uvědomil jsem si, že ono jest zcela možné, že zabít Renaulda mohla ona. Toto řešení, ono se mi nezamlouvalo, neboť, jak jsem vám již pravil, takový odborník jako já se rád střetne s protivníkem nebezpečným. Nicméně člověk musí brát zločiny, jaké jsou, a ne jaké by je chtěl mít. Mně nezdálo se příliš pravděpodobným, že Bella Duveenová by tu bloudila s darovaným nožem na papír v ruce, ale samozřejmě ona mohla mít celou tu dobu nějakou představu, že se pomstí Jacku Renauldovi. Když se pak ona skutečně přihlásila a přiznala se k vraždě, zdálo se, že jest všecko u konce. A přece – já nebyl přesvědčen, mon ami. Já nebyl přesvědčen...

Já znovu případ podrobně probral a já došel k témuž závěru jako předtím. Jestliže ona to nebyla Bella Duveenová, pak jediná druhá osoba, která mohla zločin spáchat, byla Marta Daubreuilová. Ale já neměl proti ní jediného důkazu!

A pak vy jste mi ukázal dopis od mademoiselle Dulcie a já užel příležitost, jak případ jednou provždy vyřídit. Původní dýku ukradla Dulcie Duveenová a hodila ji v moře – poněvadž, jak si ona myslela, patřila její sestře. Jestliže to však ona náhodou nějakou nebyla dýka sestřina, ale dýka, kterou dal Jack Martě Daubreuilové – pak tedy dýka Belly Duveenové jest dosud na světě! Já neřekl vám slova, Hastingsi (ono nebylo času na romantiku), ale vyhledal jsem mademoiselle Dulcii, pověděl jí tolik, kolik jsem pokládal za potřebné, a uložil jí prohledat sestřiny věci. Představte vy si mou extázi, když mě vyhledala (podle mých příkazů) jako slečna Robinsonova, a měla tu zatrápenou dýku!

Zatím já učinil kroky, abych přinutil mademoiselle Martu vyložit karty. Na můj příkaz madame Renauldová zapudila syna a prohlásila, že má v úmyslu udělat druhý den poslední vůli, která mu zabráni těšit se i jen z části otcova jmění. Byl to desperátní krok, ale on byl nutný, a madame Renauldová byla kompletně připravena se toho odvážit – bohužel však vůbec nepomyslela na to, aby se mi zmínila o změně pokoje. Domnívám se, že ona považovala za samozřejmé, že já o tom vím. Všechno dopadlo, jak já si myslel. Marta Daubreuilová, ona učinila ještě poslední odvážný pokus zmocnit se Renauldových miliónů – a nepovedlo se jí to!"

„Co mě naprosto udivuje,“ řekl jsem, „je, jak se dostala do domu, aniž jsme ji viděli. Vypadá to jako úplný zázrak. Nechali jsme ji ve vile Marguerite, jdeme rovnou do vily Genevi? ve – a ona je tam dříve než my!"

„Ale my ji tam nenechali. Ona vyklouzla z vily Marguerite zadem, zatímco my hovořili s matkou v hale.

Tady ona, jak se lidově říká, Hercula Poirota převezla!"

„Ale co ten stín na roletě? Viděli jsme ho ze silnice.“

„Eh bien, než my se podívali na okno, měla madame Daubreuilová právě čas doběhnout nahoru a zaujmout místo její.“

„Madame Daubreuilová?"

„Ano. Ona jest jedna stará, jedna mladá, jedna tmavá a jedna plavá, ale pokud ono jde o siluetu na roletě, profily jejich jsou si neobyčejně podobny. Ani já neměl podezření – já byl trojnásobný hlupák! Já myslel,

že mám spoustu času – že ona se pokusí dostat se do vily až mnohem později. Ta byla chytrá, ta krásná mademoiselle Marta.“

„A jejím cílem bylo zavraždit madame Renauldovou?“

„Ano. Celé jmění by pak přešlo na jejího syna. Byla by to však sebevražda, mon ami! Na zemi vedle těla Marty Daubreuilové já našel balíček gázy, lahvičku chloroformu a podkožní stříkačku obsahující fatální dávku morfia. Chápete? Nejdřív chloroform – a pak, když jest oběť v bezvědomí, píchnutí jehlou. Ráno on by pach chloroformu kompletně zmizel a stříkačka, ona by ležela na místě, kde vypadla madame Renauldová z ruky. Copak by on asi řekl, ten znamenitý monsieur Hautet? ,Ubohá žena! Co jsem vám říkal? Leknutí z radosti bylo po tom všem pro ni příliš mnoho! Neřekl jsem, že by mě nepřekvapilo, kdyby pozbyla duševní rovnováhy? Nanejvýš tragický případ, tento případ Renauldův!“

Nicméně, Hastingsi, věci se nevyvinuly kompletně tak, jak si ona mademoiselle Marta naplánovala. Především madame Renauldová, ona byla vzhůru a očekávala ji. Nastane zápas. Ale madame Renauldová, ona jest dosud strašně slabou. To jest poslední možnost Marty Daubreuilové. S plánem na sebevraždu on jest konec, bude-li však ona moci umlčet madame Renauldovou svými silnými rukama a uniknout po svém hedvábném žebříčku, zatímco my bušíme na zadní dveře, a dostat se zpátky do vily Marguerite, než my tam přijdeme, bude ono těžké něco jí dokázat. Byla však přemožena, nikoli od Hercula Poirota, ale od la petite acrobate, která má zápěstí z ocele.“

Přemítal jsem o tom, co mi Poirot vylíčil.

„Kdy jste prvně začal podezřívát Martu Daubreuilovou, Poirote? Když nám řekla, že vyslechla hádku v zahradě?“

Poirot se usmál.

„Příteli, vzpomínáte vy si, jak jsme ten první den přijeli do Merlinville? Na tu krásnou dívku, kterou my uviděli stát u vratek? Vy zeptal jste se mě, zda jsem si všiml té mladé bohyně, a já vám odpověděl, že jsem viděl jen dívku s očima plnými úzkosti. Proto já hned od začátku myslel na Martu Daubreuilovou. Dívka s očima plnými úzkosti! Proč ona měla úzkost? Ne kvůli Jackovi Renauldovi, neboť tehdy nevěděla, že byl večer předtím v Merlinville.“

„Mimochodem,“ zvolal jsem, „jak je Jackovi Renauldovi?“

„Mnohem lépe. On jest dosud ve vile Marguerite. Ale madame Daubreuilová, ona zmizela. Policie po ní pátrá.“

„Myslíte, že byla s dcerou smluvena?“

„Toho se nikdy nedozvíme. Madame jest žena, která umí zachovat svá tajemství. A já velice pochybuji, zda ji policie někdy najde.“

„Jack Renauld to – už ví?“

„Ještě ne.“

„To bude pro něho hrozná rána.“

„A přece, víte, Hastingsi, já mám pochybnosti, zda jeho srdce bylo vážně jato? Doposud my hleděli na Bellu Duveenovou jako na sirénu a na Martu Daubreuilovou jako na dívku, kterou on miloval skutečně. Ale já si myslím, kdybychom my toho obrátili, že bychom se dostali blíž k pravdě, Marta Daubreuilová byla velmi krásná. Rozhodla se Jacka upoutat a ono se jí to podařilo, vzpomeňte si však na jeho podivnou nechuť rozejít se s druhou dívkou. A podívejte, jak on chtěl jít raději pod gilotinu, než ji do té věci zatáhnout. U mě jest jakési tušení, že on bude zděšen a pobouřen, až se dozví pravdu, a že jeho nepravá láska povadne.“

„A co Giraud?“

„Ten má nervový záchvat! Musel se vrátit do Paříže.“

Oba jsme se usmáli.

Poirot se ukázal být dobrým prorokem. Když lékař konečně prohlásil, že je Jack Renauld dost silný, aby slyšel pravdu, byl to Poirot, kdo mu ji šetrně sdělil. Rána byla pro něho opravdu hrozná. Přesto se Jack sebral lépe, než se považovalo za možné. Matčina oddanost mu pomohla překonat ony první těžké dny. Matka a syn byli nyní nerozluční.

Mělo následovat další odhalení. Poirot paní Renauldové sdělil, že zná její tajemství, a vyložil jí, že by Jack neměl být ponechán v nevědomosti o otcově minulosti.

„Skrývat pravdu, ono se nikdy nevyplácí, madame! Buďte vy statečná a povězte mu všechno.“

S těžkým srdcem paní Renauldová svolila, a tak se syn dozvěděl, že otec, kterého tolik miloval, byl ve skutečnosti uprchlík před zákonem. Jeho váhavou otázku Poirot ochotně zodpověděl.

„Uklidněte vy se, monsieur Jacku. Svět, on nic neví. Pokud já mohu soudit, u mne není žádná povinnost zasvěcovat do toho policii. V celém tom případě já pracoval pro vašeho otce, nikoliv pro ni. Spravedlnost,

ona ho konečně dostihla, nikdo však nemusí vědět, že on a Georges Conneau byli jedna a táž osoba.“ V případě byly ovšem různé body, které zůstaly policii záhadné, Poirot však vysvětlil věci tak věrohodným způsobem, že všechny otázky postupně umlkly.

Krátce po tom, co jsme se vrátili zpátky do Londýna, všiml jsem si nádherné sošky honičiho psa zdobící Poirotovu krbovou římsu. Na mé tázavé pohledy Poirot přikývl.

„Mais oui! Já dostal svých pět set franků! Není to nádherné zvíře? Budu mu říkat Giraud!“

Za několik dní nás přišel navštívit Jack Renauld s rozhodným výrazem ve tváři.

„Monsieur Poirote, přišel jsem vám dát sbohem. Odjíždím v nejbližších dnech do Jižní Ameriky. Otec měl v tomto světadíle rozsáhlé zájmy a já tam hodlám začít nový život.“

„Odjíždíte sám, monsieur Jacku?“

„Matka jede se mnou – a Stonora si nechám dál jako svého tajemníka. Ten má rád odlehlé kouty světa.“

„Nikdo jiný už s vámi nejede?“

„Myslíte –?“

Jack se zarděl.

„Dívku, která vás tak vroucně miluje – která byla ochotna položit za vás život.“

„Jak bych ji mohl o to žádat?“ zašeptal mladík. „Cožpak bych mohl po tom všem, co se stalo, jít k ní a –

Ach, jaké ubohé vysvětlení bych jí mohl dát?“

„Les femmes – ony mají podivuhodné nadání, jak takovému vysvětlení pomoci na nohy.“

„Ano, ale – byl jsem takový zatracený blázen!“

„To jsme občas všichni,“ poznamenal filozoficky Poirot.

Jackova tvář však ztvrdla.

„Je tu ještě něco jiného. Jsem syn svého otce. Kdo by si mě chtěl vzít, když tohle ví?“

„Pravíte, že jste syn svého otce. Hastings tady vám poví, že já věřím v dědičnost.“

„Pak tedy –“

„Počkejte. Znáám jednu ženu, ženu, která dovede všechno statečně snášet, ženu schopnou velké lásky, nejvyšší oběti –“

Mladík zvedl hlavu. Jeho oči nabyly měkkého lesku.

„Mou matku!“

„Ano. A vy jste právě tak syn své matky jako svého otce. Jděte vy tedy k mademoiselle Belle. Povězte jí všechno. Nic vy nezatajujte – a uvidíte, co ona řekne!“

Jack vypadal nerozhodně.

„Jděte vy k ní ne už jako chlapec, ale jako muž – muž skloněný pod tíhou osudu minulého a osudu dnešního, který však hledí vstříc novému nádhernému životu. Vy ji požádejte, aby jej s vámi sdílela. Vy si to snad neuvědomujete, ale vaše láska jednoho k druhému prošla zkouškou ohně a byla shledána ryzí. Oba jste byli ochotni položit život jeden za druhého.“

A co se stalo s kapitánem Arthurem Hastingsem, skromným pisatelem těchto řádek?

Říká se, že odjel za moře na ranč za Renauldovými, ale na zakončení příběhu uvedu raději jedno ráno v zahradě ve vile Geneviève.

„Nemohu vám říkat Bello,“ pravil jsem, „protože to není vaše jméno. A Dulcie se mi zdá taková nezvyklá. Tak to bude muset být Popelka. Popelka si vzala prince, pamatujete-li se. Já nejsem princ, ale –“

Přerušila mě.

„Jsem přesvědčená, že Popelka ho varovala. Rozumíte, nemohla slíbit, že se změní v princeznu. Byla to koneckonců jen obyčejná kuchtička –“

„Teď je řada na princí, aby něco řekl,“ vskočil jsem jí do řeči. „Víte, co řekl?“

„Copak?“

„„Krucinál!“ řekl princ – a políbil ji!“

A to jsem já udělal také.

AGATHA CHRISTIEOVÁ POZVÁNKA PRO
HERCULA POIROTA
OMNIA

Z anglického originálu The Murder on the Links, vydaného nakladatelstvím The Bodley Head, London 1960, přeložila Eva Ruxová.

Obálku navrhl Jaroslav Sůra.

Vydání I., Praha 1975.
Vydalo Nakladatelství Svoboda jako svou 3861. publikaci.
Odpovědná redaktorka Jarmila Svobodová.
Technická redaktorka Alena Hrůzová.
Vytisklo Rudé právo, tiskařské závody, Praha.
AA 10,10, VA 10,41.
Náklad 69 600.
Tematická skupina 13/34.
73/605-22-8.2

Cena kart. výt.
18,– Kčs
25 – 146 – 75